

VYDÁNO FIRMOU
KÁVA HAG, AKC.SPOL.,
MARIÁNSKÉ LÁZNĚ.

ZNAKY
REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

WAPPEN DER
TSCHECHOSLOVAKISCHEN
REPUBLIK

HERAUSGEGEBEN VON
KAFEE HAG A.G.
MARIENBAD.

Scan (c) www.ngw.nl, 2016

ČÁST I.

STÁTNI, ZEMSKÉ A MĚSTSKÉ ZNAKY
ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY

Vydáno firmou KÁVA HAG AKC. SPOL.,
MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

Spolupracovníci: pan Dr. Vilém Klein, Praha I.,
pan Ant. Morávek, akad. malíř, Praha-Žižkov

TEIL I.

STAATS-, LANDES- u. STÄDTEWAPPEN DER
TSCHECHOSLOVAKISCHEN REPUBLIK

Herausgegeben von KAFFEE HAG A.-G.,
MARIENBAD

Mitarbeiter: Herr Dr. Wilhelm Klein, Prag I.,
Herr Ant. Morávek, akad. Maler, Prag-Žižkov

REPRODUKCE A TISK
GRAFICKÝCH UMĚLECKÝCH ZÁVODŮ V. NEUBERT A SYNOVÉ,
PRAHA-SMÍCHOV

REPRODUKTION UND DRUCK
DER GRAPHISCHEN KUNSTANSTALTEN V. NEUBERT & SOHNE,
PRAG-SMÍCHOV

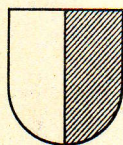
ÚVODNÍ SLOVA O HERALDICE

Znakové umění a erbovnictví z doby minulé a přítomné shrnují se dnes pod společným názvem „heraldika“. Erbovnictví učí nás znáti původ a dějiny vývoje znaku, jako osobního poznávacího znamení, které od poloviny XII. století bylo nošeno na zbraních, zejména na štítu, oděvu a praporu. Vedle římského orla, odznaku římské říše německého národa, objevují se lev a levhart jako heraldické obrazce štítu, a to nejprve na pečetích knížecích vojevůdců, které bylo lze podle těchto obrazců poznati, i když přilba a brnění zakrývaly obličej a tělo. Za křižáckých válek, za nichž se shromažďovalo množství ušlechtilých válečníků všech křesťanských zemí, rozšířilo se hojně užívání znaku; různé národy měly svoje prapory a odznaky, ale také vojenská družina a šlechtičtí velmožové, aby se rozeznávali mezi sebou, nosili barvy znaku a obrazce na štítu a přilbě, které byly tak utvořeny, že je bylo možno snadno poznati i z velké vzdálenosti.

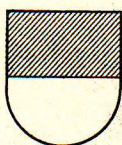
Štít jest hlavním nositelem obrazce znaku, právě jako jest prapor nositelem jeho barev; souvisí přímo se jménem rodu, jehož mají právo stejným způsobem užívati všichni jeho členové; přilba naproti tomu byla často zdobena odchylně od obrazce štítu, aby jednotliví členové téhož rodu mohli býti od sebe rozeznáváni. Tato *okrasa přilby*, zvaná též *klenot*, byla napodobena podle vzoru prastaré ozdoby helmic, která byla obvyklá u všech národů starověku a která se skládala z per, rohů, parohů a obrazců zvířat.

Z požadavků praxe vznikla určitá pravidla pro tvoření znaku, která byla určována optickým účinkem; staré umění znakové rozeznává jen 6 barev: červenou, modrou, zelenou a černou, jakož i dva kovy, a to zlato (žlutá barva) a stříbro (bílá barva), a řídí se pravidlem, nenanášeti barvu na barvu nebo kov na kov; stříbrnému obrazci na černé půdě dáván větší rozměr, nežli témuž obrazci v černé barvě na stříbrné půdě. Tím se vyrovnává rozdíl v účinku barev, současně se však také mění přirozený tvar obrazce.

Heraldické neboli *hlasatelské obrazce*, které byly tvořeny dělením pole štítu rovnými nebo křivými čarami, vznikly ze snahy, aby obraz na štítě působil do dálky co nejvíce a aby byl co nejpestřejší. Známe více než 100 způsobů takového dělení štítu, z nichž nejčastěji užívané níže uvádíme:

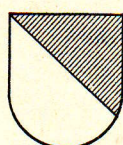
(kolmo) půlený

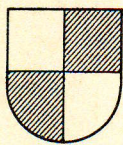
(napříč) dělený

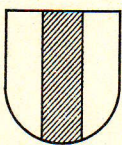
devětkrát dělený

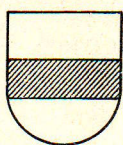
pokosem dělený

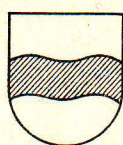
čtvrcený

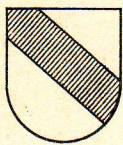
kůl

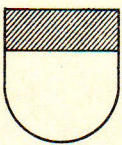
břevno

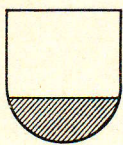
potok, řeka,
vlnité břevno

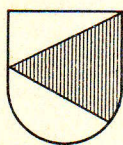
břevno pokosné

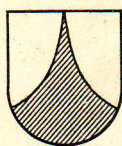
hlava štítu

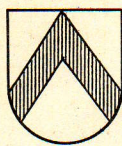
pata štítu

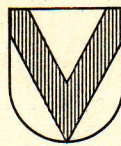
pravý hrot

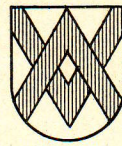
prohnutý hrot

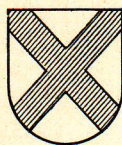
krokev

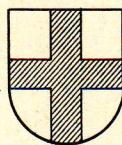
obrácená krokev

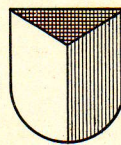
dvě krokev proti sobě

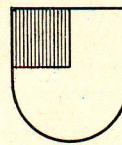
kříž sv. Ondřeje

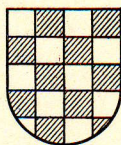
pravidelný kříž

vidlicový řez

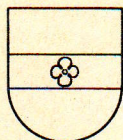
svobodná čtvrt

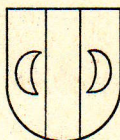
šachovaný

Na rozdíl od hlasatelských (heraldických) obrazců nazývají se obrazce přirozených předmětů *obrazci obecnými*. Tyto patří jako obrazy na štítě ke skupině starší, i když se hlasatelských děl v obrazu na praporu užívalo v téže době nebo dokonce ještě dříve. Byla-li s počátku s oblibou za obraz volena zvířata, která podle výkladů středověkých myslitelů připomínala určité vlastnosti a ctnosti, jako královská zvířata lev a orel, která už ve středověku se pokládala za symbol odvahy a síly, bylo s rychlým vzrůstem množství znaků přijato za osobní odznaky vše, co bylo možno na štítě zobraziti. Obrazec štítu panovnického rodu nezůstával při tom ovšem bez vlivu, a tím si lze vysvětliti, proč bylo ve Francii užíváno lilie častěji nežli v Německu, kde byla z téhož důvodu dávana přednost orlu. Jako obrazu na štítě bylo užíváno všeho zvířectva, počínaje slonem a konče včelou, ba i pohádkoví tvorové, kteří byli všeobecně známi z rytířských románů, jako draci a křídloši (gryfové), byli zobrazováni. Obr, divý muž, černoch, bývají vyobrazeni buď v celé postavě nebo v poprsí; vyskytují se postavy mužů a žen, nahých i oděných, nebo jejich části: hlava, rameno, ruce, nohy. Rytířský hrad, věž, hradební zeď, brána, most, kaple, ale také stromy a keře, větve, květiny a ovoce byly voleny za odznaky, vůbec většina viditelných předmětů; slunce, měsíc a hvězdy, koule a kruhy, mušle, plameny, zbraně, řemeslnické nářadí, ba i domácí zařízení, jako stůl a židle a dokonce i ta gotická kachlová kamna.

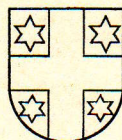
Zvláště oblíben byl za křížáckých válek kříž, který byl volen ve všech možných tvarech a barvách, měloť království jerusalemské jako vědomou odchylku od pravidla ve stříbrném štítu zlatý kříž, po stranách se čtyřmi malými zlatými křížky. Francouzská řeč heraldická zná podnes na 60 různých tvarů kříže a odrůd. Zvláštní skupinu heraldických obrazů tvoří také kozišiny. Často bývaly obecné obrazce spojovány s obrazci hlasatelskými, a to tak, že se obecné obrazce kladly buď do obrazů hlasatelských, nebo po jejich stranách anebo nad a pod nimi. Následuje několik příkladů:

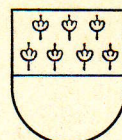
břevno pokryté
růží

kůl s půlměsící
po stranách

kříž s hvězdami
po stranách

štíť dělený, nahoře
poset lillemi

Obrazec na přilbě jest heraldický obraz, který byl připevněn na vrcholu přilby; jeho název ozdoba přilby čili *klenot* prozrazuje, že byl určen k okrášení přilby a měl dle toho také různý tvar. Chocholy z per, křídla, rohy, polovičné figurky z přilby vyrůstající, malé ozdobné deštičky pomalované a okrášené pery, koulemi a stuhami. V době, kdy se přilby nosily v boji, byly požadavkem účelnosti dány útvaru klenotu pevné hranice, ale už při rytířských hrách a turnajích vidíme výstřednosti. Ozdoba přilby měla někdy značné rozměry a bývala složitá, což bylo nositeli jen na překážku. Obraz štítu se v ní často opakoval. Býval jednak plasticky vyřezáván nebo později vytepený z kovu, jednak namalován na zvláštní desku nebo na rovné, z dřeva vyrobené křídlo. Byl-li ve štítu lev, byla obvyčejně na přilbě polovina vyrůstajícího lva, hlava lva, nebo lví tlapy; byl-li ve štítě strom, byly v klenotu nastrkány větve, za hrad ve štítě kladla se v klenotu věž atd.

Přikryvadlem přilby byl původně kus sukna, které pokrývalo povrch přilby a záhlaví, bránic takto vedru, aby nemohlo působiti na kov přímo. Přikryvadlo bývalo právě jako oděv stráženo podle módy, zoubkováno, okrášleno třapci a podšito, a barvy líce a rubu souhlasily s hlavními barvami štítu. Přikryvadlo přilby bylo obvyčejně spojeno s ozdobou přilby; ozdoba helmice byla potažena barevným sukem, jehož cipy splývaly po helmici, tvořice tak řečená přikryvadla neboližto fafrnochy. K upevnění klenotu sloužily zejména koruny, jejichž kovové obroučky pevně přiléhaly k přilbě, nebo točenice z různobarevného sukna, které byly na přilbě umístěny podobně jako koruna.

Štít s obrazem znaku, přilba s klenotem a přikryvadlem přilby tvořily tak zvaný „úplný znak“, k němuž přistupovaly ještě další čestné kusy, jako: strážci štítu, pláště, odznaky určitých hodností a řádové řetězky. Tyto kusy jsou však už jen podřadného významu.

Znak volil si většinou každý sám a v nejčasnějších dobách měly na volbu vliv politické a historické úvahy; rytířští vasalové volili si barvy svého pána, části obrazu jeho štítu, chtějice tak ukázati svoji příslušnost, takže dnes mohou býti na základě badání o znacích prokázány dávno zapomenuté spojitosti jednotlivých rodů. Často byly také voleny symbolické obrazy pro určitý účel, za služby nebo v upomínku na určité činy a události. Narážky na jméno vešly v oblibu hlavně v době, kdy vznikaly znaky měšťanské. Již nejstarší měšťanské znaky ze XIV. století obsahují četná upozornění na činnost majitele znaku; písaři, malíři, malíři skla, řemeslníci, mají ve štítu své nářadí, krejčí nůžky, tesař sekery, bednář kladivo. Barvy znaku rodného města byly často voleny pro měšťanské znaky a širší okolí mělo na obrazy štítu takový vliv, že v hornatých krajinách je trojvrší obrazcem často se opakujícím, kdežto v rovinách se ho užívá málokdy.

Městské a obecní znaky vznikly ve 14. století. Skládají se zpravidla jen ze štítu; přilba a ozdoba přilby ponejvíce chybí. Vznikly často ze starších pečetí, které se znakem neměly nic společného. Často vidíme také patrona hlavního kostela, pak zase jako viditelné znamení pevného města městskou hradbu nebo bránu nebo i celý obraz města. Také zemský znak bývá často součástí místního znaku; tak se opakuje v mnohých městských znacích státní znak nebo některá jeho součást.

Za císaře Karla IV. v polovině 14. století byly po prvé udělovány znaky tak zvanými erbovními listy a potvrzeními erbů, jichž se užívá ještě dnes. Až do té doby byly znaky volně přijaté. Důležité při tom jest, že udělení znaku neznamenal snad též udělení šlechtictví, neboť četná rodina obdržely císařský a knížecí erbovní list, aniž by jim byly povzneseny do šlechtického stavu.

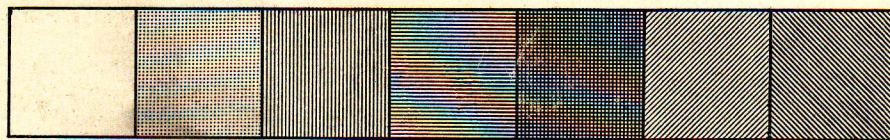
Jako rozlišovací znamení šlechtických znaků vžily se od 17. století pomenáhlou tak zvané hodnostní koruny, které však nejsou ve všech šlechtických znacích. Obyčejně mají pět, u svobodných pánů sedm, u hrabat devět perel, od knížete vzhůru přichází na jejich místo obloukovitá koruna, vedle níž pak ozdoba přílby pravidelně odpadá. Něco podobného jsou v duchovních znacích různě vyobrazené klobouky kardinálů, arcibiskupů, biskupů atd.

Určitá heraldická umělecká pravidla vznikla nejprve v západní Evropě, kde ve 14. a 15. století, především ve vévodství burgundském, heraldické umění našlo svůj domov. Základní heraldická pravidla jsou proto v západních a středoevropských zemích takřka stejná, i když se v podrobnostech vyvinuly zvláštnosti každé země.

Při popisování znaku označuje se pravá a levá strana podle nositele znaku, nikoliv tedy podle pozorovatele.

Možno mluvit o různých uměleckých slohových epochách znaku, neboť nejen tvar štítu se během století měnil, ale také přílba a pokrývka přílby. V románské době byly horní rohy špičatého trojhranného štítu zaokrouhleny; v pozdní gotice přichází na místo štítu s hrotem štít vyběhající v půlměsíc, turnajský terč se zářezem pro kopí a četné jiné k dekoraci vyvinuté variace. V renesanční době staly se oblíbenými antické tvary štítů a později, když štít už nebyl nošen, vyvíjel se tvarově v duchu panující ornamentiky právě tak, jako přílba a pokrývka přílby. Dnes tvoří přílba a pokrývka přílby už jen dějinný rámeček znaku; nemají totiž té důležitosti jako štít s obrazem znaku a klenot. V Anglii jest již dlouhou dobu zvykem, vyobrazovati toliko štít a ozdobu přílby (bez přílby); takový klenot, zvaný „crest“, staví se pomocí točenice nebo koruny na horní okraj štítu nebo nad něj. Pro novodobé vyobrazování znaku jest toto čistě věcné, na to nejdůležitější zjednodušené znázornění nejlepším řešením; dávat rádně vyniknouti věcem podstatným a vypouští věci podřadné, náležející minulosti.

Heraldika jest nejen důležitou pomocnou vědou pro studium dějin, ale užívá se jí opět v umění a uměleckém průmyslu; k vůli úplnosti budiž podotčeno, že lze heraldické barvy (tinkтуры) též vyjádřiti symbolicky (čárkováním a tečkováním) tímto způsobem:

stříbro
(bílá)

zlato
(žlutá)

červená

modrá

černá

nachová
(purpurová)

zelená

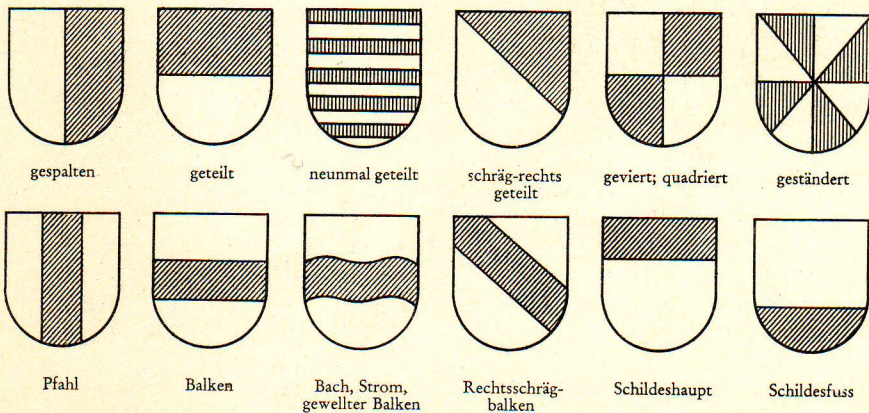
EINFÜHRUNG IN DIE HERALDIK

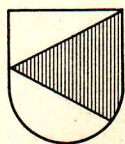
Wappenkunst und Wappenkunde aus Vergangenheit und Gegenwart werden heute unter der gemeinsamen Bezeichnung „Heraldik“ zusammengefasst. Die Wappenkunde lehrt uns den Ursprung und die Entwicklungsgeschichte des Wappens, als eines persönlichen Erkennungszeichens, das seit der Mitte des XIIten Jahrhunderts auf den Waffen, besonders auf dem Kampfschilde, dem Kleide und der Fahne geführt wurde. Neben dem römischen Adler, dem Abzeichen des römischen Reiches deutscher Nation, erscheinen Löwe und Leopard als heraldische Schildfiguren, und zwar zuerst auf den Siegeln fürstlicher Heerführer, die an diesen Bildern zu erkennen waren, auch wenn Helm und Rüstung die Gesichtszüge und den Körper verhüllten. Während der Kreuzzüge, zu denen grosse Scharen von edlen Kriegern aller Länder der Christenheit zusammenströmten, hat sich der Gebrauch des Wappens stark entwickelt und verbreitet; die verschiedenen Nationen hatten ihre Fahnen und Abzeichen, aber auch die Heerfolge, die adeligen Herren, führten zum Unterschiede unter einander Wappenfarben und Bilder im Schilde wie auf dem Helme, die derart geformt waren, dass sie sich auf möglichst grosse Entfernung leicht erkennen liessen.

Der *Schild* ist der Hauptträger des Wappenbildes wie die Fahne Trägerin der Wappenfarben; der Schild entspricht gleichsam dem Namen des Geschlechtes, den alle Glieder desselben Stammes in derselben Form zu führen berechtigt sind; der Helm dagegen wurde öfters mit einer vom Schildbilde abweichenden Figur geschmückt, um die Mitglieder desselben Geschlechtes von einander zu unterscheiden. Diese *Helmzier*, auch *Kleinod* genannt, wurde dem uralten Helmschmucke nachgebildet, der bei allen Völkern des Altertums zu finden war und zumeist aus Federn, Hörnern und Tierbildern bestanden hat.

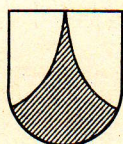
Aus den Forderungen der Praxis sind ganz bestimmte Regeln für die Bildung des Wappens entstanden, die von der optischen Wirkung bestimmt wurden; die alte Wappenkunst kennt nur sechs Farben: rot, blau, grün und schwarz, sowie zwei Metalle gold (gelb) und silber (weiss) und folgt der Regel, nicht Farbe auf Farbe oder Metall auf Metall zu setzen; eine silberne Figur auf schwarzem Grunde erhält einen grösseren Umfang als dieselbe Figur in schwarz auf Silber. Dadurch wird die veränderte Wirkung der Farben ausgeglichen, gleichzeitig aber auch die natürliche Form der Figur verändert.

Die Entstehung der sogenannten heraldischen oder *Heroldsfiguren*, die durch Teilung des Schildfeldes mittels gerader oder krummer Linien gebildet werden, ist aus der Notwendigkeit hervorgegangen, die Fernwirkung des Schildbildes so stark als möglich zu vergrössern und die Unterschiede zu vermehren. Es gibt über 100 solcher Teilungen, von denen die am häufigsten vorkommenden in Abbild und Bezeichnung folgen:

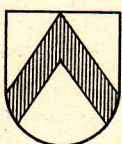

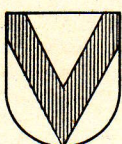
Rechtsspitze

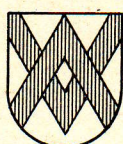
Eingebogene Spitze

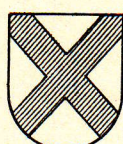
Sparren

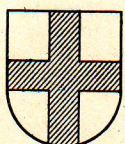
Gestürzter Sparren

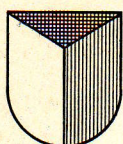
Verschränkter Sparren

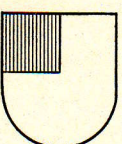
Andreas-Kreuz

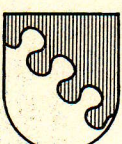
(Durchgehendes Kreuz)

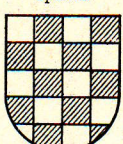
Gabel-Schnitt

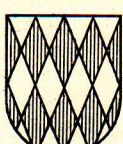
Vierung

Wolken-Schnitt

geschacht

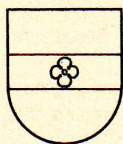

gerautet

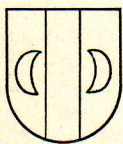
Im Gegensatz zu den Heroldstücken werden die natürlichen Figuren als *gemeine Figuren* bezeichnet. Sie sind als Schildbilder die ältere Gruppe, wenn auch die heraldischen Teilungen im Fahnenbild wohl gleichzeitig oder gar früher verwendet worden sind. Wenn zu Beginn der Bilderwahl mit Vorliebe Tierdarstellungen gewählt wurden, die nach der Auslegung mittelalterlicher Denker bestimmte Eigenschaften und Tugenden in Erinnerung riefen, wie die königlichen Tiere Löwe und Adler, die schon in alter Zeit als Symbole des Mutes und der Kraft galten, so wurde mit der rasch zunehmenden Anzahl der Wappen alles, was sich zur Darstellung auf dem Schilde verwenden liess, in den Kreis der persönlichen Abzeichen aufgenommen. Das Schildbild der Herrscherhäuser blieb nicht ohne Einfluss auf die Wahl und daraus erklärt sich, warum in Frankreich die Lilie häufiger vorkommt als in Deutschland, wo der Adler aus demselben Grunde bevorzugt wurde. Als Schildbild erscheint die gesamte Tierwelt vom Elefanten bis zur Biene, ja sogar Fabelwesen, die aus den Ritterromanen allgemein bekannt waren, Drachen und Greifen, gelangten zur Darstellung. Der Riese, der Wilde Mann, der Neger erscheinen in ganzer Figur oder als Brustbild; Männer und Frauengestalten, nackt und bekleidet, Köpfe, Arme, Hände, Beine, Füße gelangen zur Verwendung. Das feste Schloss des Ritters, der Turm, die Burgmauer, das bewehrte Tor, die Brücke, aber auch Bäume und Sträucher, Zweige und Blätter, Blumen und Früchte sind als Abzeichen gewählt worden, überhaupt die meisten sichtbaren Gegenstände: Sonne, Mond und Sterne, Kugeln und Ringe, Muscheln, Flammen, Waffen, Handwerksgeräte, ja sogar Hausrat, wie Tisch und Stuhl und sogar der gotische Kachelofen.

Besonders beliebt war zur Zeit der Kreuzzüge das Kreuz, das in allen möglichen Formen und Farben erwählt wurde, führte doch das Königreich Jerusalem, als bewusste Abweichung von der Regel, im silbernen Schilde ein goldenes Krückenkreuz, begleitet von vier kleinen goldenen Kreuzen. Die französische Heroldssprache kennt heute noch an die sechzig verschiedene Kreuzformen und Abarten. Auch das Pelzwerk bildet eine besondere Gruppe heraldischer Bilder.

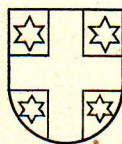
Häufig ist die Verbindung gemeiner Figuren mit Heroldstücken, die damit belegt, begleitet, beseitet und besaet werden, wie nachfolgende Beispiele zeigen.

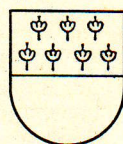
Balken mit Rose belegt

Pfal von Monden begleitet

Kreuz von Sternen beseitet

geteilt, oben von Lilien besaet

Die *Helmfigur* ist das heraldische Bild, das auf dem Helme befestigt wurde; sein Name Helmzier oder Kleinod besagt, dass es zur Verschönerung des Helmes bestimmt war und dementsprechend besondere Formen bedingte. Federbüsche, Flügel, Hörner, halbe, das heisst aus dem Helme herauswachsende Figuren, kleine zierliche Holzbretter, die bemalt und mit Federn, Kugeln, Bändern verziert wurden. In der Zeit, da diese Helme im Kampfe getragen wurden, setzte die praktische Forderung feste Grenzen für die Ausbildung des Kleinods, aber schon bei den ritterlichen Kampfspielen, den Turnieren, gab es Übertreibungen, Auswüchse an Grösse und Kompliziertheit, die dem Träger hinderlich waren. Oft erscheint das Schildbild wiederholt, sei es plastisch geschnitzt oder später in Metall getrieben oder aber auf ein Schirmbrett, auf einen flachen, aus Holz gemachten Flug aufgemalt. Dem Löwen im Schilde entspricht gewöhnlich ein halber Leu, wachsend, ein Löwenkopf oder Löwenpranken auf dem Helme; für den Baum im Schilde werden Zweige aufgesteckt, für die Burg ein Turm usw.

Die *Helmdecke* war ursprünglich ein Stück Tuch, das die Oberfläche des Helmes und den Nackenschutz bedeckte, um die Hitze von dem Metall abzuhalten; sie wurde wie die Kleidung modisch geschnitten, ausgezackt, mit Quasten verziert und gefüttert, wobei die beiden Farben gewöhnlich nach den Tinkturen des Schildfeldes und der Schildbilder gewählt wurden. Die Helmdecke war gewöhnlich mit dem Helmkleinod verbunden, indem öfters farbiges Tuch zum Überziehen der Helmfigur verwendet wurde, dessen Fortsetzung die Helmdecke bildete. Zur Befestigung des Kleinods dienten besonders Kronen, deren Metallreifen fest aufgeschlossen oder ein aus zwei verschiedenfarbigen Tüchern gedrehter Wulst, der in ähnlicher Weise auf dem Helme angebracht wurde wie die Krone.

Schild mit Wappenbild, Helm mit Kleinod und Helmdecke bilden das sogenannte „Vollwappen“, zu dem noch weitere Ehrenstücke, wie Schildhalter, Mäntel, Abzeichen bestimmter Würden und Ordenskettens hinzukommen können. Diese Zutaten sind aber nur sekundärer Bedeutung.

Bei der Wahl des Wappens, die in den meisten Fällen selbstherrlich vorgenommen wurde, haben in den frühesten Zeiten politische und historische Erwägungen mitbestimmt; die ritterlichen Vasallen wählten die Farben des Herrn, Teilstücke des Schildbildes, um dadurch ihre Zugehörigkeit zu zeigen, sodass heute wieder auf Grund der Wappenforschung längst vergessene Zusammenhänge einzelner Geschlechter erwiesen werden können. Es sind auch häufig Sinnbilder für eine bestimmte Aufgabe, für den Minnedienst oder zur Erinnerung an bestimmte Taten und Erlebnisse gewählt worden. Die Anspielungen auf den Namen, wie z. B. eine „rote Burg“ für Rotenburg, sind hauptsächlich zur Zeit der Entstehung der bürgerlichen Wappen beliebt geworden. Schon die ältesten Bürgerwappen aus dem XIVten Jahrhundert enthalten zahlreiche Hinweise auf die Betätigung des Wappenträgers, Schreiber, Maler, Glasmaler, Handwerker führen ihr Rüstzeug im Schilde, der Schneider die Schere, der Zimmermann die Axt, der Küfer den Hammer. Die Wappenfarben der Vaterstadt sind häufig für bürgerliche Wappen erwählt worden, und die weitere Umgebung hat die Schildbilder in der Weise beeinflusst, als in bergigen Gegenden der Dreieberg eine oft wiederkehrende Figur ist, während er in der Ebene selten Verwendung findet.

Städte- und Gemeindegewappen sind seit dem XVten Jahrhundert aufgekommen. Sie bestehen in der Regel nur aus dem Schilde: Helm und Helmzier fehlen meist. Sie sind oft aus älteren, nicht wappenmässig gehaltenen Siegeln entstanden. Häufig erscheint der Patron der Hauptkirche oder sein Attribut, dann auch als sichtbares Zeichen der festen Stadt eine Stadtmauer oder ein Stadttor oder das genaue Stadtbild. Auch das Landeswappen erscheint oft als Bestandteil eines Ortswappens; so kehrt z. B. in vielen Gemeindegewappen auch das Staatswappen oder ein Teil desselben wieder.

Unter Kaiser Karl IV. kommen in der Mitte des XIVten Jahrhunderts neben den frei angenommenen Wappen zum ersten Male auch Wappenverleihungen vor, die dann bis in die Gegenwart gebräuchlich blieben und durch sogenannte Wappenbriefe oder Wappenbestätigungen erfolgten. Dabei ist zu beachten, dass die Verleihung des Wappens nicht gleichbedeutend ist mit der Verleihung des Adels,

denn zahlreiche Familien haben kaiserliche und fürstliche Wappenbriefe erhalten, ohne damit in den Adelstand erhoben worden zu sein.

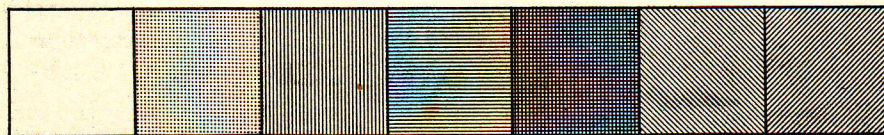
Als Unterscheidungszeichen adliger Wappen haben sich dann seit dem XVIIten Jahrhundert allmählich die sogenannten Rangkronen auf dem Helme eingebürgert, die aber nicht in allen Adelswappen vorkommen. Sie haben gewöhnlich fünf, bei Freiherren sieben, bei Grafen neun Perlen, vom Fürsten an aufwärts tritt an ihre Stelle eine verschieden gestaltete Bügelkrone, neben der dann die Helmzier regelmässig in Fortfall kommt. Etwas ähnliches sind in geistlichen Wappen die verschieden ausgebildeten Hüte der Kardinäle, Erzbischöfe, Bischöfe usw.

Bestimmte heraldische Kunstregeln bildeten sich zuerst in Westeuropa aus, wo im XIVten und XVten Jhrdt., vor allem im Herzogtum Burgund, die Heroldkunst eine Stätte fand. So sind die heraldischen Grundregeln in den west- und mitteleuropäischen Ländern ziemlich die gleichen, wenn auch in der Einzelausbildung jedes Land seine Besonderheiten entwickelt hat.

Bei der Beschreibung eines Wappens wird „rechts“ und „links“ vom Träger des Schildes, nicht vom Beschauer aus bezeichnet.

Wir können von den verschiedenen Kunststilepochen des Wappens reden, denn nicht nur hat sich die Form des Schildes im Verlaufe der Jahrhunderte gewandelt, sondern auch Helm und Helmdecke. In romanischer Zeit sind die Oberecken des spitzen Dreieckschildes abgerundet; in der Spätgotik treten an Stelle der Spitze der halbmondförmig abschliessende Schild, die Turniertartsche mit ihrem Einschnitt für die Lanze und zahlreiche zur Dekoration entwickelte Varianten. In der Renaissancezeit sind die antiken Schildformen Mode geworden und später, als der Schild nicht mehr getragen wurde, hat sich die Ausgestaltung des Schildes der Ornamententwicklung im Allgemeinen angeschlossen, wie der Helm und die Helmdecke. Heute bilden Helm und Decke nur noch den historischen Rahmen des Wappens; denn sie besitzen nicht dieselbe Bedeutung, wie der Schild mit dem Wappenbilde und das Kleinod. In England herrscht seit langer Zeit die Sitte, nur Schild und Helmkleinod (ohne Helm) darzustellen; das letztere wird „Crest“ geheissen und auf einem Wulst oder einer Krone auf den oberen Schildrand oder frei darüber gesetzt. Für die neuzeitliche Wappendarstellung ist diese rein sachliche, aufs nötigste vereinfachte Darstellung die beste Lösung; sie befreit das heute noch fortlebende Schild- und Helmbild von den der Vergangenheit angehörenden Objekten und verleiht ihnen dadurch neuen Eigenwert.

Die Heraldik wird heute nicht nur als eine wichtige Hilfswissenschaft für das Studium der Geschichte gepflegt, sondern auch wieder in Kunst und Kunstgewerbe mit grossem Erfolge verwendet. Der Vollständigkeit halber sei noch angemerkt, dass man sich zur Darstellung der heraldischen Farben (Tinkturen) auch symbolischer Zeichen bedient (Schraffuren), und zwar:

Silber
(weiss)

Gold
(gelb)

rot

blau

schwarz

grün

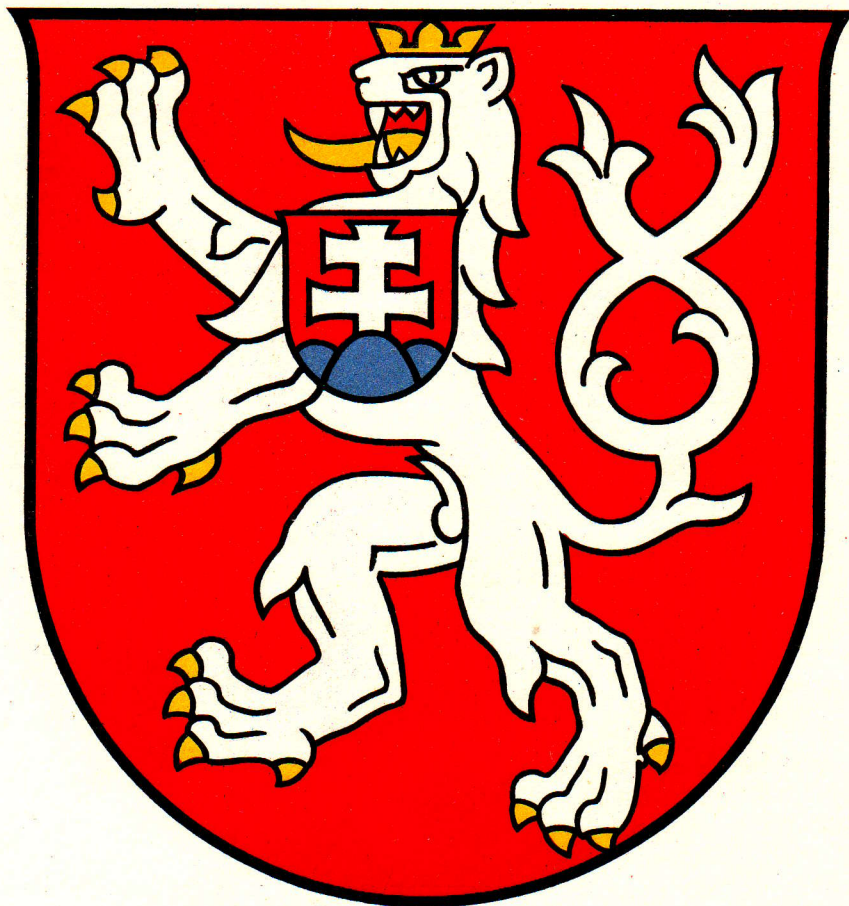
purpur

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA

Československá republika, vzešlá ze světové války mírem St. Germainským, prostírá se mezi Německem, Polskem, Rumunskem, Maďarskem a Rakouskem. Skládá se jednak ze zemí sudetských, korunních to zemí bývalého Rakousko-Uherského mocnářství: Čech, Moravy a Slezska (s Hlučínskem, jež bylo Německem odstoupeno), jednak ze zemí karpatských, odstoupených bývalým královstvím Uherským: Slovenska a Podkarpatské Rusi. Obyvatelstva čítá 14,726.000, plochy 140.000 km². Podle jazyka hlásí se 9,645.530 (65.5%) k národnosti československé a 3,445.884 k národnosti německé. Zbytek tvoří hlavně Maďaři (816.656), Rusíni (500.684) a Poláci (88.356). Podle zákona ze dne 30. března 1920 má Československá republika trojí státní znak, a to: a) *Malý státní znak*, b) *střední státní znak*, c) *velký státní znak*.

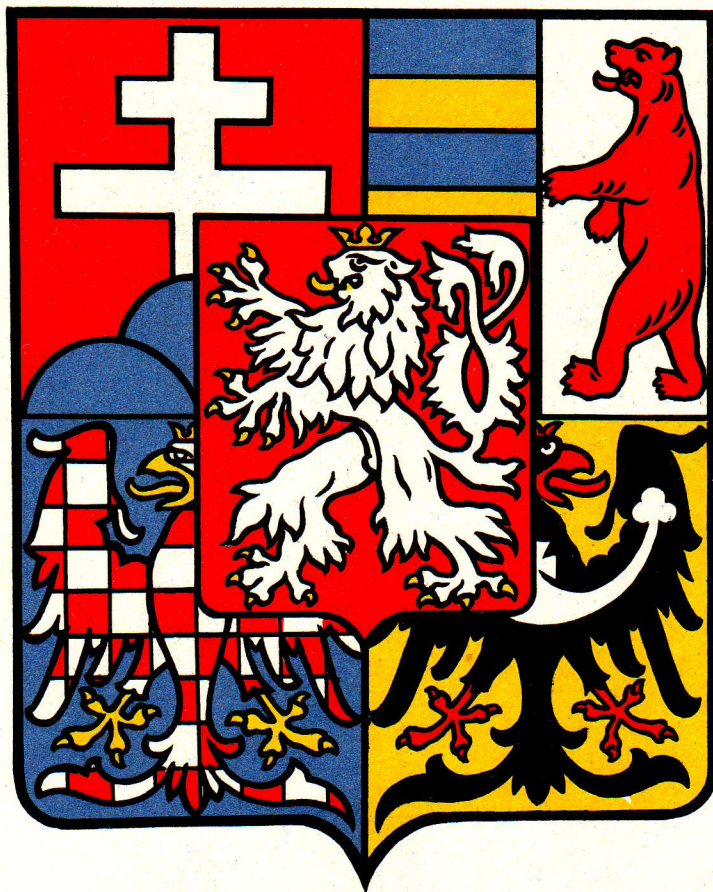
DIE TSCHECHOSLOVAKISCHE REPUBLIK

Die aus dem Weltkrieg durch den Frieden von St. Germain hervorgegangene Tschechoslovakische Republik liegt zwischen dem Deutschen Reiche, Polen, Rumänien, Ungarn und Österreich. Sie besteht aus den Sudetenländern, Kronländern der ehem. österreichischen Monarchie Böhmen, Mähren und Schlesien (mit dem von Deutschland abgetretenen Hultschinerländen) einerseits und dem vom ehem. Königreiche Ungarn abgetrennten Karpathenländern: Slovaeki und Karpatho-Russland. Die Bevölkerung zählt 14,726.000 Einwohner, der Flächeninhalt 140.000 km². Dem Volkstum nach bekennen sich etwa 9,645.530 (65.5%) als Tschechoslovaken und 3,445.884 als Deutsche. Der Rest sind hauptsächlich Magyaren (816.656), Ruthenen (500.684) und Polen (88.356). Nach dem Gesetze vom 30. März 1920 besitzt die Tschechoslovakische Republik 3 Staatswappen und zwar: a) *Das kleine Staatswappen*, b) *das mittlere Staatswappen*, c) *das grosse Staatswappen*.

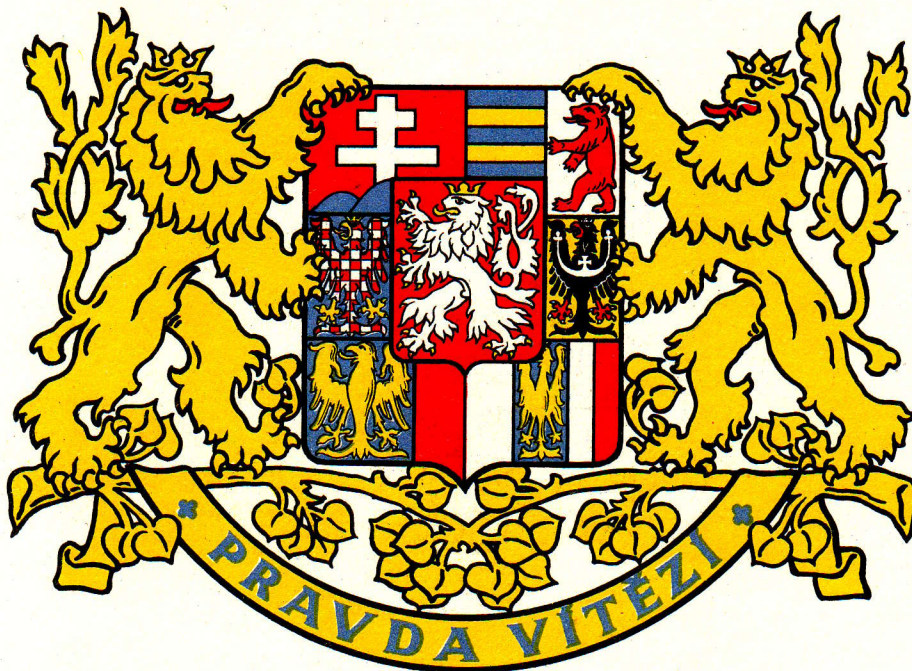
V červeném poli stříbrný, dvouocasý, zlatem korunovaný lev se zlatými drápy a srdečním štítkem: v červeném poli na prostředním, vyšším pahorku modrého trojvrší stříbrný kříž patriarší.

In Rot ein silberner, doppelschwänziger, goldbeklauter, gekrönter Löwe mit einem Brustschild: in Rot auf dem mittleren, höheren Hügel eines blauen Dreiberges ein silbernes Patriarchenkreuz.

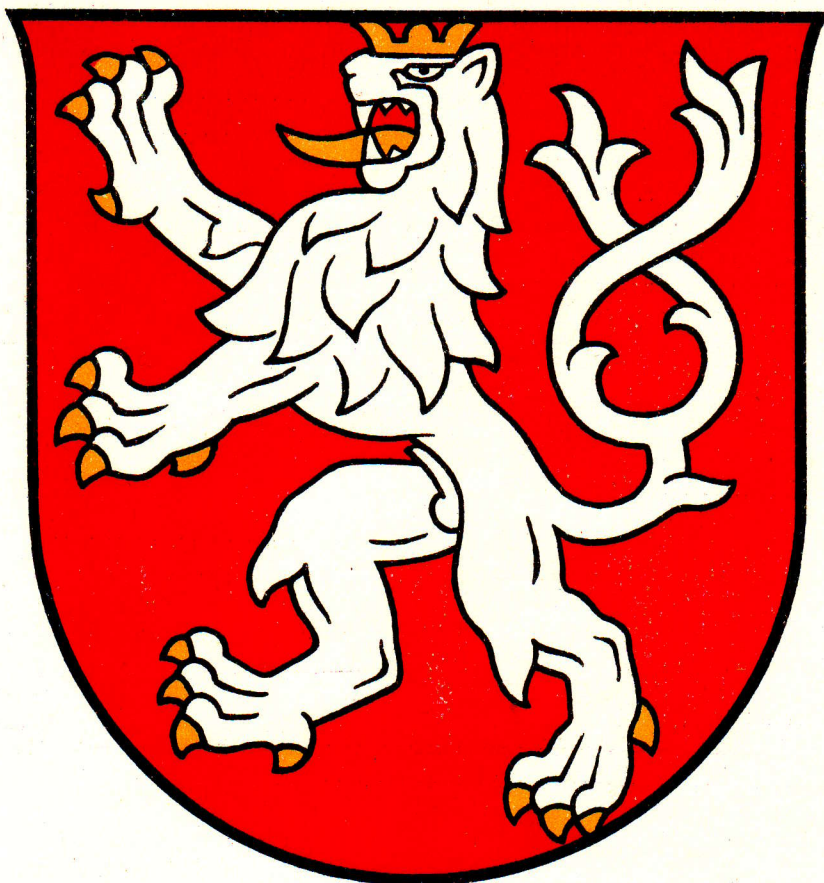
Čtvrcený štít se středním štítkem: v červeném poli český lev. 1. V červeném poli na modrém trojvrší stříbrný kříž patriarší (Slovensko), 2. půlený o modrém poli se třemi zlatými břevny a o stříbrném poli se vzpřímeným červeným medvědem (Podkarpatská Rus), 3. v modrém poli korunovaná orlice, stříbrně a červeně šachovaná (Morava), 4. ve zlatém poli černá, korunovaná orlice s červenou zbrojí, hledící do leva, se stříbrnou pružinou, zakončenou jetelovými trojlisty a uprostřed zdobenou křížkem.

Quadriert mit Mittelschild: in Rot der böhmische Löwe. 1. In Rot auf blauem Dreiberg ein silbernes Patriarchenkreuz (Slovakei). 2. Gespalten von Blau mit 3 goldenen Querbalken und von Silber mit einem aufrechten roten Bären (Karpathorussland). 3. In Blau ein gekrönter, silbern und rot geschachter Adler (Mähren). 4. In Gold ein schwarzer, gekrönter, linkssehender, rotbewehrter Adler mit einer in der Mitte in ein Kreuz ausgehenden silbernen Kleeblattspange.

Dvakrát dělený štít o sedmi polích (2, 2, 3) se středním štítkem: Čechy. V čele štítu: 1. Slovensko, 2. Podkarpatská Rus, uprostřed: 3. Morava, 4. Slezsko, u paty štítu: 5. v modrém poli zlatá orlice (Těšinsko), 6. půlený o červeném a stříbrném poli (Opava), 7. půlený o modrém poli se zlatou, korunovanou orlicí a o stříbrné a červeně půleném poli (Ratibořsko). Celý znak drží dva zlatí dvouocasí lvové, stojící na lipové větvi, kolem níž se vine stuha s heslem: „Pravda vítězí“.

Zweimal geteilt mit sieben Feldern (2, 2, 3) und Mittelschild: Böhmen, Hauptstelle: 1. Slowakei, 2. Karpathorussland; Balkenstelle: 3. Mähren, 4. Schlesien. Fußstelle: 5. In Blau ein goldener Adler (Teschen), 6. Gespalten von Rot und Silber (Troppau), 7. Gespalten von Blau mit einem goldenen gekrönten Adler und von Silber und Rot gespalten (Ratibor). Schildhalter: zwei doppelschwänzige goldene Löwen auf einem Lindenzweig, um den sich ein Band mit dem Wahlspruch „Pravda vítězí“ („die Wahrheit siegt“) windet.

Čítají 7,106.766 obyvatelů a měří 52.052 km². Podle národnosti je 66% Čechů a 33% Němců. Dosažení cíle utvořit samostatnou Československou republiku, o který se Češi odedávna snažili, jest podstatné dílem různých politiků a spisovatelů ve společné práci s bývalým poslancem prof. Dr. T. G. Masarykem, který pro tento cíl pracoval v cizině a jenž se stal také prvním prezidentem republiky.

Zemský znak: v nejstarších dobách černá orlice ve stříbrném poli, po dobytí města Milána roku 1159, při kterém se české vojsko vyznamenalo, byl prý propůjčen ještě dnes platný znak: v červeném poli stříbrný, korunovaný, dvouocasý lev se zlatými drápy.

Zählt 7,106.766 Einwohner und 52.052 km² Fläche. Der Nationalität nach gehören 66% dem tschechischen und 33% dem deutschen Volke an. Die Verwirklichung des Zieles, welches die Tschechen von jeher ins Auge gefasst hatten, die Schaffung der Tschechoslovakischen Republik, ist im wesentlichen auf die Tätigkeit verschiedener Politiker und Schriftsteller im Verein mit dem während des Weltkrieges im Ausland lebenden ehemaligen Abgeordneten Prof. Dr. T. G. Masaryk zurückzuführen, der denn auch der erste Präsident der Republik wurde.

Landeswappen: In den ältesten Zeiten ein schwarzer Adler in Silber, nach Erstürmung der Stadt Mailand 1159, bei der sich das böhmische Heer auszeichnete, soll das noch heute gültige Wappen verliehen worden sein: in Rot ein silberner, gekrönter, doppeltgeschwänzter, goldbeklauer Löwe.

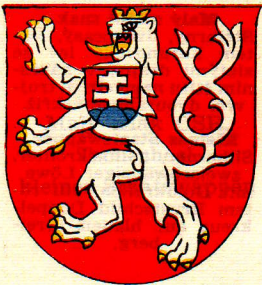
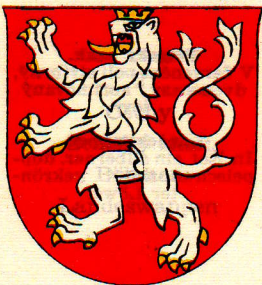
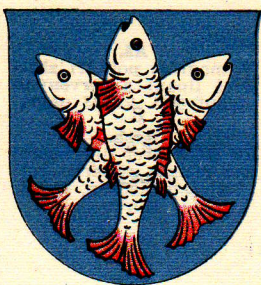
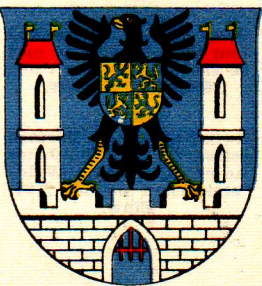
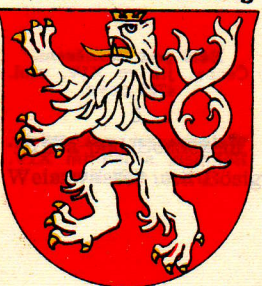
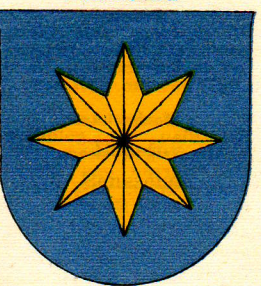
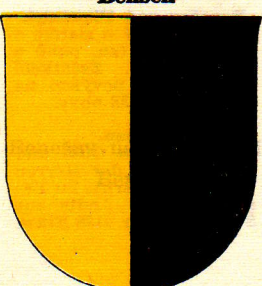
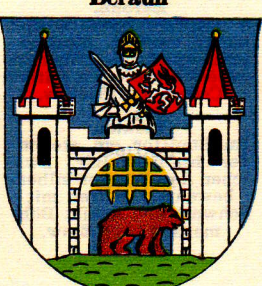
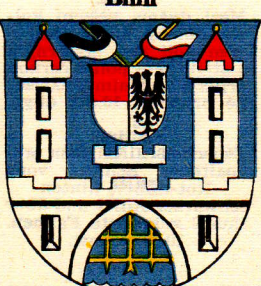

Obyvatel: 848.000 podle posledního sčítání lidu. Po převratě roku 1918 byla utvořena Velká Praha přičleněním předměstí a obcí (zákon ze dne 6. II. 1920) a malíři Kyselovi svěřeno vytvoření nového městského znaku, který by vyhovoval nynějším poměrům a ničím nepřipomínal panství Habsburků. Podle návrhu městského archíváře prof. Dr. V. Vojtáška spojuje tento znak složky z dob husitských s novými. Znak, který byl schválen dne 1. července 1926 ústředním zastupitelstvem města Prahy a dne 16. června 1927 ministerstvem vnitra, jest tento: V červeném poli zlatá městská hradba se stříbrným cimburím a s černou otevřenou branou, z níž vychází stříbrné obrněné ramě s mečem, zlatými vraty a napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží, nad hradbou tři zlaté ozubené věže, obě zevní se špičatými střechami, prostřední, vyšší, se sedlovou střechou, vše zlaté se zlatými makovicemi. Nad štítem tři korunované helmice s červeno-zlatými fafnochy, nad prostřední rostoucí lev malého státního znaku, obě zevní nesou praporce, a to levá 22, pravá 23, z nichž je na každé straně 9 rozvinutých a barevných, totiž měst a předměstí Praze přičleněných (okresů I.—VIII), kdežto ostatní jsou naznačeny pouze zlatými žerděmi. Štít drží dva stříbrní dvoocasí lvové, stojící na zlaté lipové větvi, obepnuté červenou, na rubu stříbrnou stuhou se zlatým nápisem: „Praha matka měst.“

Einwohner: 848.000 laut der letzten Volkszählung. Nach dem Umsturz im Jahre 1918 wurde mit Gesetz vom 6. II. 1920 durch Angliederung der Vorstädte und Gemeinden die Stadt Gross-Prag geschaffen und der Maler Kysela mit der Entwerfung eines neuen Stadtwappens betraut, das den jetzigen Verhältnissen entsprechen und durch nichts an die Herrschaft der Habsburger erinnern sollte. Laut Antrag des Stadtarchivars Prof. Dr. V. Vojtášek vereinigt dieses Wappen in sich Elemente aus der Husitenzeit mit neuen. Das Wappen, welches am 1. Juli 1926 durch die Zentralvertretung der Stadt Prag und am 16. Juni 1927 vom Innenministerium genehmigt wurde, ist folgendes: In Rot eine goldene, silber gezinnte Stadtmauer mit schwarzem, offenem Tor, aus dem ein silberner gewappneter Arm mit Schwert hervorragt, mit goldenen Torflügeln und halb aufgezogenem goldenem Fallgitter, darüber drei goldene Türme, die beiden äusseren mit goldenen Spitzdächern, der mittlere, höhere, mit goldenem Satteldach, alle mit goldenen Knöpfen. Auf dem Schild ruhen drei gekrönte Helme mit rot-goldener Helmdecke, auf dem mittleren wachsend der Löwe des kleinen Staatswappens, die beiden äusseren tragen Fahnen, und zwar der rechte 22, der linke 23, davon auf beiden Seiten 9 aufgerollte farbige, nämlich die der zu Prag angegliederten Städte und Vorstädte (Bezirke I.—VIII.), während die übrigen nur durch goldene Fahnenstücke angedeutet sind. Der Schild wird von zwei doppelgeschwänzten silbernen Löwen gehalten, die auf einem goldenen Lindenaste stehen, der von einem roten, auf der Rückseite silbernen Bande mit der goldenen Aufschrift: „Praha matka měst“ (= „Prag die Mutter der Städte“) umschlungen ist.

ČECHY

BÖHMEN

<p>MALÝ ZNAK Č. S. R. Tschechosl. kleines Staatswappen</p> <p>Káva Hag akc. spol. 1 Kaffee Hag A. - G.</p>	<p>Čechy - Zemský znak Böhmen - Landeswappen</p> <p>Káva Hag akc. spol. 2 Kaffee Hag A. - G.</p>	<p>Aš Asch</p> <p>Káva Hag akc. spol. 3 Kaffee Hag A. - G.</p>
<p>Bechyně Bechin</p> <p>Káva Hag akc. spol. 4 Kaffee Hag A. - G.</p>	<p>Bělá pod Bezdězem Weilswasser unt. Bösig</p> <p>Káva Hag akc. spol. 5 Kaffee Hag A. - G.</p>	<p>Benešov Beneschau</p> <p>Káva Hag akc. spol. 6 Kaffee Hag A. - G.</p>
<p>Benešov nad Ploučnicí Bensen</p> <p>Káva Hag akc. spol. 7 Kaffee Hag A. - G.</p>	<p>Beroun Beraun</p> <p>Káva Hag akc. spol. 8 Kaffee Hag A. - G.</p>	<p>Bílina Bilin</p> <p>Káva Hag akc. spol. 9 Kaffee Hag A. - G.</p>

ČECHY

- Čís. 1. MALÝ STÁTNI ZNAK: V červeném poli stříbrný, dvouocasý a korunovaný lev se zlatou zbrojí, nesoucí na prsou červený štítek se stříbrným křížem patriarším na prostředním, vyšším pahorku modrého trojvrší.
- Čís. 2. ZEMSKÝ ZNAK: V červeném poli stříbrný, dvouocasý, korunovaný lev se zlatou zbrojí.
- Čís. 3. AŠ, 22.943 ob. Zn.: V modrém poli tři stříbrní lipani s červenými ploutvemi, uspořádaní na způsob hvězdy.
- Čís. 4. BECHYNĚ, 2.194 ob. Již roku 1322 městem. Zn.: V modrém poli stříbrná ozubená hradba s otevřenou branou, s napolo vyzdviženou červenou padací mříží a se dvěma věžemi s červenými sedlovými střechami a zlatými praporečky; mezi nimi na zdi stojící černá orlice se zlatou zbrojí, nesoucí na prsou znak rodu z Valdštejna: štítek zlatě a modře čtvrcený se lvy střídavých barev.
- Čís. 5. BĚLÁ POD BEZDĚZEM, 4.722 ob. Zn.: Čechy, již ve XIV. století.
- Čís. 6. BENEŠOV, 8307 ob. Již r. 1323 městem. Zn.: V modrém poli zlatá osmihrotá hvězda (zn. pánů ze Šternberka).
- Čís. 7. BENEŠOV NAD PLOUČNICÍ, 4138 ob. Začátkem XIV. století povýšen na město. Zn.: Půlený o zlatém a černém poli (erb pánů z Vartenberka).
- Čís. 8. BEROUN, 13.143 ob. Již r. 1246 městem. V modrém poli na zelené půdě stříbrná, ozubená a otevřená městská brána s napolo vyzdviženou padací mříží, pod níž stojí hnědý medvěd na levo obrácený, a s dvěma ozubenými věžemi o červených špičatých střechách a zlatých makovicích; mezi nimi rostoucí rytíř ve stříbrném brnění se zlatým hledím, držící v pravici meč, v levici Čechy.
- Čís. 9. BÍLINA, 10.698 ob. Zn.: V modrém poli stříbrná ozubená hradba se dvěma střilnami a otevřenou říční branou s napolo vyzdviženou zlatou padací mříží, nad hradbou tři ozubené věže, zevnější o zlatých špičatých střechách s makovicemi, nad prostřední, nižší, štítek napříč dělený o červeném poli nad stříbrným a v stříbrném poli s černou orlicí se stříbrnou sponou (zn. pánů z Lobkovic), nad štítkem vynikají dva praporky na dřevěných žerdích, bíle-černý a červeno-bílý. Již roku 1549.

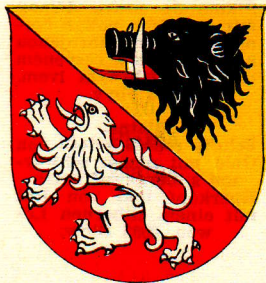
BÖHMEN

- Nr. 1. KLEINES STAATSWAPPEN: In Rot ein silberner, doppelschwänziger, goldbewehrter, gekrönter Löwe, auf der Brust einen roten Schild mit einem silbernen Patriarchenkreuz auf dem mittleren, höheren Hügel eines blauen Dreibergeres.
- Nr. 2. LANDESWAPPEN: In Rot ein silberner, doppelschwänziger, goldbewehrter, gekrönter Löwe.
- Nr. 3. ASCH, 22.943 E. W.: In Blau drei übereinander gelegte, silberne, rotbeflosste Äschen.
- Nr. 4. BECHIN, 2194 E. Schon 1322 Stadt. W.: In Blau eine silberne gezinnte Mauer mit geöffnetem Tor, halb aufgezo-genem roten Fallgitter und zwei Türmen mit roten Satteldächern und goldenen Fähnchen, dazwischen ein schwarzer auf der Mauer stehender, goldgewaffneter, schwarzer Adler, auf der Brust das Wappen des Hauses Waldstein: geviert von Gold und von Blau mit Löwen in gewechselten Farben.
- Nr. 5. WEISSWASSER am Bösig, 4722 E. W.: Böhmen, schon im XIV. Jhdt.
- Nr. 6. BENESCHAU, 8307 E. Schon 1323 Stadt. W.: In Blau ein goldener, achtspitziger Stern (W. der Herren von Sternberg).
- Nr. 7. BENSEN, 4.138 E. Zu Beginn des XIV. Jhdts. zur Stadt erhoben. W.: Gespalten von Gold und Schwarz (W. der Herren von Wartenberg).
- Nr. 8. BERAUN, 13.143 E. Schon 1246 Stadt. W.: In Blau auf grünem Boden ein silbernes, gezinntes, offenes Stadttor mit halb aufgezo-genem goldenen Fallgitter, unter dem ein linksgewendeter brauner Bär steht, und zwei gezinnten Türmen mit roten Spitzdächern und goldenen Knäufen, dazwischen wachsend ein Ritter in silberner Rüstung mit goldenem Visier, mit der Rechten ein Schwert, mit der Linken Böhmen haltend.
- Nr. 9. BILIN, 10.698 E. W.: In Blau eine silberne gezinnte Mauer mit zwei Schießscharten und einem offenen Wassertor mit halb aufgezo-genem, goldenen Fallgitter, darüber drei gezinnte Türme, die äusseren mit goldenen Spitzdächern und Knäufen, über dem mittleren, niedrigeren ein von einer schwarz-weissen und von einer silberroten Fahne an hölzernem Stiel überhöhter Schild, von Rot über Silber geteilt und von Silber mit einem schwarzen Adler mit silberner Spange (W. der Herren von Lobkowitz). Schon 1549.

ČECHY

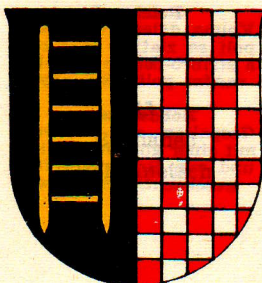
BÖHMEN

Blatná
Blatna

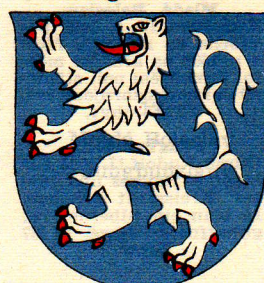
Káva Hag
akc. spol. 10 Kaffee Hag
A. - G.

Bohdaneč
Bohdanetsch

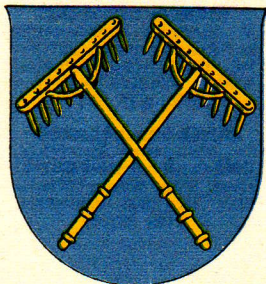
Káva Hag
akc. spol. 11 Kaffee Hag
A. - G.

Mladá Boleslav
Jungbunzlau

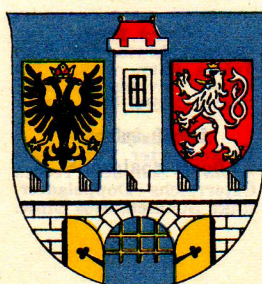
Káva Hag
akc. spol. 12 Kaffee Hag
A. - G.

Brandýs nad Orlicí
Brandeis a. d. Adler

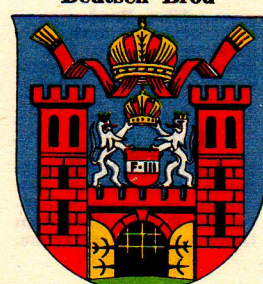
Káva Hag
akc. spol. 13 Kaffee Hag
A. - G.

Český Brod
Böhmisch Brod

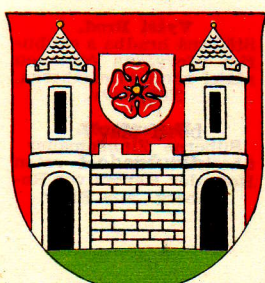
Káva Hag
akc. spol. 14 Kaffee Hag
A. - G.

Něm. Brod
Deutsch Brod

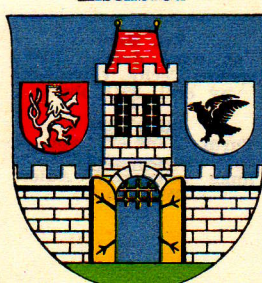
Káva Hag
akc. spol. 15 Kaffee Hag
A. - G.

Vyšší Brod
Hohenfurth

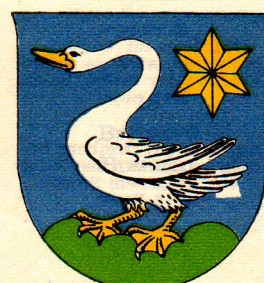
Káva Hag
akc. spol. 16 Kaffee Hag
A. - G.

Žel. Brod
Eisenbrod

Káva Hag
akc. spol. 17 Kaffee Hag
A. - G.

Broumov
Braunau

Káva Hag
akc. spol. 18 Kaffee Hag
A. - G.

ČECHY

- Čís. 10. BLATNÁ, 3093 ob. Již r. 1512 městem. Zn.: Pokosem dělený štít o zlatém poli s černou sviní hlavou se stříbrnou zbrojí a o červeném poli se stříbrným lvem (erb pánů z Rožmitálu).
- Čís. 11. BOHDANEČ, 1886 ob. Již roku 1512 městem. Zn.: Půlený štít o černém poli se zlatým žebříkem a o stříbrně-červeně kostkovaném poli.
- Čís. 12. MLADÁ BOLESLAV, 17.237 ob. Rudolfem II. r. 1595 povýšena na král. město 3. řádu a r. 1600 na král. krajské město. Zn.: V modrém poli stříbrný lev s červenou zbrojí.
- Čís. 13. BRANDÝS NAD ORLICÍ, 1428 ob. Zn.: V modrém poli zkřížené zlaté hrábě. Udělen králem Vladislavem II. roku 1503.
- Čís. 14. ČESKÝ BROD, 5386 ob. Králem Zikmundem r. 1437 povýšen na král. město. Zn.: V modrém poli stříbrná ozubená hradba s otevřenou branou, zlatými vraty a napolo vyzdviženou zlatou padací mříží, nad tím stříbrná ozubená věž s červenou sedlovou střechou a zlatými makovicemi mezi 2 štíty: vpravo ve zlatém poli říšský dvouhlavý orel, vlevo Čechy.
- Čís. 15. NĚMECKÝ BROD, 10.657 ob. Zn.: V modrém poli na zelené půdě červený hrad s cimbuřím, otevřenou branou se zlatými vraty a napolo vyzdviženou padací mříží, nad tím dvě ozubené věže, mezi nimiž červený štítek, držený dvěma stříbrnými, zlatem korunovanými lvy a převýšený císařskou korunou s červenými vlajčícími stuhami; ve štítku stříbrné příčné břevno, na němž je černý nápis F. III. Projednává se změna tohoto znaku, dle níž m. j. má státí mezi oběma věžemi zlatý štítek se dvěma černými ostrvemi (znak pánů z Lichtenburka).
- Čís. 16. VYŠŠÍ BROD, 2026 ob. Již ve XIII. století městysem. Zn. V červeném poli na zelené půdě hradba s dvěma okrouhlými věžemi, vše stříbrné, o špičatých střechách a zlatých makovicích; s cimbuřím, mezi věžemi stříbrný štít s červenou růží (znak pánů z Rožmberka). Propůjčen králem Ferdinandem I. r. 1528 u příležitosti povýšení na město.
- Čís. 17. ŽELEZNÝ BROD, 3511 ob. Jméno prý pochází od bývalých železných hutí. Zn.: V modrém poli na zelené půdě ozubená hradba s otevřenou branou, zlatými vraty a napolo vyzdviženou zlatou padací mříží, nad tím ozubená stříbrná věž s červenou sedlovou střechou a zlatými makovicemi, mající po pravém boku červený štít se stříbrným českým štít se stříbrným lvem, po levém pak stříbrný štít s černou orlicí o zlaté zbroji.
- Čís. 18. BROUMOV, 6818 ob. Císařem Karlem IV. r. 1348 povýšen na město. Zn.: V modrém poli na zeleném trojvrší stříbrná labuť se zlatou zbrojí, po jejímž levém boku zlatá hvězda.

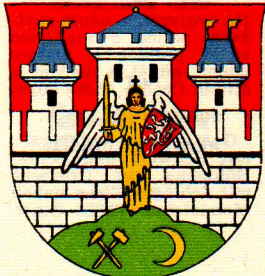
BÖHMEN

- Nr. 10. BLATNA, 3093 E. Schon 1512 Stadt . W.: Schrägrechts geteilt von Gold mit einem schwarzen silbergewaffneten Eberkopf und von Rot mit einem silbernen Löwen (W. der Herren von Rožmitál).
- Nr. 11. BOHDANETSCH, 1866 E. Schon 1512 Stadt. W.: Gespalten von schwarz mit einer goldenen Leiter und von Rot und Silber geschacht.
- Nr. 12. JUNGBUNZLAU, 17.237 E. Durch Rudolf II. 1595 zur königl. Stadt 3. Ranges und 1600 zur königl. Kreisstadt erhoben. W.: In Blau ein silberner, rotgewaffneter Löwe.
- Nr. 13. BRANDEIS AN DER ADLER, 1428 E. W.: In Blau zwei gekreuzte, aufrechte, goldene Rechen. Vom König Wladislaw II. 1503 verliehen.
- Nr. 14. BÖHMISCH BROD, 5386 E. Von K. Sigismund 1437 zur königl. Stadt erhoben. W.: In Blau eine silberne gezinnte Mauer mit offenem Tor, goldenen Torflügeln und halb aufgezogenem, goldenen Fallgitter, darüber ein gezinnter silberner Turm mit rotem Satteldach und goldenen Kugeln zwischen 2 Schilden: rechts in Gold der Doppeladler des röm. Reiches, links Böhmen.
- Nr. 15. DEUTSCH BROD, 10.657 E. W.: In Blau auf grünem Boden eine rote gezinnte Burg mit schwarz geöffnetem Tor, goldenen Torflügeln und halb aufgezogenem Fallgitter, darüber zwei gezinnte Türme, zwischen denen ein von zwei silbernen, goldgekrönten Löwen gehaltener, von der Kaiserkrone mit abfliegenden roten Bändern überhöhter roter Schild mit silbernem Querbalken, worauf die Zeichen F. III. in schwarzer Farbe stehen. — Es wird über eine Änderung dieses Wappens verhandelt, wonach u. a. zwischen den beiden Türmen ein goldener Schild mit zwei schwarzen gekreuzten gestümmelten Baumästen zu stehen hat. (W. der Herren von Lichtenburg.)
- Nr. 16. HOHENFURTH, 2026 E. Schon im XIII. Jhd. Marktflecken. W.: In Rot auf grünem Boden eine Mauer mit zwei Rundtürmen mit Spitzdach und goldenen Knöpfen, alles silber und gezinnt, dazwischen ein silberner Schild mit roter Rose (W. der Herren von Rosenberg). Von K. Ferdinand I. 1528 anlässlich der Erhebung zur Stadt verliehen.
- Nr. 17. EISENBROD, 3511 E. Der Name soll von ehem. Eisenwerken herkommen. W.: In Blau auf grünem Boden eine gezinnte silberne Mauer mit offenem Tor, goldenen Torflügeln und halb aufgezogenem goldenen Fallgitter, darüber ein gezinnter silberner Turm mit rotem Satteldach und goldenen Knäufen, beseitet rechts von Böhmen und links von einem silbernen Schild mit einem schwarzen, flugbereiten Adler mit goldenem Schnabel.
- Nr. 18. BRAUNAU, 6818 E. Von Kaiser Karl IV. 1348 zur Stadt erhoben. W.: In Blau auf grünem Dreieck ein goldgewehrter, silberner, links von einem goldenen Stern beseiteter Schwan.

ČECHY

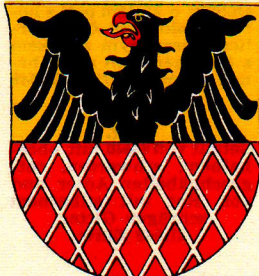
BÖHMEN

Čes. Budějovice
Böhm. Budweis

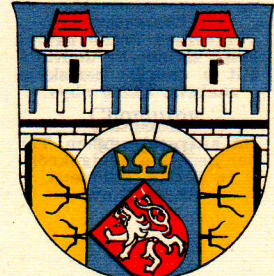
Káva Hag
akc. spol. 19 Kaffee Hag
A. - G.

Cheb
Eger

Káva Hag
akc. spol. 20 Kaffee Hag
A. - G.

Chomutov
Komotau

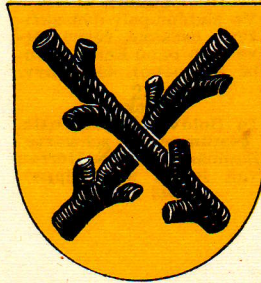
Káva Hag
akc. spol. 21 Kaffee Hag
A. - G.

Chrudim
Chrudim

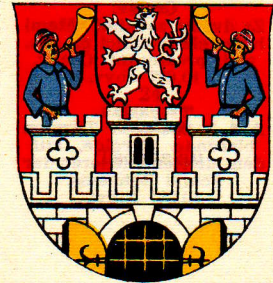
Káva Hag
akc. spol. 22 Kaffee Hag
A. - G.

Cvikov
Zwickau

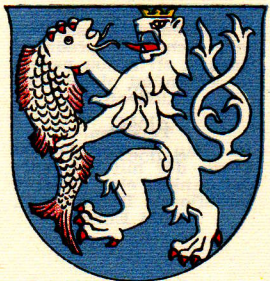
Káva Hag
akc. spol. 23 Kaffee Hag
A. - G.

Čáslav
Tschaslau

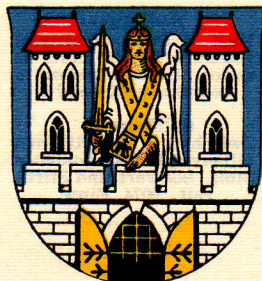
Káva Hag
akc. spol. 24 Kaffee Hag
A. - G.

Děčín
Tetschen

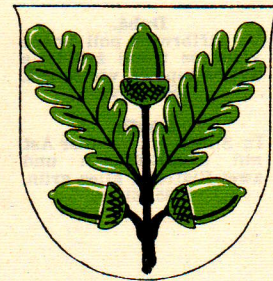
Káva Hag
akc. spol. 25 Kaffee Hag
A. - G.

Domažlice
Taus

Káva Hag
akc. spol. 26 Kaffee Hag
A. - G.

Dubá
Dauba

Káva Hag
akc. spol. 27 Kaffee Hag
A. - G.

ČECHY

- Čís. 19. ČESKÉ BUDEJOVICE, 43.886 ob. Od r. 1547 svobodným horním městem. Zn.: V červeném poli na zeleném trojvrší, v němž zkřížená palice s kladivem a do prava obrácený půlměsíc (vše zlaté barvy), zlatě oděný anděl s bílými křídly, na hlavě černý kříž, držící v pravici zlatý meč a v levici Čechy, v pozadí stříbrná hradba se třemi ozubenými věžemi, obě zevní s modrými sedlovými střechami a zlatými praporečky, střední, vyšší s modrou špičatou střechou a zlatou makovicí. Znak obnoven a rozmnožen císařem Ferdinandem III.
- Čís. 20. CHEB, 31.549 ob. Bývalé říšské město, patřící od r. 1322 k Čechám. Zn.: Dělený o zlatém poli s polovičnou černou orlicí s červeným zobákem a o červeném poli se stříbrnou kosmou mříží.
- Čís. 21. CHOMUTOV, 33.266 ob. Císařem Rudolfem II. znovu povýšen na král. město. Zn.: V modrém poli otevřená a ozubená městská brána se zlatými vraty, v níž pokosem nakloněný, zlatou korunou korunovaný štít s českým lvem, nahoře dvě ozubené věže s červenými sedlovými střechami. Propůjčen byl r. 1396 řádem německých rytířů.
- Čís. 22. CHRUDIM, 13.292 ob. Po převratě používá se opět starobylého znaku: Černé orlice se zlatou zbrojí ve stříbrném poli (bývalý český zemský znak).
- Čís. 23. CVIKOV, 4948 ob. Při povýšení na město propůjčen r. 1550 císařem Ferdinandem I. tento znak: Ve zlatém poli dvě černé ostrve (erb pánů Berků z Dubé a Lipého).
- Čís. 24. ČÁSLAV, 10.637 ob. Již r. 1134 městem. Zn.: V červeném poli ozubená, stříbrná snížená hradba s černou branou se zlatými otevřenými vraty a napolo vyzdviženou padací mříží, nad tím tři věže s cimbuřím, za oběma zevními vyrůstá modře oděný hlasatel, troubící na roh (v upomínku na zemský sněm roku 1421), nad prostřední věží Čechy (propůjčen r. 1472).
- Čís. 25. DĚČÍN, 13.034 ob. Zn.: V modrém poli český lev držící předními tlapami stříbrnou parmu s červenými ploutvemi.
- Čís. 26. DOMAŽLICE, 9074 ob. Zn.: V modrém poli ozubená, stříbrná hradba s otevřenou černou branou o zlatých vratech a napolo vyzdvižené zlaté padací mříži, nad tím mezi 2 stříbrnými věžemi s červenými sedlovými střechami a zlatými hroty rostoucí anděl, bíle oděný, s mečem a se štólou, ozdobený členkou s křížkem (vše zlaté); propůjčen r. 1481 kr. Vladislavem II.
- Čís. 27. DUBÁ, 1565 ob. Zn.: Ve stříbrném poli hnědá větev se třemi žaludy a dvěma lupeny, vše zelené.

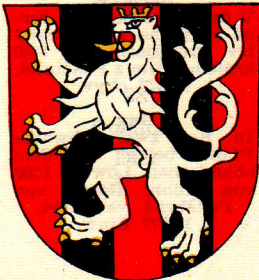
BÖHMEN

- Nr. 19. BÖHM. BUDWEIS, 43.886 E. Seit 1547 freie Bergstadt. W.: In Rot ein goldgekleideter, weiss geflügelter Engel, auf dem Kopfe ein schwarzes Kreuz, mit der Rechten ein goldenes Schwert und mit der Linken Böhmen haltend, auf einem grünen, mit gekreuztem Schlägel und Eisen und rechtsgekehrtem Halbmond (alles gold) belegtem Dreiberg, dahinter eine silberne Mauer mit drei gezinnten Türmen, die beiden äusseren mit blauen Satteldächern und goldenen Fähnchen, der mittlere, höhere mit blauem Spitzdach und goldenem Knauf. Wappenerneuerung und Vermehrung durch Kaiser Ferdinand III.
- Nr. 20. EGER, 31.549 E. Ehemals Reichstadt, seit 1322 zu Böhmen gehörig. W.: Geteilt von Gold mit oberhalbem, schwarzen, rotgeschnäbelten Adler und von Rot mit silbernem schrägen Gitter.
- Nr. 21. KOMOTAU, 33.266 E. Von Kaiser Rudolf II. wieder zur königl. Stadt erhoben. W.: In Blau ein geöffnetes gezinntes Stadttor mit goldenen Torflügeln, in dem ein von einer goldenen Krone überhöhter, schrägrechts gestellter Schild mit dem böhmischen Landeswappen steht, oben zwei gezinnte Türme mit roten Satteldächern. Verliehen 1396 vom Deutschen Orden.
- Nr. 22. CHRUDIM, 13.292 E. Nach dem Umsturz wieder das alte Wappen in Brauch. In Silber ein schwarzer goldgewaffneter Adler (das ehemalige böhmische Landeswappen).
- Nr. 23. ZWICKAU, 4984 E. 1550 von Kaiser Ferdinand I. unter Verleihung nachstehenden Wappens zur Stadt erhoben: In Gold zwei gekreuzte, gestümmelte, schwarze Baumäste (W. der Herren Berka von Duba und Lippa).
- Nr. 24. TSCHASLAU, 10.637 E. Seit 1134 Stadt. W.: In Rot eine gezinnte silberne erniedrigte Mauer mit schwarz geöffnetem Tor, goldenen Torflügeln und halb aufgezo-genem Fallgitter, darüber drei gezinnte Türme, auf den beiden äusseren wachsend je ein blau gekleideter, rot behuteter einwärts gekehrter Herold, der ein goldenes Horn bläst (zur Erinnerung an den Landtag im Jahre 1421), auf dem mittleren Turm Böhmen (verliehen 1472).
- Nr. 25. TETSCHEN, 13.034 E. W.: In Blau der böhmische Löwe, der mit den Vorderpranken eine silberne rotbeflosste Barbe packt.
- Nr. 26. TAUS, 9074 E. W.: In Blau eine gezinnte silberne Mauer mit schwarz geöffnetem Tor, goldenen Torflügeln und halb aufgezo-genem goldenen Fallgitter, darüber zwischen 2 silbernen Türmen mit roten Satteldächern und goldenen Spitzen ein wachsender, weiss gekleideter, geflügelter Engel mit Schwert, bekreuztem Stirnreif und Stola (alles Gold), von K. Wladislaw II. 1481 verliehen.
- Nr. 27. DAUBA, 1565 E. W.: In Silber ein brauner Ast mit drei Eicheln und zwei Blättern, alles grün.

ČECHY

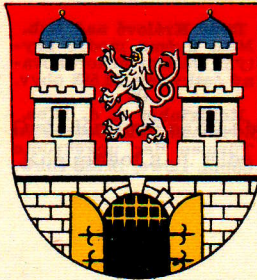
BÖHMEN

**Duchcov
Dux**

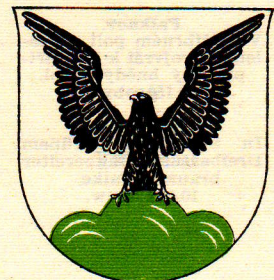
Káva Hag
akc. spol. 28 Kaffee Hag
A. - G.

**Dvůr Králové nad Labem
Königinhof a. d. Elbe**

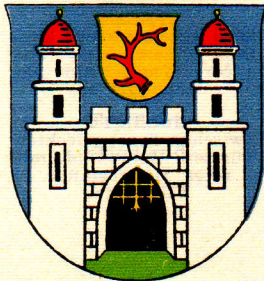
Káva Hag
akc. spol. 29 Kaffee Hag
A. - G.

**Falknov
Falkenau**

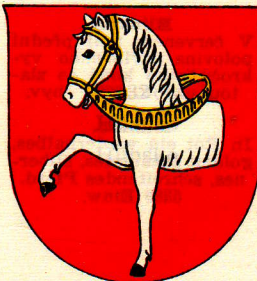
Káva Hag
akc. spol. 30 Kaffee Hag
A. - G.

**Frydlant
Friedland**

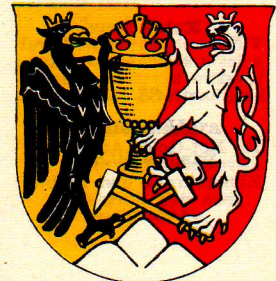
Káva Hag
akc. spol. 31 Kaffee Hag
A. - G.

**Hlinsko
Hlinsko**

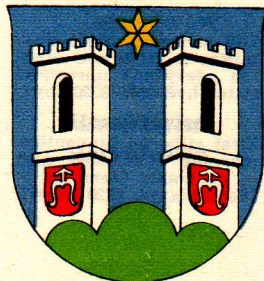
Káva Hag
akc. spol. 32 Kaffee Hag
A. - G.

**Kutná Hora
Kuttenberg**

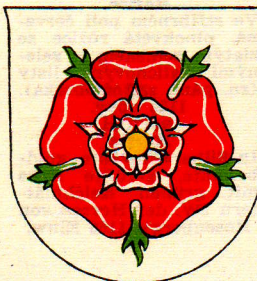
Káva Hag
akc. spol. 33 Kaffee Hag
A. - G.

**Horáždovice
Horáždowitz**

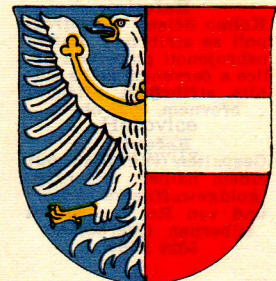
Káva Hag
akc. spol. 34 Kaffee Hag
A. - G.

**Hořice
Höritz**

Káva Hag -
akc. spol. - 35 Kaffee Hag -
A. - G.

**Hořovice
Hořowitz**

Káva Hag
akc. spol. 36 Kaffee Hag
A. - G.

ČECHY

- Čís. 28. DUCHCOV, 12.877 ob. Zn.: V červeném poli dva černé kúly, přes něž český lev. Propůjčen r. 1460 králem Jiřím z Poděbrad.
- Čís. 29. DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM, 16.588 ob. Zn.: V červeném poli ozubená stříbrná hradba s černou otevřenou branou se zlatými vraty a napolo vyzdviženou zlatou padací mříží, nad tím mezi 2 věžemi s dvojitým cimbuřím, kopulovitou střechou a zlatými makovicemi český lev bez čelenky.
- Čís. 30. FALKNOV, 10.151 ob. Zn.: Ve stříbrném poli na zeleném trojvrší hnědý sokol, připravený k letu.
- Čís. 31. FRÝDLANT, 6311 ob. Zn.: V modrém poli na zelené půdě stříbrná ozubená hradba s černou otevřenou branou, napolo vyzdviženou zlatou padací mříží a věžemi o dvou zúžených patrech s červenými kopulovitými střechami a zlatými makovicemi, mezi věžemi zlatý štítek s červeným parohem o šesti koncích (znak pánů z Bibrštejna).
- Čís. 32. HLINSKO, 5889 ob. Zn.: V červeném poli půl stříbrného vykračujícího koně se zlatou uzdou (znak pánů z Pardubic).
- Čís. 33. KUTNÁ HORA, 13.900 ob. Zn.: Zlatě a červeně púlený, vpravo orel sv. římské říše ve vzletu, vlevo hledící, vlevo český lev; orel jednou, lev pravou přední nohou uprostřed štítu korunu císařskou pozdvihují, kdežto lev sám levou přední nohou zlatý kalich pod korunou drží; v druhém pak pazouru orel a lev v pravém zadním po jednom nosatci havířském mají, křížem přeložené a špicí dolů obrácené.
- Čís. 34. HORAŽDOVICE, 3220 ob. Povýšeny r. 1292 králem Václavem II. na město. Zn.: V modrém poli na zeleném trojvrší dvě stříbrné, ozubené a na roh postavené věže, jejichž přízemí nese červený štít se stříbrnou zavínutou střelou (znak pana Bavora ze Strakonice), uprostřed nad nimi zlatá hvězda.
- Čís. 35. HOŘICE, 1156 ob. Zn.: Ve stříbrném poli červená růže se zlatým semenem a zelenými kalichovými listy (znak pánů z Rožmberka, kteří byli již ve XIII. století majiteli území města).
- Čís. 36. HOŘOVICE. 5028 ob. Zn.: Púlený, v pravém, modrém poli stříbrná, polovičná orlice se zlatou zbrojí a zlatou sponou; v levém, červeném poli stříbrné břevno (znak pánů z Kolovrat).

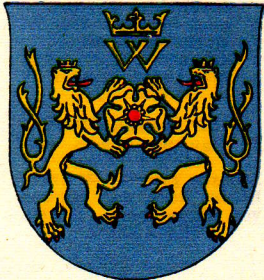
BÖHMEN

- Nr. 28. DUX, 12.877 E. W.: In Rot zwei schwarze Pfähle, belegt mit dem böhmischen Löwen. 1460 von König Georg von Poděbrad verliehen.
- Nr. 29. KÖNIGINHOF a. d. ELBE, 16.588 E. W.: In Rot eine gezinnte silberne Mauer mit schwarz geöffnetem Tor, goldenen Torflügeln und halb aufgezogenem goldenen Fallgitter, darüber zwischen 2 zweimal gezinnten Türmen mit blauem Kuppeldach und Goldknöpfen der böhmische Löwe ohne Krone.
- Nr. 30. FALKENAU, 10.151 E. W.: In Silber auf grünem Dreieck ein flugbereiter brauner Falke.
- Nr. 31. FRIEDLAND, 6311 E. W.: In Blau auf grünem Boden ein silberne gezinnte Mauer mit schwarz geöffnetem Tor, halbaufgezogenem goldenen Fallgitter und zweimal abgesetzten Türmen mit roten Kuppeldächern und goldenen Knäufen, dazwischen ein goldener Schild mit einer roten Hirschstange mit sechs Enden (Wappen der Herren von Biberstein).
- Nr. 32. HLINSKO, 5889 E. W.: In Rot ein abgeschnittenes, vorderhalbes, golden gezäumtes, silbernes, schreitendes Pferd (W. der Herren von Pardubitz).
- Nr. 33. KUTTENBERG, 13.900 E. W.: Gespalten von Gold und Rot; rechts der Adler des hl. röm. Reiches, zum Fluge geschickt, links der böhmische Löwe, beide einander zugekehrt; inmitten des Schildes die kaiserliche Krone, vom Adler mit einer Krallen, vom Löwen mit der rechten Vorderpranke gestützt, während er mit der linken Vorderpranke einen goldenen Kelch darunterhält; in Schildfuß gekreuzte Berghauen mit den Spitzen nach abwärts, vom Adler mit der freien Krallen, vom Löwen mit der rechten Hinterpranke an den Stielen gehalten.
- Nr. 34. HORAŽDOWITZ, 3220 E. Vom König Wenzel II. 1292 zur Stadt erhoben. W.: In Blau auf grünem Dreieck zwei silberne, gezinnte, über Eck gestellte, im Erdgeschoss mit einem roten Schild mit silbernem Wurfeisen (Wappen des Bawor von Strakonitz) belegte Türme, in der Mitte überhöht von einem goldenen Stern.
- Nr. 35. HÖRITZ, 1156 E. W.: In Silber eine rote, goldbesamte, gefüllte Rose mit grünen Kelchblättern (W. der Herrn von Rosenberg, die bereits im XIII. Jhd. Grundherren waren).
- Nr. 36. HOŘOWITZ, 5028 E. W.: Gespalten von Blau mit einem halben an die Spaltlinie gelehnten silbernen, gold gewaffneten Adler mit goldener Kleeblattspange und von Rot mit einem silbernen Querbalken (W. der Herren von Kolowrat).

ČECHY

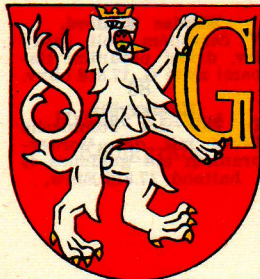
BÖHMEN

**Jindřichův Hradec
Neuhaus**

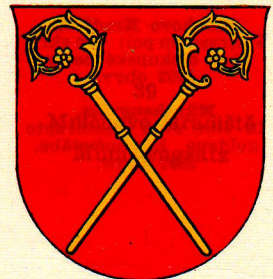
Káva Hag
akc. spol. 37 Kaffee Hag
A. - G.

**Hradec Králové
Königgrätz**

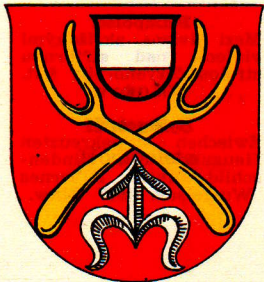
Káva Hag
akc. spol. 38 Kaffee Hag
A. - G.

**Mnich. Hradiště
Münchengrätz**

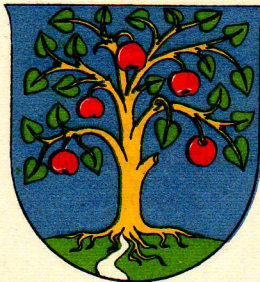
Káva Hag
akc. spol. 39 Kaffee Hag
A. - G.

**Humpolec
Humpoletz**

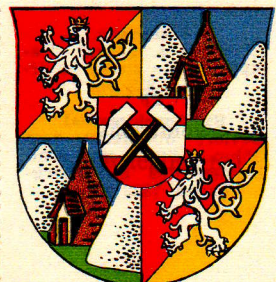
Káva Hag
akc. spol. 40 Kaffee Hag
A. - G.

**Jablonec nad Nisou
Gablonz a. d. Neisse**

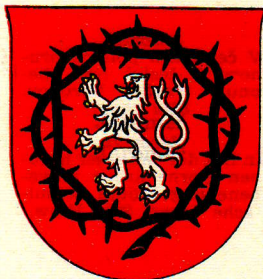
Káva Hag
akc. spol. 41 Kaffee Hag
A. - G.

**Jáchymov
St.-Joachimsthal**

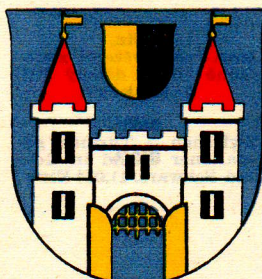
Káva Hag
akc. spol. 42 Kaffee Hag
A. - G.

**Jaroměř
Jaroměř**

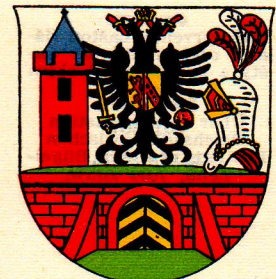
Káva Hag
akc. spol. 43 Kaffee Hag
A. - G.

**Jičín
Jičín**

Káva Hag
akc. spol. 44 Kaffee Hag
A. - G.

**Josefov
Josefstadt**

Káva Hag
akc. spol. 45 Kaffee Hag
A. - G.

ČECHY

- Čís. 37. JINDŘICHŮV HRADEC, 10.472 ob. Zn.: V modrém poli dva k sobě obrácení zlatí lvové s červenými drápy, držící zlatou růži s červeným semenem (znak pánů z Rožmberka), nad ní velké W s korunkou (rozmnožení znaku r. 1483 králem Vladislavem II.).
- Čís. 38. HRADEC KRÁLOVÉ, 17.818 ob. Původně knížecí město, povýšené roku 1154 králem Vladislavem I. na město královské. Zn.: V červeném poli na levo obrácený český lev, držící předními tlapami zlaté G.
- Čís. 39. MNICHOVO HRADIŠTĚ, 3992 ob. Staré sídlo benediktnů a později cisterciáků. Zn.: V červeném poli dvě zkrřížené zlaté biskupské berle.
- Čís. 40. HUMPOLEC, 4997 ob. Od polovice XIII. století král. městem. Zn.: V červeném poli nad stříbrnou zavínutou střelou (erb pánů z Dubé) zkrřížené vidle (erb pánů Leskovců z Leskovic), nad nimi Rakousko.
- Čís. 41. JABLONEC NAD NISOU, 33.855 ob. Od roku 1852 městem. Zn.: V modrém poli zlatokmenná jabloň se zlatými kořeny a červenými plody, pod níž vyvěrá potok (Zhořelecká Nisa).
- Čís. 42. JÁCHYMOV, 7322 ob. Obdržel u příležitosti povýšení na horní město od krále Ludvíka r. 1520 tento znak: Čtvrceň o červeně a zlatě pošikem dělených polích s českým lvem a o modrých polích s přirozeným kotcem mezi kuželovitými struskovými náspy na zelené půdě. Střední štít: Rakousko, pokryté kladivem a palicí s hnědými topůrkou.
- Čís. 43. JAROMĚŘ, 8912 ob. R. 1307 věnným městem královny Alžběty, vdovy po Rudolfovi I. Zn.: V červeném poli nekorunovaný český lev, kolem něho hnědá trnová koruna. Již v druhé polovině XIV. století.
- Čís. 44. JIČÍN, 11.034 ob. Zn.: V modrém poli ozubená městská brána s otevřenými zlatými vraty, napolo vyzdviženou zlatou padací mříží a dvěma ozubenými věžemi s červenými špičatými střechami a zlatými praporky, mezi věžemi štítek zlaté a červeně půlený (znak pánů z Vartenberka).
- Čís. 45. JOSEFOV, 7004 ob. Postaven r. 1781 od císaře Josefa I. jako pevnost, obdržel co král. město od císaře Františka I. tento znak: Ve stříbrném poli na zelené půdě červená, nahoře zelená bašta z kvádrů se zavřenými zlatými vraty, na nichž tři černé krokve; nad nimi císařský dvouhlavý orel s mečem a korunovačnickými odznaky, po jehož pravém boku červená věž s modrou špičatou střechou a křížkem, po levém pak stříbrná helmice s otevřeným hledím, se zlatou koulí a bílým perem mezi dvěma červenými jako ozdobou.

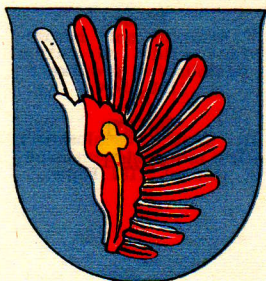
BÖHMEN

- Nr. 37. NEUHAUS, 10.472 E. W.: In Blau zwei einander zugekehrte, goldene, gekrönte, doppelgeschwänzte, rot beklaute Löwen, welche eine goldene, rot besamte Rose (W. der Herren von Rosenberg) überhöht von einem gekrönten grossen W halten, (Wappenvermehrung 1483 durch König Wladislaw II.).
- Nr. 38. KÖNIGGRÄTZ 17.818 E. Ursprünglich herzogl. Stadt, 1154 von König Wladislaw I. zur königl. Stadt erhoben. W.: In Rot ein linksschauender böhmischer Löwe, mit den Vorderpranken ein goldenes G haltend.
- Nr. 39. MÜNCHENGRÄTZ, 3992 E. Alter Sitz der Benediktiner und später der Zisterzienser. W.: In Rot zwei geschrägte goldene Bischofstäbe.
- Nr. 40. HUMPOLETZ, 4997 E. Seit Mitte des XIII. Jhdt. königl. Stadt. W.: In Rot über einem silbernen Wurfesien (Wappen der Herren von Duba) zwei geschrägte goldene Heugabeln (Wappen der Herren Leskovec von Leskovic), überhöht von Österreich.
- Nr. 41. GABLONZ a. NEISSE, 33.855 E. Seit 1852 Stadt. W.: In Blau ein golden bestammter und bewurzelter, rot befruchteter Apfelbaum unter dem ein Bach (die Görlitzer Neisse) entspringt.
- Nr. 42. ST. JOACHIMSTHAL, 7322 E. Erhielt anlässlich der Erhebung zur Bergstadt von König Ludwig 1520 folgendes W.: Geviert: von Rot über Gold schräglinks geteilt mit dem böhmischen Löwen und von Blau mit einer natürlichen Kaue zwischen zwei silbernen kegelförmigen Schlackenhaufen, auf grünem Boden. Mittelschild: Österreich, belegt mit silbernem Eisen und Schlägel an braunen Stielen.
- Nr. 43. JAROMĚŘ, 8912 E. 1307 Leibgedingstadt der Königin Elisabeth, Witwe Rudolf I. W.: In Rot der von einer braunen Dornenkrone umgebene ungekrönte böhmische Löwe. Schon in der zweiten Hälfte des XIV. Jhdt.
- Nr. 44. JIČÍN, 11.034 E. W.: In Blau ein gezinntes Stadttor mit offenen goldenen Torflügeln, halb aufgezogenem goldenen Fallgitter und zwei gezinnten Türmen mit roten Spitzdächern und goldenen Fähnchen, dazwischen ein von Gold und Schwarz gespaltener Schild. (W. der Herren v. Wartenberg.)
- Nr. 45. JOSEFSTADT, 7004 E. Von K. Josef I. 1781 als Festung erbaut, erhielt durch Franz I. nachstehendes Wappen, als königliche Stadt: In Silber auf grünem Boden eine rote, gequaderte, oben begrünzte Bastion mit geschlossenem, goldenem, mit drei schwarzen Sparren belegtes Tor, darüber der kaiserl. Doppeladler mit Schwert und Kroninsignien, rechts beseitet von einem roten gezinnten Turm mit blauem Spitzdach und Kreuz, links von einem silbernen Helm mit offenem goldenen Visier, einem goldenen Knopf und einer weissen Feder zwischen zwei roten als Helmschmuck.

ČECHY

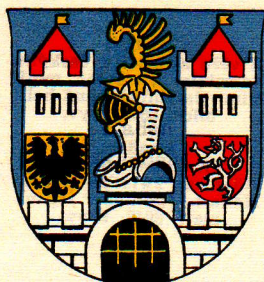
BÖHMEN

**Kácov
Kacow**

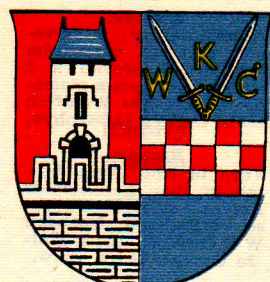
Káva Hag 46 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

**Kadaň
Kaaden**

Káva Hag 47 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

**Klatovy
Klattau**

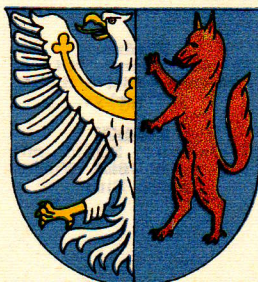
Káva Hag 48 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

**Karlovy Vary
Karlsbad**

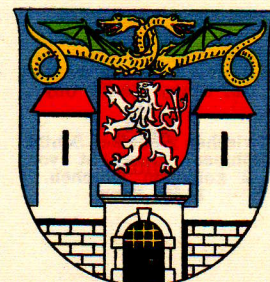
Káva Hag 49 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

**Kladno
Kladno**

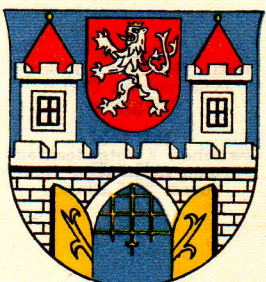
Káva Hag 50 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

**Kolin
Kolin**

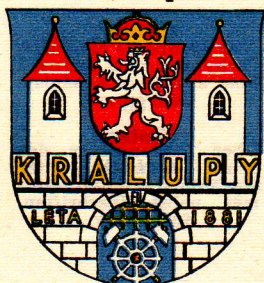
Káva Hag 51 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

**Kouřim
Kaurim**

Káva Hag 52 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

**Kralupy
Kralup**

Káva Hag 53 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

**Kraslice
Graslitz**

Káva Hag 54 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

ČECHY

- Čís. 46. KÁCOV, 1181 ob. Obdržel v XVII. století od držitele Karla Čejky z Olbramovic městské výsady a tento znak: V modrém poli složená křídla orličí, přední červené se zlatou jetelolistou sponou, zadní stříbrné.
- Čís. 47. KADAŇ, 8643 ob. Zn.: V modrém poli snižená a ozubená stříbrná hradba s černou otevřenou branou a napolo vyzdviženou zlatou padací mříží, převýšená stříbrnou, zlatem zdobenou přílbou se zlatým křídlem orličím, mezi dvěma dvojmo ozubenými věžemi s červenými špičatými střechami a zlatými praporky, z nichž na pravé zlatý štít s černou orlicí, na levé Čechy.
- Čís. 48. KLATOVY, 14.088 ob. Prý povýšeny na město r. 1001 knížetem Oldřichem. Zn.: Půlený, vpravo v červeném poli stříbrná ozubená hradba s věží, s černou otevřenou branou a modrou sedlovou střechou, vlevo v modrém poli břevno, kostkované třemi řadami stříbrně a červeně, převýšené dvěma odkloněnými meči se zlatou rukojetí, mezi nimi zlatá písmena W K C.
- Čís. 49. KARLOVY VARY, 24.029 ob. Zn.: V červeném poli nad stříbrným trojříčím rostoucí český lev.
- Čís. 50. Kladno, 20.671 ob. Zn.: Modrý štít půlený, v pravém poli stříbrná poloviční orlice se zlatou zbrojí a pružinou, zakončenou jetelovým listem (znak rodu Žďárských ze Žďáru-Zerotína), v levém pak vzpřímená liška své přirozené barvy.
- Čís. 51. KOLÍN, 18.509 ob. Povýšen již za Přemysla Otakara (1258—1278) na svobodné král. město. Zn.: V modrém poli stříbrná hradba s černou otevřenou branou a napolo vyzdviženou zlatou padací mříží, nad tím mezi dvěma věžemi s červenými sedlovými střechami Čechy, převýšené dvěma zlatými, zeleně okřídlenými draky s červenými tlamami a do sebe zavěšenými krky.
- Čís. 52. KOUŘIM, 2685 ob. Již za cís. Karla IV. král. krajským městem. Zn.: V modrém poli ozubená stříbrná hradba s otevřenou branou, se zlatými vraty a napolo vyzdviženou zlatou padací mříží, nad ní mezi dvěma ozubenými věžemi s červenými špičatými střechami Čechy.
- Čís. 53. KRALUPY, 9591 ob. Zn.: V modrém poli ozubená hradba s otevřenou branou a napolo vyzdviženou padací mříží, v bráně ozubené kolo se zkříženými kladivy, vše stříbrné, na svorníku černá písmena FJI, na cimbuří nápis KRALUPY, na hradbě: LÉTA 1881, vše zlaté, nad hradbou mezi dvěma stříbrnými věžemi s červenými špičatými střechami a zlatými makovicemi Čechy, zdobené svatováclavskou korunou.
- Čís. 54. KRASLICE, 13.953 ob. Obdržely r. 1370 od cís. Karla IV. táž práva a tytéž výsady jako Loket. Zn.: V modrém poli stříbrné písmeno G.

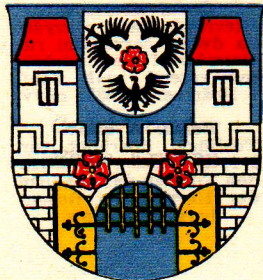
BÖHMEN

- Nr. 46. KACOW, 1181 E. Erhielt im XVII. Jhdt. durch den Grundherren Karl Czegka von Olbramowitz städtische Rechte mit nachstehendem W.: In Blau ein geschlossener Flug, vorne rot mit goldener Kleeblattspange, hinten Silber.
- Nr. 47. KAADEN, 8643 E. W.: In Blau eine silberne, erniedrigte, gezinnte Mauer mit schwarz geöffnetem Tor und halb aufgezo-genem Fallgitter, überhöht von einem silbernen goldverzierten Helm mit goldenem Flug, beseitet von zwei doppelgezinten Türmen mit roten Spitzdächern und goldenen Fähnchen, der rechte belegt mit einem goldenen Schild mit schwarzem Adler, der linke mit Böhmen.
- Nr. 48. KLATTAU, 14.088 E. Angeblich von Herzog Udalrich (1001) zur Stadt erhoben. W.: Gespalten, rechts in Rot eine silberne gezinnte Mauer mit einem Turm mit schwarz geöffnetem Tor und blauem Satteldach, links in Blau ein in drei Reihen silber-rot geschachter Querbalken, überhöht von zwei silbernen, abgewendeten Schwertern mit goldenem Knauf, dazwischen die goldenen Buchstaben W K C.
- Nr. 49. KARLSBAD, 24.029 E. In Rot über drei erniedrigten silbernen gewellten Querbalken wachsend der böhmische Löwe.
- Nr. 50. KLADNO, 20.671 E. W.: Blau, gespalten von einem halben, silbernen, an die Teilungslinie gelehnten, goldgewaffneten, mit einer goldenen Kleeblattspange belegten Adler (W. der Zdiarsky von Zdiar-Zierotin) und von einem natürlichen stehenden Fuchs.
- Nr. 51. KOLIN, 18.509 E. Schon unter König Przemysl Ottokar (1258 bis 1278) zur königl. Freistadt erhoben. W.: In Blau eine silberne Mauer mit schwarz geöffnetem Tor und halb aufgezo-genem, goldenen Fallgitter, darüber zwischen zwei Türmen mit roten Satteldächern Böhmen, überhöht von zwei goldenen, rot geschnäbelten, grün beflügelten Drachen mit verschränkten Hälsen.
- Nr. 52. KOUŘIM, 2685 E. Schon unter K. Karl IV. königl. Kreisstadt. W.: In Blau eine gezinnte silberne Mauer mit geöffnetem Tor, goldenen Torflügeln und halb aufgezo-genem goldenen Fallgitter, darüber zwischen zwei gezinten Türmen mit roten Spitzdächern und goldenen Knäufen Böhmen.
- Nr. 53. KRALUP, 9591 E. W.: In Blau eine gezinnte Mauer mit offenem Tor und halb aufgezo-genem goldenen Fallgitter, worin zwei mit einem Zahnrad belegte geschrägte Hämmer, alles Silber, mit dem Zeichen F J I in Schwarz auf dem Schlussstein, auf den Zinnen die Buchstaben KRALUPY und darunter LÉTA 1881, alles Gold; darüber zwischen zwei silbernen Türmen mit roten Spitzdächern und goldenen Knäufen Böhmen mit aufgesetzter Wenzelskrone.
- Nr. 54. GRASLITZ, 13.953 E. Erhielt 1370 von K. Karl IV. die gleichen Rechte und Privilegien wie Elbogen. W.: In Blau der silberne Buchstabe G.

ČECHY

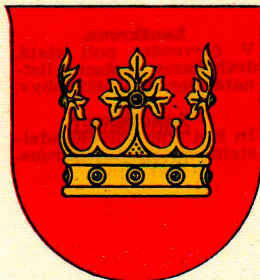
BÖHMEN

Český Krumlov
Böhm. Krumau

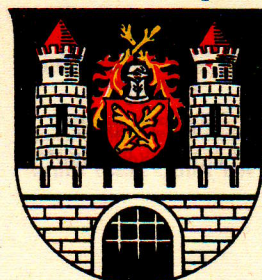
Káva Hag
akc. spol. 55 Kaffee Hag
A. - G.

Lanškroun
Landskron

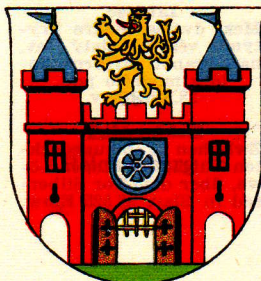
Káva Hag
akc. spol. 56 Kaffee Hag
A. - G.

Česká Lípa
Böhmisch Leipa

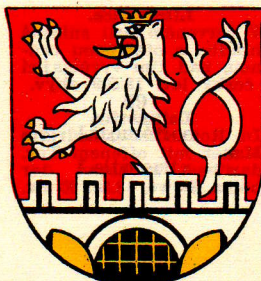
Káva Hag
akc. spol. 57 Kaffee Hag
A. - G.

Liberec
Reichenberg

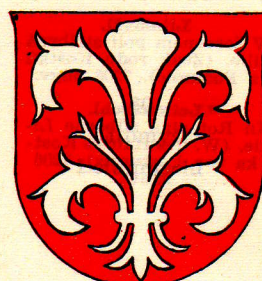
Káva Hag
akc. spol. 58 Kaffee Hag
A. - G.

Litoměřice
Leitmeritz

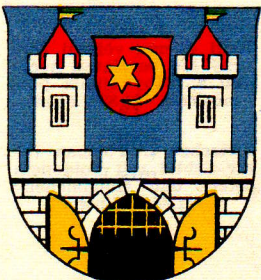
Káva Hag
akc. spol. 59 Kaffee Hag
A. - G.

Litomyšl
Leitomischl

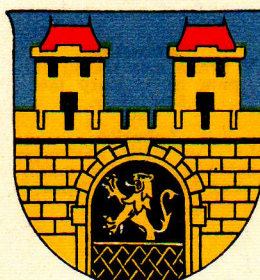
Káva Hag
akc. spol. 60 Kaffee Hag
A. - G.

Louny
Laun

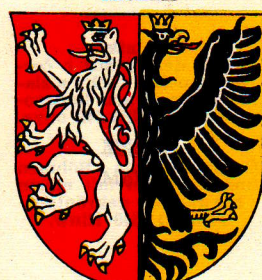
Káva Hag
akc. spol. 61 Kaffee Hag
A. - G.

Lovosice
Lobositz

Káva Hag
akc. spol. 62 Kaffee Hag
A. - G.

Mělník
Melnik

Káva Hag
akc. spol. 63 Kaffee Hag
A. - G.

ČECHY

- Čís. 55. ČESKÝ KRUMLOV, 8337 ob. Zn.: V modrém poli stříbrná ozubená hradba s otevřenou branou, se zlatými vraty a napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží, nad branou na hradbě dvě červené růže, nad hradbou mezi dvěma stříbrnými věžemi stříbrný štít se třemi černými havrany v letu, seskupenými žentourovitě kolem červené růže (spojené znaky pánů z Rožmberka a knížat z Eggenberka).
- Čís. 56. LANŠKROUN, 6491 ob. Zn.: V červeném poli zlatá, drahokamy posázená listnatá koruna.
- Čís. 57. ČESKÁ LÍPA, 14.230 ob. Zn.: V černém poli ozubená hradba s otevřenou branou a napolo vyzdvíženou stříbrnou padací mříží, nad ní mezi dvěma okrouhlými ozubenými věžemi o zúženém patře a s červenými střechami erb pánů z Dubé: v červeném poli dvě zlaté ostrve, fafrnochy červeno-zlaté, klenot jako štít (propůjčen pány z Dubé).
- Čís. 58. LIBEREC, 38.525 ob. Zn.: Ve stříbrném poli ozubená červená hradba s otevřenou branou o dřevěných vratech a napolo vyzdvížené zlaté padací mříží, nad branou na zdi modrý štít se stříbrným kolem (znak pánů z Rédernů), na cimbuří stojí zlatý dvouocasý korunovaný lev, po stranách jsou dvě stříbrné ozubené věže s průchody a modrými špičatými střechami s modrými praporci. Propůjčen r. 1577 císařem Rudolfem II.
- Čís. 59. LITOMĚŘICE, 18.509 ob. Zn.: V červeném poli snížená a ozubená stříbrná hradba s černou otevřenou branou, zlatými vraty a napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží, nad tím rostoucí český lev.
- Čís. 60. LITOMYŠL, 7206 ob. Povýšena r. 1257 králem Přemyslem Otakarem na král. město. Zn.: V červeném poli stříbrná lilie (znak rodu Kostků z Postupic).
- Čís. 61. LOUNY, 11.884 ob. Již ve XIII. století svobodným králem. městem. Zn.: V modrém poli snížená a ozubená stříbrná hradba s černou otevřenou branou, zlatými vraty a napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží, nad tím mezi 2 ozubenými věžemi s červenými špičatými střechami a zlatými praporky červený štít s přibývajícím půlměsícem a hvězdou, vše zlaté.
- Čís. 62. LOVOSICE, 5926 ob. Při povýšení na město obdařeny r. 1600 císařem Rudolfem II. tímto znakem: V modrém poli zlatá ozubená hradba s černou otevřenou branou, v ní nad pokosnou mříží rostoucí lev, vše zlaté; nad hradbou dvě zlaté ozubené věže s červenými sedlovými střechami a zlatými hroty.
- Čís. 63. MĚLNÍK, 11.549 ob. Při povýšení na král. věnné město r. 1307 obdařen tímto znakem: Půlený štít o červeném poli s Čechami a o zlatém poli s polovičnou černou orlicí s čelenkou a zlatou zbrojí.

BÖHMEN

- Nr. 55. BÖHMISCH KRUMAU, 8337 E. W.: In Blau eine silberne gezinnte Mauer mit geöffnetem, von zwei roten Rosen überhöhten Tor, goldenen Torflügeln und halb aufgezo-genem goldenen Fallgitter, dar-über ein von zwei silbernen Türmen mit roten Satteldächern be-seiteter silberner Schild mit drei schwarzen, in Göpelstellung auf eine rote Rose zufliegenden Raben (die vereinigten Wappen der Herren von Rosenberg und der Herzoge von Eggenberg).
- Nr. 56. LANDSKRON, 6491 E. W.: In Rot eine goldene edelsteinbesetzte Laubkrone.
- Nr. 57. BÖHMISCH LEIPA, 14.230 E. W.: In Schwarz eine gezinnte Mauer mit offenem Tor und halb aufgezo-genem silbernen Fallgitter, dar-über das von zwei runden, einmal abgesetzten, gezinnten Türmen mit roten Spitzdächern besetzte Wappen der Herren von Duba, in Rot zwei gekreuzte, gestümmelte, goldene Äste, welches Wappen-bild sich auf dem Helme mit rotgoldenen Decken wiederholt. (Ver-liehen von den Herren von Duba.)
- Nr. 58. REICHENBERG, 38.525 E. W.: In Silber eine rote Mauer, auf de-ren Zinnen ein goldener gekrönter Löwe steht, mit einem, von einem blauen Schild mit silbernem Rad (Wappen der Herren von Rödern) überhöhtes offenes Tor mit hölzernen Torflügeln und halb aufge-zogenem goldenen Fallgitter, beseitet von zwei gezinnten roten Türmen mit blauen Spitzdächern und Wimpeln und offenem Tor. Verliehen von K. Rudolf II. 1577.
- Nr. 59. LEITMERITZ, 18.509 E. W.: In Rot eine erniedrigte, gezinnte, sil-berne Mauer mit schwarz geöffnetem Tor, goldenen Torflügeln und halb aufgezo-genem goldenen Fallgitter, darüber wachsend der böh-mische Löwe.
- Nr. 60. LEITOMISCHL, 7206 E. Von König Přemysl Otakar 1257 zur königl. Stadt erhoben. W.: In Rot eine silberne Lilie. (W. der Kostka von Postupitz.)
- Nr. 61. LAUN, 11.884 E. Schon im XIII. Jhdt. eine freie königl. Stadt. W.: In Blau eine erniedrigte, gezinnte silberne Mauer mit schwarz geöffnetem Tor, goldenen Torflügeln und halb aufgezo-genem golde-nen Fallgitter, darüber zwischen 2 gezinnten Türmen mit roten Spitzdächern und goldenen Fähnchen ein roter Schild mit einem Stern und einem zunehmenden Mond, alles Gold.
- Nr. 62. LOBOSITZ, 5926 E. Von K. Rudolf II. 1600 unter Verleihung nach-stehenden Wappens zur Stadt erhoben: In Blau eine goldene gezinnte Mauer mit schwarz geöffnetem Tor, worin über einem Schräg-gitter wachsend ein Löwe; alles Gold; darüber zwei gezinnte gol-dene Türme mit roten Satteldächern und goldenen Spitzen.
- Nr. 63. MELNIK, 11.549 E. 1307 unter Verleihung nachstehenden Wappens zur königl. Leibgedingstadt erhoben: Gespalten von Böhmen und von Gold mit einem schwarzen, gekröntem, goldgewaffneten, an die Spaltlinie gelehnten Adler.

ČECHY

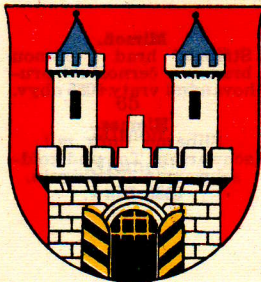
BÖHMEN

Heřmanův Městec
Heřmanměstec

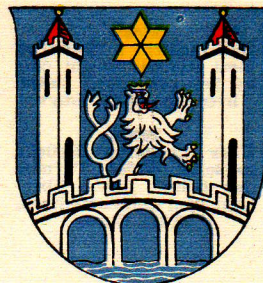
Káva Hag
akc. spol. 64 Kaffee Hag
A. - G.

Mimoň
Niemes

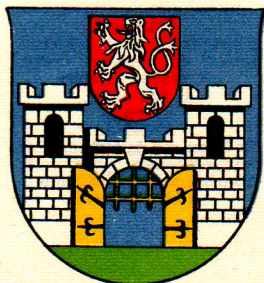
Káva Hag
akc. spol. 65 Kaffee Hag
A. - G.

Most
Brüx

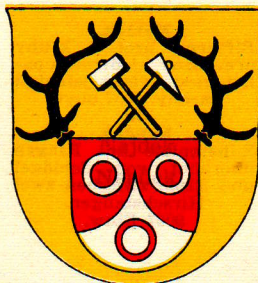
Káva Hag
akc. spol. 66 Kaffee Hag
A. - G.

Náchod
Nachod

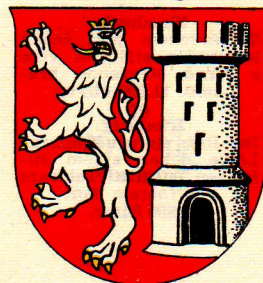
Káva Hag
akc. spol. 67 Kaffee Hag
A. - G.

Nejdek
Neudek

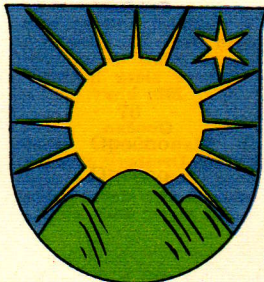
Káva Hag
akc. spol. 68 Kaffee Hag
A. - G.

Nymburk
Nimburg

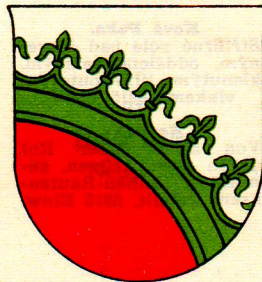
Káva Hag
akc. spol. 69 Kaffee Hag
A. - G.

Opočno
Opočno

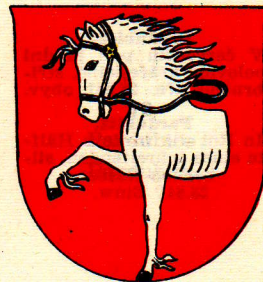
Káva Hag
akc. spol. 70 Kaffee Hag
A. - G.

Nová Paka
Neupaka

Káva Hag
akc. spol. 71 Kaffee Hag
A. - G.

Pardubice
Pardubitz

Káva Hag
akc. spol. 72 Kaffee Hag
A. - G.

ČECHY

- Čís. 64. HERMANŮV MĚSTEC, 3969 ob. Zn.: V modrém poli stříbrné leknó (ze znaku pánů Stošů z Kounic).
- Čís. 65. MIMOŇ, 6085 ob. Zn.: V červeném poli samostatná a ozubená stříbrná hradba s černou otevřenou branou, žlutě a černě pokosem, po př. pošikem pruhovanými vraty a napolo vyzdviženou zlatou padací mříží, střední zub cimbuří dvojitý, po stranách dvě ozubené stříbrné věže s modrými střechami a černými makovicemi.
- Čís. 66. MOST, 28.211 ob. Již v druhé polovici XIII. století král. městem. Zn.: V modrém poli ozubený a klenutý most stříbrné barvy o čtyřech pilířích nad vodou (Bílina), nad mostem mezi dvěma štíhlými, ozubenými a na roh postavenými věžemi s červenými špičatými střechami a zlatými makovicemi rostoucí český lev, nalevo hledící, nad ním zlatá hvězda.
- Čís. 67. NÁCHOD, 13.532 ob. Zn.: V modrém poli na zelené půdě samostatná a ozubená stříbrná brána s otevřenými zlatými vraty, napolo vyzdviženou zlatou padací mříží a dvěma ozubenými věžemi, nad branou Čechy.
- Čís. 68. NEJDEK, 9057 ob. Zn.: Ve zlatém poli červený štít s prohnutou stříbrnou špicí, pokrytý třemi (2, 1) kruhy střídavých barev (znak hrabat ze Šliků), nad štítkem zkřížené stříbrné kladivo s palicí o zlatých topůrkách mezi dvěma černými parohy, každý o šesti koncích, nasazenými na rozích štítku (znak rodu Hroznatovců).
- Čís. 69. NYMBURK, 11.890 ob. Povýšen v letech 1283 až 1305 králem Václavem na král. město. Zn.: V červeném poli český lev vedle stříbrné, ozubené, okrouhlé věže s černou otevřenou branou.
- Čís. 70. OPOČNO, 2379 ob. Znak: V modrém poli za zeleným trojvrším zlaté slunce (znak pánů z Valečova), v levém horním rohu zlatá hvězda (znak pánů ze Šternberka).
- Čís. 71. NOVÁ PAKA, 6915 ob. Povýšena r. 1454 králem Ladislavem na město. Zn.: Stříbrné pole pokosem nad červeným, odděleno zeleným, klenutým vínkem routovým.
- Čís. 72. PARDUBICE, 28.841 ob. Zn.: V červeném poli půl kráčejiho stříbrného koně s černo-stříbrnou, zlatem zdobenou uzdou.

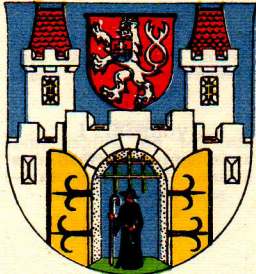
BÖHMEN

- Nr. 64. HERMANMĚSTEC, 3969 E. W.: In Blau ein silbernes Seeblatt (aus dem W. der Herren Stosch von Kaunitz).
- Nr. 65. NIEMES, 6085 E. W.: In Rot eine abgeledigte gezinnte, silberne Mauer mit schwarz geöffnetem Tor, schwarz-gold schräggestreiften Torflügeln und halb aufgezo-genem goldenen Fallgitter, die mittlere Zinne doppelt, darüber zwei gezinnte silberne Türme mit blauen Spitzdächern und schwarzen Knöpfen.
- Nr. 66. BRŮX, 28.211 E. Schon in der zweiten Hälfte des XIII. Jhdts. königl. Stadt. W.: In Blau eine gezinnte silberne Bogenbrücke mit drei Öffnungen über Wasser (die Biela), darüber zwischen zwei schmalen, gezinnten, über Eck gestellten Türmen mit roten Spitzdächern und goldenen Knäufen wachsend der von einem goldenen Stern überhöhte böhmische Löwe.
- Nr. 67. NACHOD, 13.532 E. W.: In Blau auf grünem Boden ein abgeledigtes, geöffnetes, gezinntes, silbernes Tor mit goldenen Flügeln, halb aufgezo-genem goldenen Fallgitter und zwei gezinnten Türmen, überhöht von Böhmen.
- Nr. 68. NEUDEK, 9057 E. W.: In Gold ein roter Schild mit eingebogener aufsteigender, silberner Spitze, belegt mit drei (2, 1) Ringen in ge-wechselten Farben (W. der Grafen Schlick), überhöht von gekreuztem, silbernen Schlägel und Eisen an goldenen Stielen zwischen zwei auf die Ecke des Wappens aufgesetzten schwarzen Hirschstangen von je sechs Enden (W. des Geschlechtes Hroznata).
- Nr. 69. NIMBURG, 11.890 E. Von König Wenzel zwischen 1283 und 1305 zur königl. Stadt erhoben. W.: In Rot der böhmische Löwe neben einem silbernen, gezinnten, runden Turm mit schwarz geöffnetem Tor.
- Nr. 70. OPOČNO, 2379 E. W.: In Blau hinter einem grünen Dreiberg eine goldene Sonne (W. der Herren von Valečov), links oben beseitet von einem goldenen Stern (W. der Herren von Sternberg).
- Nr. 71. NEU-PAKA, 6915 E. 1454 von König Ladislaus zur Stadt erhoben. W.: Von Silber über Rot durch einen grünen gewölbten Lilien-Rautenkranz geteilt.
- Nr. 72. PARDUBITZ, 28.841 E. W.: In Rot die vordere Hälfte eines abgeschnittenen, schreitenden, silbernen Rosses mit schwarz-silbernem goldgeziertem Zaum.

ČECHY

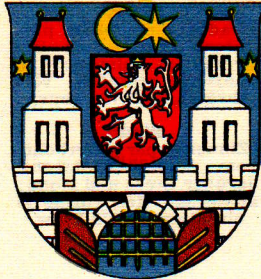
BÖHMEN

Pelhřimov Pilgram

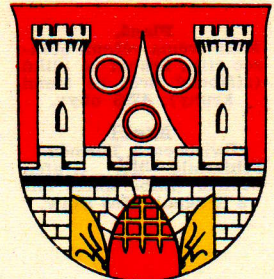
Káva Hag Kaffee Hag
akc. spol. 73 A. - G.

Písek Pisek

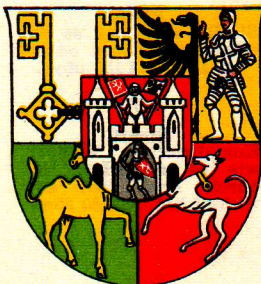
Káva Hag Kaffee Hag
akc. spol. 74 A. - G.

Planá Plan

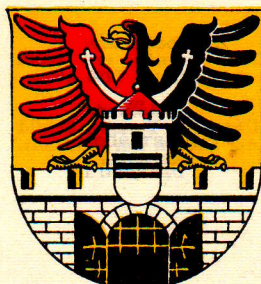
Káva Hag Kaffee Hag
akc. spol. 75 A. - G.

Pizeň Pilsen

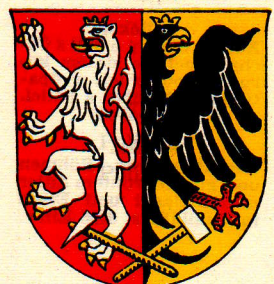
Káva Hag Kaffee Hag -
akc. spol. 76 A. - G.

Poděbrady Podebrad

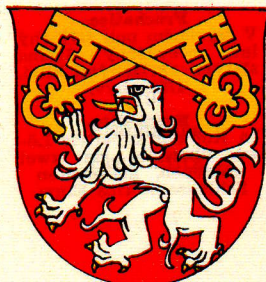
- Káva Hag Kaffee Hag
akc. spol. 77 A. - G.

Polička Polička

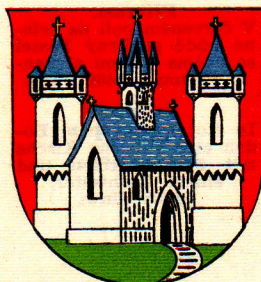
Káva Hag Kaffee Hag
akc. spol. 78 A. - G.

Prachatice Prachatitz

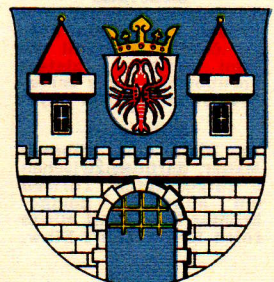
Káva Hag Kaffee Hag
akc. spol. 79 A. - G.

Příbram Příbram

Káva Hag Kaffee Hag
akc. spol. 80 A. - G.

Rakovník Rakonitz

Káva Hag Kaffee Hag
akc. spol. 81 A. - G.

ČECHY

- Čís. 73. PELHŘIMOV, 6520 ob. Povýšen r. 1596 Rudolfem II. na král. město. Zn.: V modrém poli stříbrná ozubená hradba s otevřenou branou, zlatými vraty a napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží, v bráně na zelené půdě černě oděný poutník (něm. Pilgrim, tedy mluvící znak); nad hradbou mezi dvěma stříbrnými ozubenými věžemi s červenými sedlovými střechami malý československý státní znak, propůjčený po převratu.
- Čís. 74. PÍSEK, 16.953 ob. Povýšen začátkem XIV. století králem Janem Lucemburským na město. Zn.: V modrém poli snížená a ozubená stříbrná hradba s otevřenou branou, dřevěnými vraty a napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží, za hradbou dvě stříbrné věže o jednom zúženém patře se zlatými makovicemi, mezi věžemi Čechy, převýšené ubývajícím půlměsícem s hvězdou, oboje zlaté, po vnějších stranách věží po zlaté hvězdě.
- Čís. 75. PLANÁ, 4395 ob. Povýšena r. 1373 císařem Karlem IV. na město. Zn.: V červeném poli snížená a ozubená stříbrná hradba s otevřenou branou, zlatými vraty a napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží, nad tím stříbrná špice se třemi (2, 1) kruhy střídavých barev (znak hrabat ze Šliků) mezi dvěma okrouhlými stříbrnými věžemi se stínkami. Propůjčen r. 1661 císařem Ferdinandem II.
- Čís. 76. PLZEŇ, 114.150 ob. Povýšena roku 1272 králem Přemyslem Otakarem na město. Zn.: Čtverceny se středním štítem: v červeném poli mezi dvěma stříbrnými věžemi s cimbuřím a špičatými střechami ozubená stříbrná hradba s černou otevřenou branou, v ní rytíř s bílým chocholem na přilbici, mečem a štítem (Čechy), nad ní rostoucí bílá paní s černým pasem, držící dva prapory: na pravém český lev, na levém staročeská orlice.
1. Ve stříbrném poli dva zlaté klíče (propůjčeny roku 1466 papežem Pavlem II.).
 2. Ve zlatém, půleném poli vpravo polovičná černá orlice, vlevo rytíř ve stříbrném brnění s mečem.
 3. V zeleném poli kráčeující a ohlížeující se velbloud.
 4. V červeném poli stříbrný vzpřímený chrt se zlatým obojkem (propůjčen již králem Přemyslem Otakarem II.).
- Čís. 77. PODĚBRADY, 7236 ob. Již ve XIII. století povýšeny na město. Zn.: Ve zlatém poli snížená a ozubená stříbrná hradba s černou otevřenou branou o černých vratech a napolo vyzdvížené zlaté padací mříží, nad branou dělený štítek o černém poli se dvěma stříbrnými příčnými břevny a o stříbrném poli bez znamení (erb pánů z Kunštátu), nad tím nízká, okrouhlá věž se stínkami a červenou špičatou střechou, za níž stojí na cimbuří červeně a černě půlená orlice se zlatou zbrojí a stříbrnou jetelolistou sponou (Münsterbersko-Slezsko). Propůjčen roku 1472 syny Jiřího z Poděbrad.
- Čís. 78. POLIČKA, 6096 ob. Povýšena r. 1307 na král. věnné město. Zn.: Půlený o poli s Čechami a o zlatém poli s polovičnou černou orlicí s červenou zbrojí, úpatí znaku pokryto stříbrným kladivem zkríženým s palicí o zlatých topůrkách. Propůjčen r. 1478 králem Vladislavem II.
- Čís. 79. PRACHATICE, 4758 ob. Povýšeny r. 1437 císařem Zikmundem na král. komorní město. Zn.: V červeném poli stříbrný lev, držící přední tlapou pravý z dvou zlatých klíčů, jež jsou nad ním zkríženy. Připomínka na dřívějšího držitele, kapitolu vyšehradskou; propůjčen roku 1493 císařem Bedřichem III.
- Čís. 80. PŘÍBRAM, 10.468 ob. Zn.: V červeném poli na zelené půdě stříbrný kostel se dvěma věžemi a menší věžkou na střeše se čtyřmi nárožními věžičkami, všechny se zlatými křížky a modrou krytbou. Propůjčen arcibiskupem Zbyňkem z Házmburka.
- Čís. 81. RAKOVNÍK, 11.073 ob. Králem Janem Lucemburským r. 1319 potvrzen jako král. město. Zn.: V modrém poli stříbrná ozubená městská hradba s otevřenou branou a napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží, nad tím mezi dvěma ozubenými stříbrnými věžemi o červených špičatých střechách a zlatých makovicích červený rak ve stříbrném štítě, korunovaném zlatou korunou. Mluvící erb symbolisující název města. Propůjčen r. 1482.

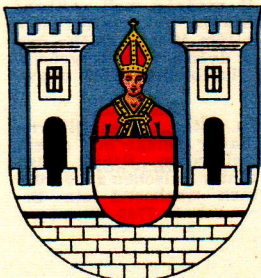
BÖHMEN

- Nr. 73. PILGRAM, 6520 E. Von König Rudolf II. 1569 zur königl. Stadt erhoben. W.: In Blau eine silberne gezinnte Mauer mit offenem Tor, goldenen Torflügeln und halb aufgezo-genem goldenen Fallgitter, darin auf grünem Boden ein schwarz gekleideter Pilgrim (redendes Wappen), darüber zwischen zwei silbernen gezinnten Türmen mit roten Satteldächern das kleine tschechoslovakische Staatswappen, verliehen nach dem Umsturz.
- Nr. 74. PISEK, 16.953 E. Von König Johann von Luxemburg anfangs des XIV. Jhdts. zur Stadt erhoben. W.: In Blau eine erniedrigte gezinnte silberne Mauer mit geöffnetem Tor, hölzernen Torflügeln und halb aufgezo-genen goldenen Fallgitter, darüber zwischen zwei von je einem goldenen Stern besetzten, silbernen, einmal abgesetzten Türmen mit goldenen Knäufen Böhmen, überhöht von einem abnehmenden Mond und Stern, beides Gold.
- Nr. 75. PLAN, 4395 E. Von Kaiser Karl IV. 1373 zur Stadt erhoben. W.: In Rot eine erniedrigte, silberne, gezinnte Mauer mit geöffnetem Tor, goldenen Torflügeln und halb aufgezo-genem goldenen Fallgitter, darüber zwischen zwei runden, silbernen, gezinnten Türmen eine aufsteigende silberne Spitze mit drei (2, 1) farbengewechselten Ringen (W. der Grafen von Schlick). 1661 von K. Ferdinand II. verliehen.
- Nr. 76. PILSEN, 114.150 E. 1272 von König Přemysl Otakar zur Stadt erhoben. W.: Quadriert mit Mittelschild: in Rot eine gezinnte silberne Mauer mit schwarz geöffnetem Tor, darin ein silbergeharnischter Ritter mit weissem Helmbusch, Schwert und Schild (Böhmen) zwischen zwei gezinnten silbernen Türmen mit Spitzdächern, dazwischen wachsend eine weiss gekleidete Frau mit schwarzem Gürtel, zwei Fahnen, rechts Böhmen, links Silber mit einem schwarzen Adler, haltend.
1. In Silber zwei aufrechte goldene Schlüssel (1466 von Papst Paul II. verliehen).
 2. Gold, gespalten von einem halben schwarzen Adler und von einem silbergehar-nischten Ritter mit Schwert.
 3. In Grün ein goldenes, schreitendes rückschauendes Kamel.
 4. In Rot ein silberner, aufrechter, golden behalsbandeter Windhund (bereits von Přemysl Otakar II. verliehen).
- Nr. 77. PODĚBRAD, 7236 E. Bereits im XIII. Jhd. zur Stadt erhoben. W.: In Gold eine erniedrigte, silberne, gezinnte Mauer mit schwarz geöffnetem Tor mit schwarzen Torflügeln und halb aufgezo-genem goldenen Fallgitter, überhöht von einem von Schwarz mit zwei silbernen Querbalken und von Silber ohne Bild geteilten Schild (W. der Herren von Kunstadt), darüber ein runder gezinnter Turm mit rotem Spitzdach, hinter dem ein von Rot und Schwarz gespaltener, goldgewaffneter Adler mit einer silbernen Kleeblattspange auf den Zinnen steht (Münsterberg-Schlesien). 1472 von den Söhnen Georg von Poděbrad verliehen.
- Nr. 78. POLIČKA, 6096 E. 1307 zur königl. Leibgedingstadt erhoben. W.: Gespalten von Böhmen und von Gold mit einem halben an die Spaltlinie gelehten schwarzen, rotgewaffneter Adler, an Schildfussstelle belegt mit silbernem geschrägten Schlägel und Eisen an goldenen Stielen. Verliehen 1478 von König Ladislav II.
- Nr. 79. PRACHATITZ, 4758 E. Von K. Sigismund 1437 zur königl. Kammerstadt erhoben. W.: In Rot ein silberner Löwe, überhöht von zwei goldenen, gekreuzten Schlüsseln, deren rechten er mit der Vorderpranke am Griffe packt. Anspielung auf den früheren Grundherren, das Domkapitel von Vyšehrad; verliehen von K. Friedrich III. 1493.
- Nr. 80. PŘÍBRAM, 10.468 E. W.: In Rot auf grünem Boden eine silberne Kirche mit zwei Türmen und einem Dachreiter mit vier Ecktürmchen, alle goldbekreuzt und blau bedacht. Verliehen von Erzbischof Zbynko von Hasenburg.
- Nr. 81. RAKONITZ, 11.073 E. Von König Johann v. Luxemburg 1319 als königl. Stadt bestätigt. W.: In Blau eine silberne gezinnte Stadtmauer mit geöffnetem Tor und halb aufgezo-genem, goldenen Fallgitter, darüber zwischen zwei gezinnten silbernen Türmen mit roten Spitzdächern und goldenen Knäufen ein silberner goldgekrönter Schild mit einem roten Krebs. Anspielung auf den Namen (tschechisch rak = Krebs). Verliehen von Wladislav II. 1482.

ČECHY

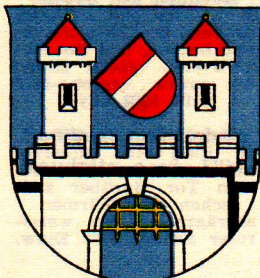
BÖHMEN

Rokycany Rokycan

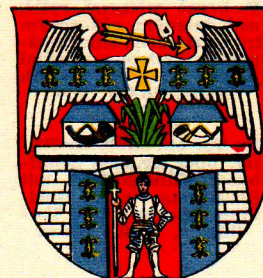
Káva Hag
akc. spol. 82 Kaffee Hag
A. - G.

Roudnice nad Labem Raudnitz a. d. Elbe

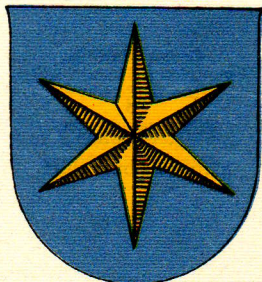
Káva Hag
akc. spol. 83 Kaffee Hag
A. - G.

Rumburk Rumburg

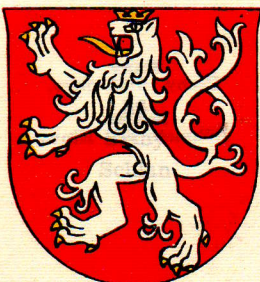
Káva Hag
akc. spol. 84 Kaffee Hag
A. - G.

Česká Skalice Böhmisch Skalitz

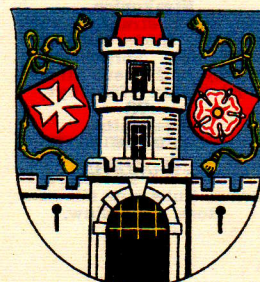
Káva Hag
akc. spol. 85 Kaffee Hag
A. - G.

Slaný Schlan

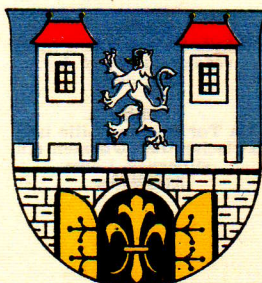
Káva Hag
akc. spol. 86 Kaffee Hag
A. - G.

Strakonice Strakonitz

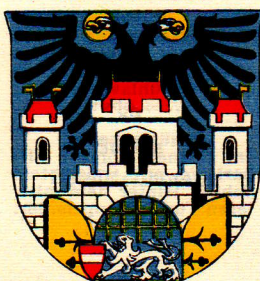
Káva Hag
akc. spol. 87 Kaffee Hag
A. - G.

Stříbro Mies

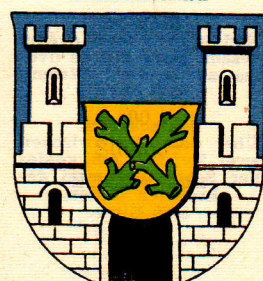
Káva Hag
akc. spol. 88 Kaffee Hag
A. - G.

Sušice Schüttenhofen

Káva Hag
akc. spol. 89 Kaffee Hag
A. - G.

Šluknov Schluckenau

Káva Hag
akc. spol. 90 Kaffee Hag
A. - G.

ČECHY

- Čís. 82. ROKYCANY, 7743 ob. Povýšeny cís. Rudolfem II. na král. město. Zn.: V modrém poli snižená a ozubená stříbrná hradba, pokrytá Rakouskem, za ní mezi dvěma ozubenými stříbrnými věžemi s černými otevřenými branami rostoucí biskup v červeno-zlatém rouše. Znak propůjčen r. 1562 a rozmnožen císařem Rudolfem II.
- Čís. 83. ROUDNICE n. LABEM, 9282 ob. Patřila již ve XII. století pražskému biskupství. Zn.: V modrém poli stříbrná ozubená hradba s otevřenou branou a napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží, nad ní mezi dvěma ozubenými stříbrnými věžemi s červenými špičatými střechami a zlatými makovicemi pokosem Rakousko.
- Čís. 84. RUMBURK, 10.466 ob. Zn.: V červeném poli stříbrná hradba s červenou branou a otevřenými modrými vraty, jejichž každé křídlo pokryto třemi zlatými liliemi, v bráně na zelené půdě rytíř ve stříbrném brnění a s dlouhým mečem, nad hradbou dvě stříbrné stínky s modrými sedlovými střechami, pravá pokryta červeným, levá zlatým lesním rohem, oba se zlatými okraji a šňůrami, mezi stínkami za zeleným rákosovým trsem se dvěma palicemi rostoucí stříbrná rozkřídlená labuť, v pysku zlatý šíp, každé křídlo pokryto modrým břevnem se třemi zlatými liliemi, prsa pak zdobena zlatým křížkem. Propůjčen r. 1587 cís. Rudolfem II.
- Čís. 85. ČESKÁ SKALICE, 2923 ob. Povýšena ve XIV. století držitelem Dubem z Náchoda na městečko. Zn.: V modrém poli zlatá hvězda (znak pánů ze Šternberka). Propůjčen koncem XIV. století.
- Čís. 86. SLANÝ, 9731 ob. Za cís. Karla IV. krajským městem. Zn.: Čechy.
- Čís. 87. STRAKONICE, 9786 ob. Již r. 1336 městem. Zn.: V modrém poli stříbrná ozubená hradba se střílnami, černou otevřenou branou a napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží, nad tím dvojmo ozubená stříbrná věž o zúženém patře s červenou sedlovou střechou a zlatými makovicemi, z každé strany pak na zlaté, uzlovité šňůře s třapci zavěšen červený štít, vpravo pokosem se stříbrným maltézským křížem, vlevo pošikem se stříbrnou růží (znak pánů z Rožmberka). Propůjčen kolem r. 1525 Janem z Rožmberka, generálním převorem maltézského řádu.
- Čís. 88. STŘÍBRO, 5348 ob. Zn.: V modrém poli stříbrná ozubená hradba s černou otevřenou branou, v níž zlatá lilie, a se zlatými vraty, nad tím mezi dvěma věžemi s červenými sedlovými střechami a zlatými makovicemi na cimbuří stojící stříbrný lev.
- Čís. 89. SUŠICE, 7156 ob. Již za krále Jana Lucemburského r. 1325 městem. Zn.: V modrém poli ozubená stříbrná hradba s otevřenou branou, zlatými vraty a napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží, v bráně na zelené půdě stříbrný leopardovaný lev, držící předními tlapami Rakousko, nad hradbou tři stříbrné ozubené věže s červenými sedlovými střechami, z nichž každá zevní zdobena dvěma zlatými praporky, střední, vyšší zlatými hroty, za nimi černý dvouhlavý orel se zlatou svatozáří. Propůjčen r. 1472 králem Ladislavem II., rozmnožen cís. Ferdinandem I.
- Čís. 90. ŠLUKNOV, 5569 ob. Zn.: V modrém poli stříbrná ozubená hradba se střílnami a černou otevřenou branou, převýšená zlatým štítem se dvěma zkříženými, osekanými větvemi zelené barvy, nad tím dvě ozubené stříbrné věže. Propůjčen r. 1900.

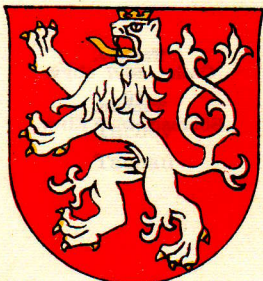
BÖHMEN

- Nr. 82. ROKITZAN, 7743. E. Von K. Rudolf II. zur königl. Stadt erhoben. Zn.: In Blau eine erniedrigte, gezinnte silberne Mauer, belegt mit Österreich, dahinter wachsend ein Bischof im rot-goldenen Ornat zwischen zwei gezinnten silbernen Türmen mit schwarz geöffneten Toren. Wappenverleihung 1562, Wappenvermehrung durch K. Rudolf II.
- Nr. 83. RAUDNITZ a. d. ELBE, 9282 E. Gehörte schon im XII. Jhdt. dem Prager Bistum. W.: In Blau eine silberne gezinnte Mauer mit geöffnetem Tor und halb aufgezogenem, goldenen Fallgitter, darüber zwischen zwei gezinnten silbernen Türmen mit roten Spitzdächern und goldenen Knäufen schrägrecht Österreich.
- Nr. 84. RUMBURG, 10.466 E. W.: In Rot eine silberne Mauer mit rotem offenen Tor und blauen, mit je drei goldenen Lilien belegten Torflügeln, darin auf grünem Boden ein silberharnischer Ritter mit langem Schwert, darüber zwischen zwei silbernen Zinnen mit zwei Satteldächern, die rechte belegt mit einem roten, die linke mit einem blauen Jagdhorn, beide goldberandet und geschnurt, hinter einem grünen Schilfbusch mit zwei Rohrkolben wachsend ein silberner Schwan, einen goldenen Pfeil im Schnabel haltend, die Flügel mit je einem blauen Balken mit drei goldenen Lilien, die Brust mit einem goldenen Kreuz belegt. Von K. Rudolf II. 1587 verliehen.
- Nr. 85. BÖHMISCH SKALITZ, 2923 E. Im XIV. Jhdt. durch den Grundherren Dub von Náchod zu einem Städtchen erhoben. W.: In Blau ein goldener Stern (W. der Herren von Sternberg). Verliehen Ende des XVI. Jhdts.
- Nr. 86. SCHLAN, 9731 E. Unter K. Karl IV. Kreisstadt. W.: Böhmen.
- Nr. 87. STRAKONITZ, 9786 E. Schon 1336 Stadt. W.: In Blau eine silberne gezinnte Mauer mit Schießscharten, schwarz geöffnetem Tor und halb aufgezogenem goldenen Fallgitter, darüber zwischen zwei roten, an einer goldenen, beborteten, geknüpften Schnur schräg nach auswärts aufgehängten Schilden — der rechte mit einem silbernen Malteserkreuz, der linke mit einer silbernen Rose (W. der Herren von Rosenberg) — ein einmal abgesetzter, doppeltgezinnter, silberner Turm mit rotem Satteldach und goldenen Knöpfen. Verliehen um 1525 durch Johann v. Rosenberg, Generalprior des Malteserordens.
- Nr. 88. MIES, 5348 E. W.: In Blau eine silberne gezinnte Mauer mit schwarz geöffnetem Tor, darin eine goldene Lilie, und goldenen Torflügeln, darüber zwischen zwei Türmen mit roten Satteldächern und goldenen Knäufen ein silberner Löwe, auf den Zinnen stehend.
- Nr. 89. SCHÜTTENHOFEN, 7156 E. Schon unter K. Johann von Luxemburg 1325 Stadt. W.: In Blau eine gezinnte silberne Mauer mit offenem Tor, darin auf grünem Boden ein silberner leopardierter Löwe, mit den Vorderpranken Österreich haltend, goldenen Torflügeln und halb aufgezogenem goldenen Fallgitter, darüber hinter drei gezinnten silbernen Türmen mit roten Satteldächern, die äusseren mit je zwei goldenen Fähnchen, der mittlere, höhere mit goldenen Spitzen, der schwarze golden nimbierter Doppeladler. Wappenverleihung 1472 durch König Ladislav II., Wappenvermehrung durch K. Ferdinand I.
- Nr. 90. SCHLUCKENAU, 5669 E. W.: In Blau eine silberne gezinnte Mauer mit Schießscharten und schwarz geöffnetem Tor, überhöht von einem goldenen Schild mit zwei gekreuzten grünen gestümmelten Ästen, darüber zwei gezinnte silberne Türme. Verliehen 1900.

ČECHY

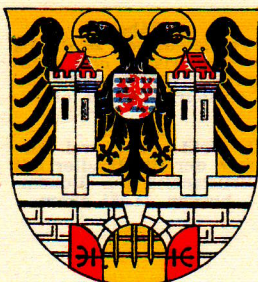
BÖHMEN

Tachov
Tachau

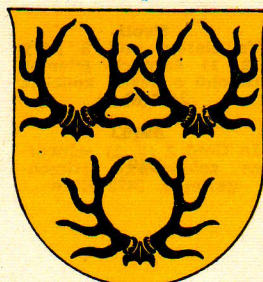
Káva Hag 91 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Tábor
Tabor

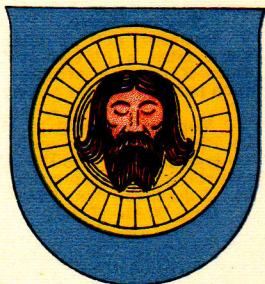
Káva Hag 92 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Teplá
Tepl

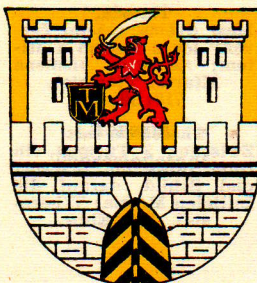
Káva Hag 93 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Teplíce Šanov
Teplitz Schönau

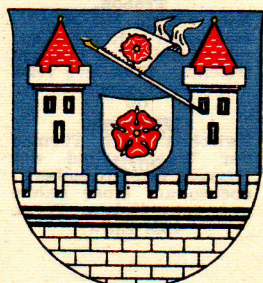
Káva Hag 94 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Terezín
Theresienstadt

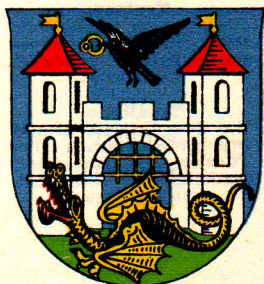
Káva Hag 95 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Třeboň
Wittingau

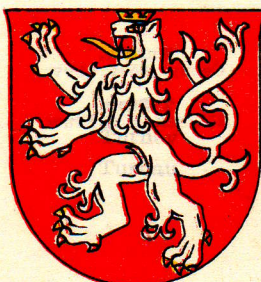
Káva Hag 96 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Trutnov
Trautenau

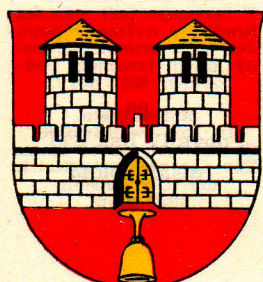
Káva Hag 97 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Turnov
Turnau

Káva Hag 98 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Týn nad Vltavou
Moldauthein

Káva Hag 99 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

ČECHY

- Čís. 91. TACHOV, 6697 ob. Královské město, středisko kdysi samosprávného území, t. zv. Tachovského kraje. Zn.: Čechy.
- Čís. 92. TÁBOR, 14.251 ob. Původně válečné ležení Husitů, obdařen u příležitosti povýšení na město r. 1437 císařem Zikmundem tímto znakem: Ve zlatém poli stříbrná ozubená hradba s otevřenou branou, červenými vraty a napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží, nad hradbou dvě ozubené stříbrné a na roh postavené věže s červenými sedlovými střechami, za nimi černý říšský orel se svatozáří, nesoucí na prsou stříbrný štítek se čtyřmi modrými břevny, pokrytými červeným, červeně korunovaným lvem (erb rodu Lucemburského).
- Čís. 93. TEPLÁ, 2472 ob. Již r. 1273 městem. Zn.: Ve zlatém poli tři páry (2, 1) černých jeleních parohů o deseti koncích (znak premonstrátské řehole a jejího zakladatele, vладыky Hroznaty r. 1193).
- Čís. 94. TEPLICE-ŠANOV, 30.911 ob. Domněle již ve XII. století městem. Zn.: V modrém poli okrouhlá zlatá mísa s hlavou sv. Jana Křtitele v přirozených barvách.
- Čís. 95. TEREZÍN, 7184 ob. Pevnost vystavená císařem Josefem II. r. 1780, pojmenovaná po jeho matce Marii Terezií. Zn.: V zlatém poli stříbrná ozubená hradba se zavřenou branou a černo-zlaté šikmo pruhovanými vraty, nad tím, mezi dvěma ozubenými stříbrnými věžemi červený lev stojící na cimbuří a držící v pravici meč, v levici černý štítek se zlatou obrubou, v němž jsou pod sebou zlatá písmena T M.
- Čís. 96. TŘEBOŇ, 4838 ob. Zn.: V modrém poli stříbrná ozubená hradba, nad ní stříbrný štítek s červenou růží (znak pánů z Rožmberka) mezi dvěma stříbrnými ozubenými věžemi s červenými střechami a zlatými makovicemi; z okna levé věže trčí pokosem stříbrná žerd' se zlatým hrotem, nesoucí bílý prapor s červenou růží. Propůjčen začátkem XVI. století králem Ladislavem II.
- Čís. 97. TRUTNOV, 15.923 ob. Kolem r. 1300 královským, r. 1307 věnným městem. Zn.: V modrém poli na zelené půdě za zelenou, okřídlenou saní s otevřenou tlamou stříbrný zámek s otevřenou branou, napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží a dvěma na roh postavenými věžemi s červenými střechami a zlatými praporky, mezi nimi letící černý havran se zlatým prstenem v pysku.
- Čís. 98. TURNOV, 8594 ob. Již za válek husitských městem, jehož práva a výsady potvrzeny r. 1497 králem Vladislavem II. Zn.: Čechy.
- Čís. 99. TÝN NAD VLTAVOU, 4021 ob. Zn.: V červeném poli ozubená stříbrná hradba jako z kvádrů, s uzavřenou branou, zlatými vraty a dvěma okrouhlými stříbrnými věžemi se zlatými špičatými střechami, na úpatí znaku obrácený zlatý kalich (znamení podobojí).

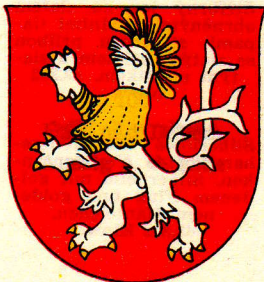
BÖHMEN

- Nr. 91. TACHAU, 6697 E. Königliche Stadt, Hauptort des ehemals autonomen, als Tachauer Kreis benannten Gebietes. W.: Böhmen.
- Nr. 92. TABOR, 14.251 E. Ursprünglich Kriegslager der Husiten, von K. Sigismund 1437 unter Verleihung nachstehenden Wappens zur Stadt erhoben: In Gold eine silberne, gezinnte Mauer mit geöffnetem Tor, roten Torflügeln und halb aufgezogenem goldenen Fallgitter, darüber hinter zwei gezinnten, silbernen, über Eck gestellten Türmen mit roten Satteldächern der schwarze, nimbierte Doppeladler, auf der Brust einen silbernen Schild mit vier blauen Querbalken, belegt mit einem roten, rotgekrönten Löwen (Wappen des Hauses Luxemburg).
- Nr. 93. TEPL, 2472 E. Schon 1273 Stadt. W.: In Gold drei (2, 1) schwarze zehneckige Hirschgeweihe (W. des Prämonstratenserstiftes Tepl und seines Stifters, des Wladyken Hroznata 1193).
- Nr. 94. TEPLITZ-SCHÖNAU, 30.911 E. Angeblich schon im XII. Jhd. Stadt. W.: In Blau eine runde goldene Schlüssel mit dem naturfarbigen Haupte des hl. Johannes des Täufers.
- Nr. 95. THERESIENSTADT, 7184 E. Von K. Josef II. 1780 erbaute Festung, die er nach seiner Mutter Maria Theresia nannte. W.: In Gold eine silberne gezinnte Mauer mit geschlossenem Tore und schwarz-gold schräggestreiften Torflügeln, darüber zwischen zwei gezinnten silbernen Türmen auf den Zinnen ein roter Löwe, in der Rechten ein Schwert, in der Linken einen schwarzen, goldgeränderten Schild mit den übereinandergestellten Buchstaben T M haltend.
- Nr. 96. WITTINGAU, 4838 E. W.: In Blau eine silberne gezinnte Mauer, überhöht von einem silbernen Schild mit einer roten Rose (W. der Herren von Rosenberg) zwischen 2 silbernen gezinnten Türmen mit roten Spitzdächern und goldenen Knäufen; aus einem Fenster des linken Turmes ragt eine weiße Fahne mit roter Rose an silberner Stange mit goldener Spitze schräg heraus. Verliehen zu Beginn des XVI. Jhdts. von König Ladislav II.
- Nr. 97. TRAUTENAU, 15.923 E. Um 1300 königl., 1307 Leibgedingstadt. W.: In Blau auf grünem Boden hinter einem grünen geflügelten Drachen mit geöffnetem Rachen ein silbernes Schloss mit geöffnetem Tor, halb aufgezogenem goldenen Fallgitter und zwei über Eck gestellten Türmen mit roten Spitzdächern und goldenen Fähnchen, dazwischen fliegend ein schwarzer Rabe mit goldenem Ring im Schnabel.
- Nr. 98. TURNAU, 8594. Schon zur Zeit der Husitenkriege Stadt, deren Rechte und Privilegien 1497 durch König Vladislav II. bestätigt wurden. W.: Böhmen.
- Nr. 99. MOLDAUTHEIN, 4021 E. W.: In Rot eine gezinnte silberne Mauer aus Quaderstein, mit geschlossenem Tor, goldenen Torflügeln und zwei runden silbernen Türmen mit goldenen Spitzdächern, an Schildfußstelle ein gestürzter goldener Kelch (Zeichen der Utraquisten).

ČECHY

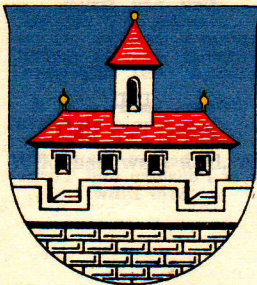
BÖHMEN

Ústí nad Labem
Aussig a. d. Elbe

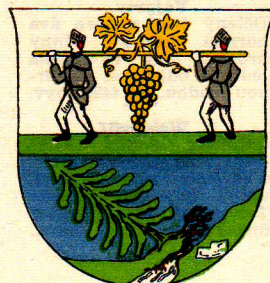
Káva Hag
akc. spol. 100 Kaffee Hag
A. - G.

Ústí nad Orlicí
Wildenschwert a. d. A.

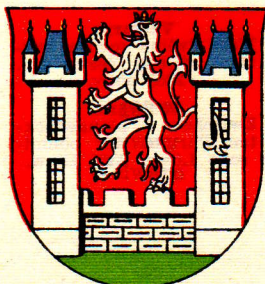
Káva Hag
akc. spol. 101 Kaffee Hag
A. - G.

Vejprty
Weipert

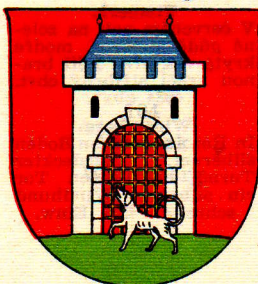
Káva Hag
akc. spol. 102 Kaffee Hag
A. - G.

Velvary
Welwarn

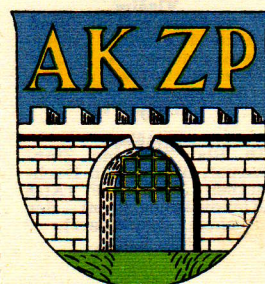
Káva Hag
akc. spol. 103 Kaffee Hag
A. - G.

Vimperk
Winterberg

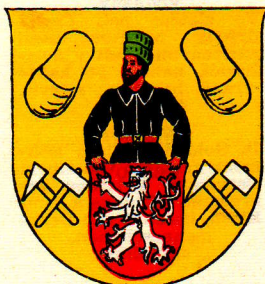
Káva Hag
akc. spol. 104 Kaffee Hag
A. - G.

Vlašim
Wlašim

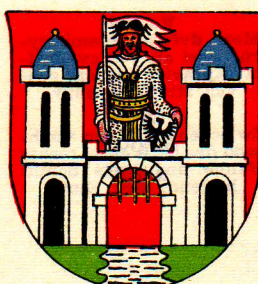
Káva Hag
akc. spol. 105 Kaffee Hag
A. - G.

Vodňany
Wodnan

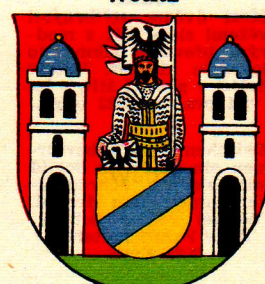
Káva Hag
akc. spol. 106 Kaffee Hag
A. - G.

Volyně
Wolin

Káva Hag
akc. spol. 107 Kaffee Hag
A. - G.

Votice
Wotitz

Káva Hag
akc. spol. 108 Kaffee Hag
A. - G.

ČECHY

- Čís. 100. ÚSTÍ NAD LABEM, 43.802 ob. Zn.: V červeném poli stříbrný lev o zlaté zbroji s obrněnými předními tlapami, stříbrnou přilbou se zlatým chocholem a zlatým pláštěm. Propůjčen r. 1476 králem Vladislavem.
- Čís. 101. ÚSTÍ NAD ORLICÍ, 8370 ob. R. 1304 městem. Zn.: V modrém poli snížená stříbrná hradba s jedním celým cimbuřím a dvěma půlkami, za tím stříbrný dům se čtyřmi okny, červenou sedlovou střechou a věží s červenou špičatou stříškou, obě se zlatými makovicemi. Již r. 1400.
- Čís. 102. VÝPRTY, 11.443 ob. Obdařeny r. 1607 cis. Rudolfem II. při povýšení na král. horní město tímto znakem: Dělený, nahoře o modrém poli se dvěma horníky na zelené půdě, nesoucími na ramenou na tyči hrozen se dvěma lupeny, oboje zlaté, a dole o stříbrném poli s napolo vyvrácenou zelenou pokosnou jedlí na zelené půdě.
- Čís. 103. VELVARY, 2365 ob. Povýšeny r. 1497 králem Vladislavem na město a r. 1595 cis. Rudolfem II. na král. město. Zn.: V červeném poli na zelené půdě stříbrná ozubená hradba, na níž stojí český lev, jehož jedna polovina ocasu visí z okna prvního patra levé věže, po stranách dvě věže se sedlovými střechami a čtyřmi nárožními vížkami o špičatých stříškách, vše modré barvy a se zlatými makovicemi.
- Čís. 104. VIMPERK, 4934 ob. Obdařen r. 1479 kr. Vladislavem II. při povýšení na město tímto znakem: V červeném poli na zelené půdě stříbrná ozubená věž se střílnami a modrou sedlovou střechou se zlatými makovicemi, před jejíž otevřenou branou se spuštěnou zlatou padací mříží kráčí stříbrný chrt.
- Čís. 105. VLAŠIM, 3628 ob. Obdařena r. 1580 cis. Rudolfem II. při povýšení na město tímto znakem: V modrém poli na zelené půdě stříbrná ozubená hradba s otevřenou branou a napolo vyzdviženou zlatou padací mříží, nad hradbou zlatá písmena A K Z P (Aleš Klenovský ze Pteni — tehdejší držitel).
- Čís. 106. VODŇANY, 4633 ob. Již r. 1372 uváděny jako civitas, obdařeny r. 1547 cis. Ferdinandem I. při povýšení na král. město tímto znakem (starý znak znázorňoval sv. Václava): Ve zlatém poli Čechy, drženy vyrůstající, černě oděným havířem s hnědým pasem a zelenou čapkou, dole po stranách stříbrná zkřížená kladiva s palicemi o zlatých topůrkách, nahoře po každé straně zlatý hornický střevíc.
- Čís. 107. VOLYNĚ, 3081 ob. Zn.: V červeném poli na zelené půdě stříbrná otevřená brána s cimbuřím, s napolo vyzdviženou zlatou padací mříží a dvěma ozubenými stříbrnými věžemi s černými otevřenými branami, modrými kopulemi a zlatými makovicemi, mezi věžemi rostoucí sv. Václav ve stříbrném šupinovitém pancíři s knížecí korunou a bílým pláštěm, držící v pravici prapor, v levici pak štít, oboje stříbrné s černou orlicí (starý český zemský znak).
- Čís. 108. VOTICE, 2082 ob. Zn.: V červeném poli na zelené půdě zlatý štít s modrým šikmým břevnem (znak pánů z Otic), za tím mezi dvěma ozubenými stříbrnými věžemi o černých otevřených branách a modrých kopulích se zlatými makovicemi rostoucí sv. Václav ve stříbrném šupinovitém pancíři s knížecí korunou a bílým pláštěm, držící v pravici prapor, v levici pak štít, oboje stříbrné s černou orlicí (staročeský zemský znak).

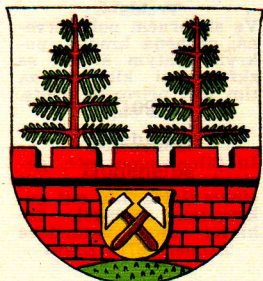
BÖHMEN

- Nr. 100. AUSSIG a. d. ELBE, 43.802 E. W.: In Rot ein silberner, goldgewaffneter Löwe mit geharnischten Vorderpranken, silbernem, mit goldenen Federn bestecktem Helm und goldenem Mäntelchen. 1476 von König Vladislav verliehen.
- Nr. 101. WILDENSCHWERT a. d. ADLER, 8370 E. 1304 Stadt. W.: In Blau eine erniedrigte silberne Mauer mit einer ganzen und zwei halben Zinnen, dahinter ein silbernes Haus mit vier Fenstern, rotem Satteldach und Turm mit rotem Spitzdach, beide mit goldenen Knäufen. Schon 1400.
- Nr. 102. WEIPERT, 11.443 E. Von K. Rudolf II. unter Verleihung nachstehenden Wappens 1607 zur königl. Bergstadt erhoben: Geteilt von Blau mit zwei Bergleuten auf grünen Boden, welche auf der Schulter an einer Stange eine Traube mit zwei Blättern tragen, beides Gold, u. von Silber mit einer halb entwurzelten grünen Tanne, schrägrecht auf grünem Boden.
- Nr. 103. WELWARN, 2365 E. Von K. Vladislav II. 1497 zur Stadt und K. Rudolf II. 1595 königl. Stadt erhoben. W.: In Rot auf grünem Boden eine silberne gezinnte Mauer, auf der zwischen zwei Türmen mit Satteldach und vier spitzgedeckten Ecktürmchen, alles blau mit goldenen Knäufen, der böhmische Löwe steht, dessen eine Schweifhälfte beim Fenster des ersten Stockes des linken Turmes heraushängt.
- Nr. 104. WINTERBERG, 4934 E. Von König Vladislav II. 1479 unter Verleihung nachstehenden Wappens zur Stadt erhoben: In Rot auf grünem Boden ein silberner gezinnter Turm mit Schießscharten und blauem Satteldach mit goldenen Knäufen, vor dessen offenem Tor mit herabgelassenem goldenen Fallgitter ein silberner Windhund schreitet.
- Nr. 105. WLASCHIM, 3628 E. Von K. Rudolf II. unter Verleihung nachstehenden Wappens 1580 zur Stadt erhoben: In Blau auf grünem Boden eine silberne gezinnte Mauer mit offenem Tor und halb aufgezogenem goldenen Fallgitter, überhöht von den goldenen Buchstaben A K Z P (Aleš Klenowsky ze Ptení — der damalige Grundherr).
- Nr. 106. WODŇAN, 4633 E. Bereits 1372 als Civitas genannt, 1547 von K. Ferdinand I. unter Verleihung nachstehenden Wappens (das alte Wappen stellte den hl. Wenzel dar) zur königl. Stadt erhoben: In Gold Böhmen, gehalten von einem wachsenden, schwarzgekleideten Bergmann mit braunem Gürtel und grüner Mütze, beseitet von zwei gekreuzten silbernen Schlägeln und Eisen an goldenen Stielen, oben von zwei goldenen Bergmannschuhen.
- Nr. 107. WOLIN, 3081 E. W.: In Rot auf grünem Boden ein silbernes, gezinntes, geöffnetes Tor mit halb aufgezogenem goldenen Fallgitter und zwei gezinnten silbernen Türmen mit schwarz geöffneten Toren, blauen Kuppeln und goldenen Knäufen, dazwischen wachsend der hl. Wenzel in silbernem Schuppenpanzer mit Fürstenkrone und weißem Mantel, mit der Rechten eine Fahne, mit der linken einen Schild haltend, beides Silber mit schwarzem Adler (das alte böhmische Landeswappen).
- Nr. 108. WOTITZ, 2082 E. W.: In Rot auf grünem Boden ein goldener Schild mit blauem linken Schrägbalken (W. der Herren von Otic), dahinter zwischen zwei gezinnten silbernen Türmen mit schwarz geöffneten Toren, mit blauen Kuppeln und goldenen Knäufen wachsend der hl. Wenzel in silbernem Schuppenpanzer mit Fürstenkrone und weissem Mantel, mit der Rechten eine Fahne, mit der Linken einen Schild, beides Silber mit schwarzem Adler (das altböhmische Landeswappen) haltend.

ČECHY

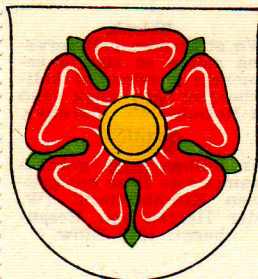
BÖHMEN

Vrchlabí
Hohenelbe

Káva Hag
akc. spol. 109 Kaffee Hag
A. - G.

Zbiroh
Zbirow

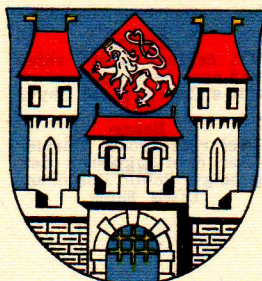
Káva Hag
akc. spol. 110 Kaffee Hag
A. - G.

Zámbek
Senftenberg

Káva Hag
akc. spol. 111 Kaffee Hag
A. - G.

Zatec
Saaz

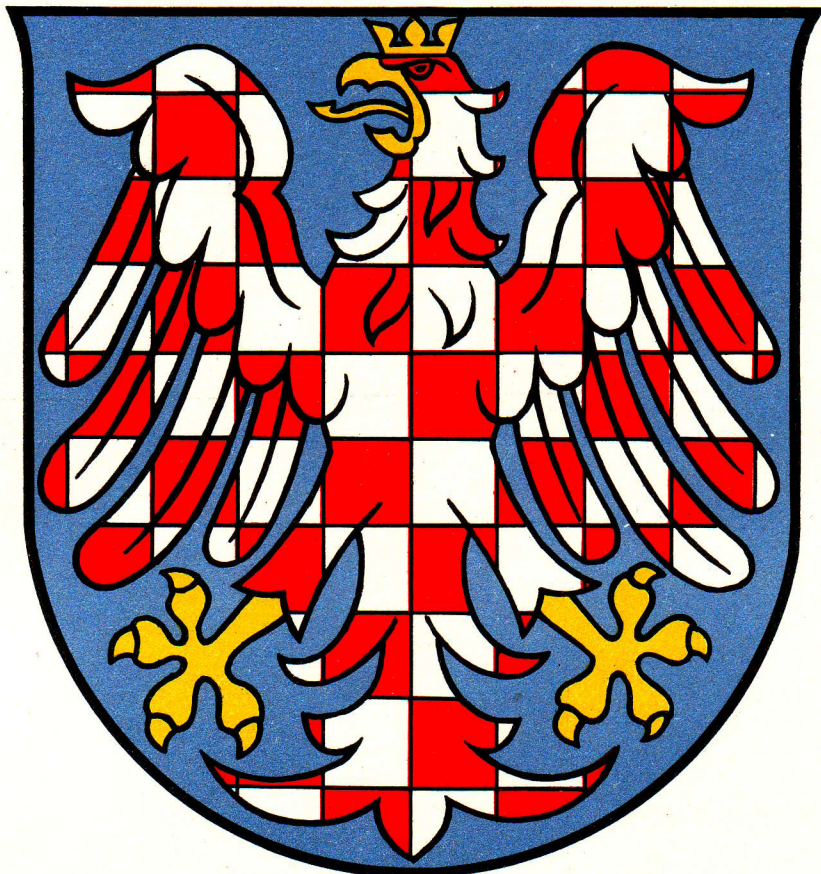
Káva Hag
akc. spol. 112 Kaffee Hag
A. - G.

ČECHY

- Čís. 109. VRCHLABÍ, 6772 ob. Původně zváno Giesdorf. Obdařeno r. 1534 cís. Ferdinandem I. při povýšení na město tímto znakem: Ve stříbrném poli na zelené půdě červená ozubená hradba, na níž zlatý štít se zkříženou palicí s kladivem o hnědých topůrkách, za hradbou dvě přirozené jedle.
- Čís. 110. ZBIROH, 1540 ob. R. 1897 povýšen na město. Zn.: Ve stříbrném poli červená růže se zlatým semenem a zelenými kalichovými listy (znak pánů z Rožmberka). Propůjčen r. 1898; tímto znakem bylo prý však město obdařeno již r. 1369 Karlem IV.
- Čís. 111. ŽAMBERK, 4323 ob. Povýšen na město vévodou Viktorinem z Münsterberka. Zn.: V zlatém poli na zelené půdě krácející černý kanec o stříbrné zbroji, na jehož hřbetě stojí červeno-černě půlená orlice se zlatou zbrojí a se stříbrnou jetelolistou sponou (ze znaků Slezska a Münsterberska).
- Čís. 112. ŽATEC, 18.061 ob. Zn.: V modrém poli stříbrná, snížená hradba s cimbuřím, s otevřenou branou a napolo vyzdviženou zlatou padací mříží, nad tím mezi dvěma stříbrnými věžemi s červenými sedlovými střechami a zlatými praporky nástavba s červenou střechou a zlatými makovicemi, nad níž pokosem Čechy. Rozmnožení znaku povoleno r. 1565 cís. Maxmiliánem II.

BÖHMEN

- Nr. 109. HOHENELBE, 6772 E. Ursprünglich Giesdorf genannt. Von K. Ferdinand I. 1534 unter Verleihung nachstehenden Wappens zur Stadt erhoben: In Silber auf grünem Boden eine rote gezinnte Mauer, belegt mit einem goldenen Schild mit gekreuzten Schlägel und Eisen an braunen Stielen, dahinter zwei natürliche Tannen.
- Nr. 110. ZBIROW, 1540 E. 1897 zur Stadt erhoben. W.: In Silber eine goldbesamte Rose mit grünen Kelchblättern (W. der Herren von Rosenberg). Verliehen 1898, doch soll dieses Wappen bereits 1369 von Karl IV. verliehen worden sein.
- Nr. 111. SENFTENBERG, 4323 E. Von Herzog Viktorin von Münsterberg zur Stadt erhoben. W.: In Gold auf grünem Boden ein gehender, schwarzer, silbern gezahnter Eber, auf dessen Rücken ein von Rot und Schwarz gespaltener, goldgewaffneter Adler mit silberner Kleeblattspange steht. Aus den Wappen von Schlesien und Münsterberg.
- Nr. 112. SAAZ, 18.061 E. W.: In Blau eine silberne, gezinnte, erniedrigte Mauer mit offenem Tor und halb aufgezogenem goldenen Fallgitter, darüber zwischen zwei silbernen Türmen mit roten Satteldächern und goldenen Fähnchen ein von einem schrägrechts geneigtem Schild mit Böhmen überhöhter Aufbau mit rotem Dach und goldenen Spitzen. Wappenvermehrung 1565 von K. Maximilian II. bewilligt.

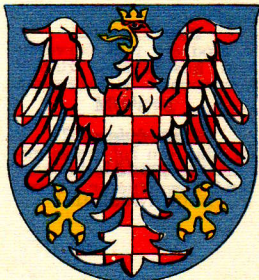
Čítá na ploše 22.304 km² 2,825.137 obyvatelů, z nichž přes jednu pětinu (21%) jest Němců. 52% celkové plochy je orná půda. Morava byla markrabstvím a v rámci Rakousko-Uherska samostatnou, na Čechách nezávislou zemí s vlastní zemskou samosprávou. Hlavním městem je Brno. Od 1. prosince 1928 je Morava sloučena administrativně se Slezskem v jednu zem. Znakem Moravy byl původně český zemský znak, teprve ve 13. století vyskytuje se na listinách Přemysla Otakara I. orlice, od dob panování rodu Lucemburského pak stříbrně a červeně šachovaná orlice. Od dob Jiřího z Poděbrad měla Morava ve znaku zlaté a červeně šachovanou orlici v modrém poli. Tento znak se však nevžil; roku 1848 usnesl se zemský sněm výslovně, že znakem má být červeně a zlatě šachovaná orlice v modrém poli. Ve velkém rakouském znaku a v císařské pečetí udržela se však přesto starobylá stříbrně a červeně šachovaná orlice, která se stala také součástí středního a velkého znaku republiky Československé.

Zählt auf einem Flächenraum von 22.304 km² 2,825.137 Einwohner, von denen mehr als ein Fünftel (21%) Deutsche sind. 52% des Bodens ist Ackerland. Mähren war Markgrafschaft und im Rahmen Österreich-Ungarns ein von Böhmen unabhängiges, selbständiges Land mit eigener Landesverwaltung. Hauptstadt ist Brünn. Seit 1. Dezember 1928 ist Mähren mit Schlesien administrativ zu einem Lande vereinigt. Das Wappen Mährens war ursprünglich das böhmische Landeswappen, erst im 13. Jahrhundert erscheint auf den Urkunden Přemysl Otakars I. der Adler, seit den Luxemburgern der weiss-rot geschachte Adler. Seit Georg von Poděbrad führte Mähren als Wappen den gold und rot geschachten Adler in blauem Felde. Es bürgerte sich aber nicht ein; im Jahre 1848 beschloss der Landtag den gold-rot geschachten Adler in blauem Felde als Wappen zu behalten. Im grossen Reichswappen Österreichs und im kaiserlichen Siegel erhielt sich aber trotzdem der alte weiss-rot geschachte Adler, wie er auch in das mittlere und grosse Staatswappen der Tschechoslowakischen Republik Aufnahme gefunden hat.

MORAVA

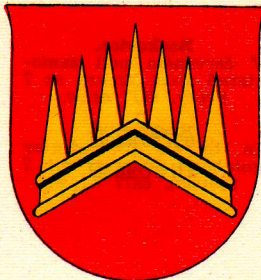
MÄHREN

Morava - Zemský znak
Mähren - Landeswappen

Káva Hag
akc. spol. 1 Kaffee Hag
A. - G.

Boskovice
Boskowitz

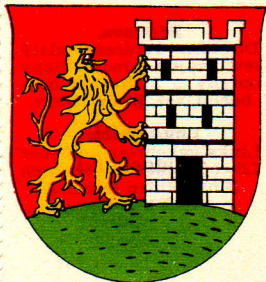
Káva Hag
akc. spol. 2 Kaffee Hag
A. - G.

Brno
Brünn

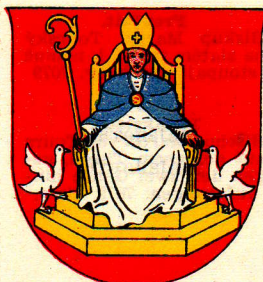
Káva Hag
akc. spol. 3 Kaffee Hag
A. - G.

Břeclava
Lundenburg

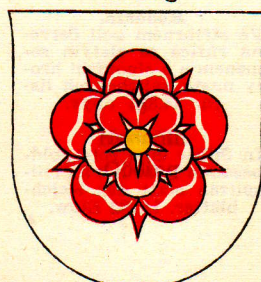
Káva Hag
akc. spol. 4 Kaffee Hag
A. - G.

Frenštát
Frankstadt

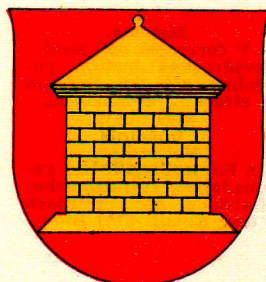
Káva Hag
akc. spol. 5 Kaffee Hag
A. - G.

Hodonín
Göding

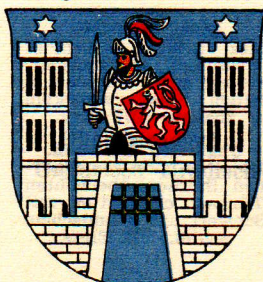
Káva Hag
akc. spol. 6 Kaffee Hag
A. - G.

Holešov
Holleschau

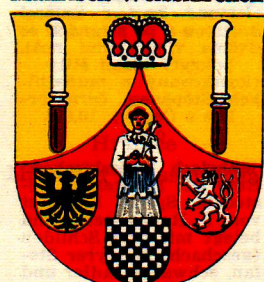
Káva Hag
akc. spol. 7 Kaffee Hag
A. - G.

Uher. Hradiště
Ungarisch Hradisch

Káva Hag
akc. spol. 8 Kaffee Hag
A. - G.

Hranice
Mährisch Weisskirchen

Káva Hag
akc. spol. 9 Kaffee Hag
A. - G.

MORAVA

- Čís. 1. *Zemský znak*: V modrém poli červeně a stříbrně šachovaná orlice se zlatou čelenkou a zlatou zbrojí.
- Čís. 2. BOSKOVICE, 6877 ob. Zn.: V červeném poli samostatná zlatá krokev se 7 hroty (znak pánů z Boskovic).
- Čís. 3. BRNO, 263.646 ob. Zn.: Ve zlatém poli černý dvouhlavý orel svatě říše římské, nesoucí na prsou štítek třikrát červeně a stříbrně dělený; nad hlavou černá písmena F III (Ferdinand III.).
- Čís. 4. BŘECLAVA, 13.694 ob. Zn.: V červeném poli na zelené půdě stojící zlatý lev, hledící do leva a opírající se předními tlapami o stříbrnou věž.
- Čís. 5. FRENŠTÁT, 7079 ob. Zn.: V červeném štítě sv. Martin Tourský, sedící v plném biskupském rouše na zlatém trůně o dvou stupních, po nichž stoupá z každé strany stříbrná husa, mávající křídlem.
- Čís. 6. HOLONÍN, 14.882 ob. Zn.: Ve stříbrném poli červená růžice se zlatým semenem a 5 šípovými hroty místo kalichových listů.
- Čís. 7. HOLEŠOV, 6740 ob. Zn.: V červeném poli budova z kvádrů, podobná věži, se špičatou střechou a makovicí, vše zlaté.
- Čís. 8. UHER. HRADIŠTĚ, 6072 ob. Zn.: V modrém poli ozubená stříbrná hradba s otevřenou branou a napolo vyzdviženou zlatou padací mříží, nad tím mezi dvěma ozubenými, na roh postavenými a hvězdou převýšenými věžemi rytíř v brnění, vše stříbrné, mající na přílbě červené pero mezi dvěma bílými a držící v pravici meč, v levici pak Čechy.
- Čís. 9. HRANICE, 10.818 ob. Zn.: Ve zlatém poli červený prohnutý hrot, nad nímž knížecí koruna a po jehož stranách dva vinařské nože (ze znaku knížat z Dietrichštejnu), pokrytý třemi štíty, z nichž pravý zlatý s černou orlicí levý Čechy a prostřední černě a stříbrně kostkovaný, nad nímž rostoucí postava prvomučedníka, sv. Štěpána, držícího v pravici tři stříbrné kameny, v levici pak přirozenou palmu.

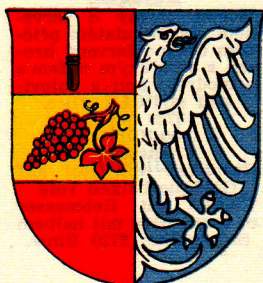
MÄHREN

- Nr. 1. *Landeswappen*: In Blau ein silber- und rotgeschachter goldgekrönter und goldbewehrter Adler.
- Nr. 2. BOSKOWITZ, 6877 E. W.: In Rot ein abgeledigter goldener Sparren mit 7 Lanzenspitzen (W. der Herren von Boskowitz).
- Nr. 3. BRÜNN, 263.646 E. W.: In Gold der schwarze Doppeladler des Heiligen Römischen Reiches überhöht von F III in Schwarz, mit dreimal rot-silber geteiltem Brustschild.
- Nr. 4. LUNDENBURG, 13.694 E. W.: In Rot auf grünem Rasen stehend ein linkssehender goldener Löwe, mit seinen Vorderpranken einen silbernen Turm anfassend.
- Nr. 5. FRANKSTADT, 7079 E. W.: In Rot der hl. Martin von Tours, sitzend in vollem Bischofsornat auf goldenem Thron, dessen zwei Stufen beiderseits eine silberne flügelnde Gans emporsteigt.
- Nr. 6. GÖDING, 14.882 E. W.: In Silber eine rote, goldbesamte Rose mit 5 Pfeilspitzen statt der Kelchblätter.
- Nr. 7. HOLLESCHAU, 6740 E. W.: In Rot ein gequadertes, turmähnliches Gebäude mit Spitzdach und Knauf, alles Gold.
- Nr. 8. UNGARISCH HRADISCH, 6072 E. W.: In Blau eine gezinnte silberne Mauer mit offenem Tor und halb aufgezo-genem, goldenen Fallgitter, darüber zwischen 2 gezinnten, über Eck gestellten, von einem Stern überhöhten Türmen ein geharnischter Ritter, alles Silber, auf dem Helm eine rote Feder zwischen 2 weissen, mit der Rechten ein Schwert, mit der Linken Böhmen haltend.
- Nr. 9. MÄHRISCH WEISSKIRCHEN, 10.818 E. W.: In Gold eine rote, eingebogene, von einer Fürstenkrone überhöhte und zwei Winzermessern (aus dem Wappen der Fürsten Dietrichstein) beseitete Spitze, die mit drei Schilden belegt ist, der rechte Gold mit schwarzem Adler, der linke Böhmen, der mittlere, über dem der hl. Erzmärtyrer Stefan, mit der Rechten drei silberne Steine, mit der Linken eine natürliche Palme haltend, emporwächst, von Schwarz und Silber geschacht.

MORAVA

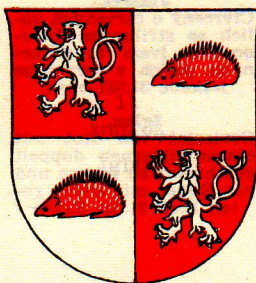
MÄHREN

Hustopeč Auspitz

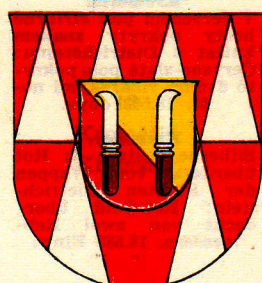
Káva Hag
akc. spol. 10 Kaffee Hag
A. - G.

Jihlava Iglau

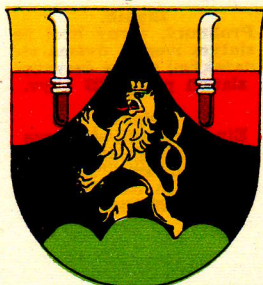
Káva Hag
akc. spol. 11 Kaffee Hag
A. - G.

Kroměříž Kremsier

Káva Hag
akc. spol. 12 Kaffee Hag
A. - G.

Lipník Leipnik

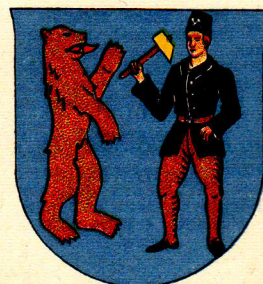
Káva Hag
akc. spol. 13 Kaffee Hag
A. - G.

Unčov Mährisch Neustadt

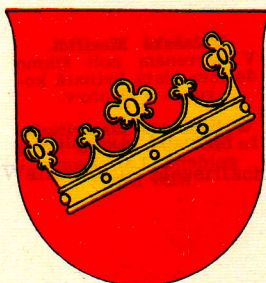
Káva Hag
akc. spol. 14 Kaffee Hag
A. - G.

Mor. Staré-Město Mähr. Altstadt

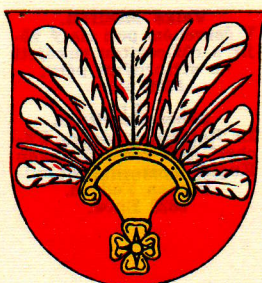
Káva Hag
akc. spol. 15 Kaffee Hag
A. - G.

Valašské Meziříčí Wallachisch Meseritsch

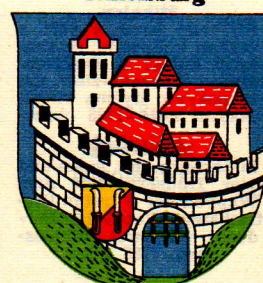
Káva Hag
akc. spol. 16 Kaffee Hag
A. - G.

Velké Meziříčí Grossmeseritsch

Káva Hag
akc. spol. 17 Kaffee Hag
A. - G.

Mikulov Nikolsburg

Káva Hag
akc. spol. 18 Kaffee Hag
A. - G.

MORAVA

- Čís. 10. HUSTOPEČ, 3720 ob. Zn.: Půlený o červeném poli se zlatým břevnem, jež pokryto červeným lupenatým hroznem a převýšeno vinařským nožem (ze znaku knížat z Dietrichštejna), a o modrém poli s polovičnou stříbrnou orlicí.
- Čís. 11. JIHLAVA, 31.031 ob. Zn.: Čtvrcený; 1. a 3. pole červené se stříbrným dvouocasým lvem, 2. a 4. stříbrné s červeným ježkem.
- Čís. 12. KROMĚŘÍŽ, 18.583 ob. Zn.: V červeném zadním štítu šest (4, 2) stříbrných hrotů; na předním štítku o zlatém poli pokosně nad červeným dva od sebe odvrácené vinařské nože (znak knížat z Dietrichštejna).
- Čís. 13. LIPNÍK, 7529 ob. Zn.: V hořejší půlce dělený o zlatém a červeném poli se dvěma od sebe odvrácenými vinařskými noži (ze znaku knížat z Dietrichštejna), od zdola pak půlený prohnutým černým hrotem se zlatým korunovaným lvem za zeleným trojvrším.
- Čís. 14. UNČOV, 2564 ob. Zn.: Ve zlatém poli černá korunovaná orlice.
- Čís. 15. MOR. STARÉ MĚSTO, 2274 ob. Zn.: V modrém poli vzpřímený, do leva obrácený hnědý medvěd, proti němuž zvedá havíř zlaté kladivo.
- Čís. 16. VALAŠSKÉ MEZIRÍČÍ, 8036 ob. Zn.: V červeném poli pošikem zlatá listnatá koruna.
- Čís. 17. VELKÉ MEZIRÍČÍ, 5629 ob. Zn.: V červeném poli vějíř ze stříbrných per se zlatou růžicovitou rukojetí.
- Čís. 18. MIKULOV, 7785 ob. Zn.: V modrém poli nad hradebním příkopem ozubený, stříbrný hrad z kvádrů, s otevřenou branou a napolo vyzviženou zlatou padací mříží, ozubenou věží s červenou špičatou střechou a čtyřmi červeně krytými budovami, pokrytý po pravé straně štítkem o zlatém poli pošikem nad červeným se dvěma vinařskými noži (znak knížat z Dietrichštejna).

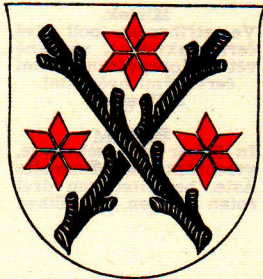
MÄHREN

- Nr. 10. AUSPITZ, 3720 E. W.: Gespalten von Rot mit einem goldenen, mit einer roten, beblätterten Rebe belegten Querbalken, überhöht von einem Winzermesser (aus dem Wappen der Fürsten Dietrichstein) und von Blau mit einem halben, an die Spaltlinie angelehnten, silbernen Adler.
- Nr. 11. IGLAU, 31.031 E. W.: Geviert von Rot mit einem silbernen doppelt geschwänzten Löwen und von Silber mit einem roten Igel.
- Nr. 12. KREMSIER, 18.583 E. W.: In Rot sechs (4, 2) silberne Spitzen mit Mittelschild, von Gold über Rot schräg rechts geteilt mit zwei auswärts gekehrten Winzermessern. (Wappen der Fürsten Dietrichstein.)
- Nr. 13. LEIPNIK, 7529 E. W.: In der oberen Hälfte geteilt von Gold und Rot mit zwei auswärts gekehrten Winzermessern (aus dem Wappen der Fürsten Dietrichstein) und gespalten durch eine aufsteigende, eingebogene Spitze, belegt mit einem goldenen gekrönten Löwen hinter einem Dreieck.
- Nr. 14. MÄHRISCH NEUSTADT, 2564 E. W.: In Gold ein schwarzer gekrönter Adler.
- Nr. 15. MÄHRISCH ALTSTADT, 2274 E. W.: In Blau ein aufrechter, links gewendeter, brauner Bär, gegen den ein Bergmann einen goldenen Hammer erhebt.
- Nr. 16. WALACHISCH MESERITSCH, 8036 E. W.: In Rot eine schräglinke goldene Laubkrone.
- Nr. 17. GROSSMESERITSCH, 5629 E. W.: In Rot ein Fächer aus silbernen Federn mit goldenem rosenförmigen Knauf.
- Nr. 18. NIKOLSBURG, 7785 E. W.: In Blau über grünem Wallgraben eine gequaderte, gezinnte, silberne Burg mit offenem Tor, halb aufgezo-genem goldenen Fallgitter, einem gezinnten Turm mit rotem Spitzdach und vier rot gedeckten Häusern, rechts belegt mit einem von Gold über Rot schräglinks geteilten Schild mit zwei Winzermessern (Wappen der Fürsten Dietrichstein).

MORAVA

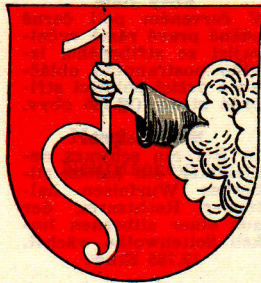
MÄHREN

**Místek
Mistek**

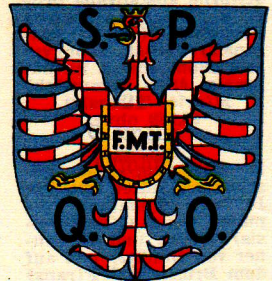
Káva Hag
akc. spol. 19 Kaffee Hag
A. - G.

**Nový Jičín
Neutitschein**

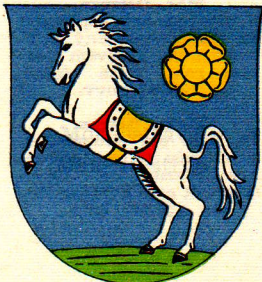
Káva Hag
akc. spol. 20 Kaffee Hag
A. - G.

**Olomouc
Olmütz**

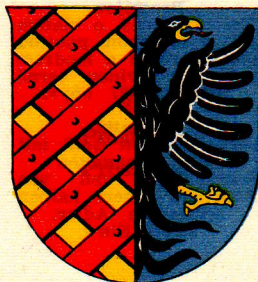
Káva Hag
akc. spol. 21 Kaffee Hag
A. - G.

**Mor. Ostrava
Mähr. Ostrau**

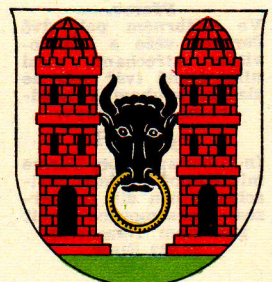
Káva Hag
akc. spol. 22 Kaffee Hag
A. - G.

**Prostějov
Prossnitz**

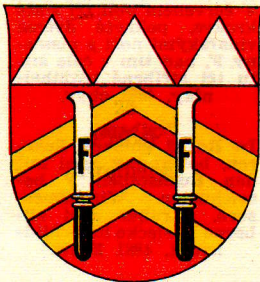
Káva Hag
akc. spol. 23 Kaffee Hag
A. - G.

**Prerov
Prerau**

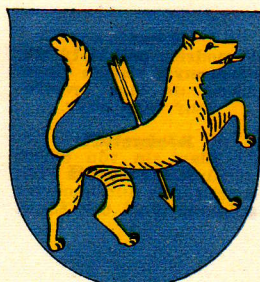
Káva Hag
akc. spol. 24 Kaffee Hag
A. - G.

**Příbor
Freiberg**

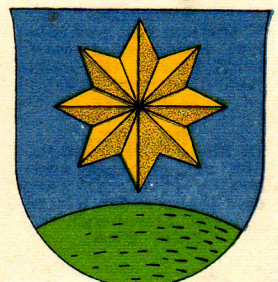
Káva Hag
akc. spol. 25 Kaffee Hag
A. - G.

**Rýmařov
Römerstadt**

Káva Hag
akc. spol. 26 Kaffee Hag
A. - G.

**Sternberk
Sternberg**

Káva Hag
akc. spol. 27 Kaffee Hag
A. - G.

MORAVA

- Čís. 19. MÍSTEK, 9951 ob. Zn.: Ve stříbrném poli černé ostrve, provázené třemi (1, 2) červenými hvězdami.
- Čís. 20. NOVÝ JIČÍN, 13.785 ob. Zn.: V červeném poli černě oděné pravé rámě, rostoucí ze stříbrného levého obláčku a držící pravou polovici stříbrné zavínuté střeily. Udělen prý r. 1373 Janem z Kravař.
- Čís. 21. OLOMOUC, 65.989 ob. Bývalé hlavní město Moravy, nesoucí její zemský znak. Zn.: V modrém poli stříbrně a červeně šachovaná orlice s čelenkou a se zlatou zbrojí, obklopená černými písmeny S. P. (nahore), Q. O. (dole; t. j. *Senatus, populusque Olomucensis*), nesoucí na prsou Rakousko, ověšené řádovým řetězem a s černými písmeny F. M. T. na břevnu. Tímto štítkem byl znak polepšen roku 1758 za úspěšné hájení města proti Prusům.
- Čís. 22. MORAVSKÁ OSTRAVA, 125.347 ob. Zn.: V modrém poli na zelené půdě vzpínající se stříbrný kůň se zlatým sedlem, v levém horním rohu zlatá růžice.
- Čís. 23. PROSTĚJOV, 33.487 ob. Zn.: Půlený o zlatém poli s pobitou pokosnou mříží červené barvy a o modrém poli s polovičnou orlicí o zlaté zbroji.
- Čís. 24. PŘEROV, 22.362 ob. Zn.: Ve stříbrném poli na zelené půdě dvě červené ozubené věže z kvádrů s kopulovitými střechami, mezi nimi černá zubří hlava se zlatou houžví v nozdrách (znak pánů z Pernštýna).
- Čís. 25. PŘÍBOR, 4881 ob. Zn.: V červeném poli tři zlaté krokve, pokryté dvěma vinařskými noži, označenými černými písmeny F (iniciálka něm. názvu Freiberg = Příbor, nože ze znaku knížat z Dietrichštejna), nad tím v čele štítu tři stříbrné trojúhelníky.
- Čís. 26. RÝMAŘOV, 6087 ob. Zn.: V modrém poli na levo hledící vlk, obráceným šípem pokosem prostřelený, vše zlaté.
- Čís. 27. ŠTERNBERK, 12.767 ob. Zn.: V modrém poli nad zelenou půdou osmihrotá zlatá hvězda (ze znaku pánů ze Šternberka).

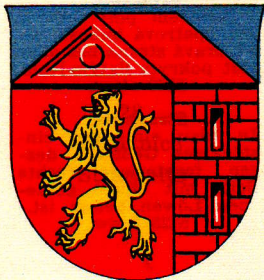
MÄHREN

- Nr. 19. MISTEK, 9951 E. W.: In Silber zwei schwarze, geschrägte, gestümmelte Äste, begleitet von drei (1, 2) roten Sternen.
- Nr. 20. NEUTITSCHHEIN, 13.785 E. W.: In Rot ein schwarz gekleideter, ein halbes silbernes Wurfeisen haltender Rechtsarm, der aus einer silbernen linken Seitenwolke wächst. Angeblich 1373 von Johann v. Krawarz verliehen.
- Nr. 21. OLMÜTZ, 65.989 E. Ehemalige Hauptstadt Mährens, dessen Landeswappen sie führt. W.: In Blau ein gekrönter, gold gewaffneter, silber-rot geschachter, mit den schwarzen Buchstaben S. P. (oben), Q. O. (unten; bedeutet: *Senatus, populusque Olomucensis*) umgebener Adler mit einem von goldener Kette umzogenen Mittelschild, Österreich, mit den schwarzen Buchstaben F. M. T. Die Vermehrung des Wappens um diesen Schild erfolgte 1758 aus Anlass der erfolgreichen Verteidigung der Stadt gegen die Preussen.
- Nr. 22. MÄHRISCH OSTRAU, 125.347 E. W.: In Blau auf grünem Boden ein bäumendes, gold gesatteltes, im linken Obereck von einer goldenen Rose besetztes silbernes Pferd.
- Nr. 23. PROSSNITZ, 33.487 E. W.: Gespalten von Gold mit rotem benagelten Schräggitter und von Blau mit einem an die Teilungslinie gelehnten, halben, schwarzen, goldgewaffneten Adler.
- Nr. 24. PRERAU, 22.362 E. W.: In Silber auf grünem Boden zwei rote, gequaderte, gezinnte Türme mit Kuppeldächern, dazwischen ein schwarzes Ochsengesicht mit goldenem Nasenrig (Wappen der Herren von Pernstein).
- Nr. 25. FREIBERG, 4881 E. W.: In Rot drei goldene Sparren, belegt mit zwei mit dem schwarzen Buchstaben F (= Freiberg) bezeichneten Winzermessern (aus dem Wappen der Fürsten Dietrichstein), darüber drei silberne Dreiecke als Schildhaupt.
- Nr. 26. RÖMERSTADT, 6087 E. W.: In Blau ein von einem gestürzten Pfeil schrägrechts durchbohrter linksschauender Wolf, alles Gold.
- Nr. 27. STERNBERG, 12.767 E. W.: In Blau über grünem Boden ein goldener achtstrahliger Stern (aus dem Wappen der Herrn von Sternberg).

MORAVA

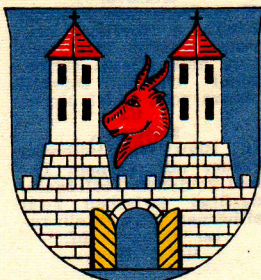
MÄHREN

Strážnice
Strassnitz

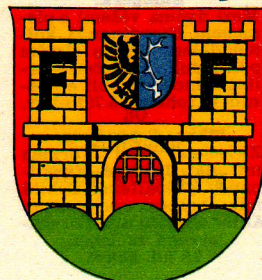
Káva Hag
akc. spol. 28 Kaffee Hag
A. - G.

Svitava
Zwittau

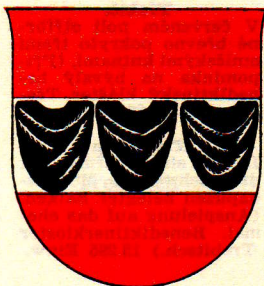
Káva Hag
akc. spol. 29 Kaffee Hag
A. - G.

Šumperk
Mähr. Schönberg

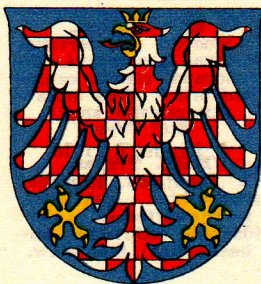
Káva Hag
akc. spol. 30 Kaffee Hag
A. - G.

Třebíč
Trebitsch

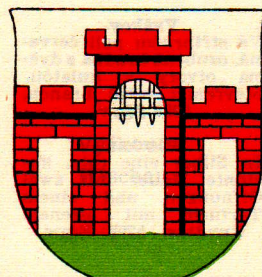
Káva Hag
akc. spol. 31 Kaffee Hag
A. - G.

Mor. Třebová
Mähr. Trübau

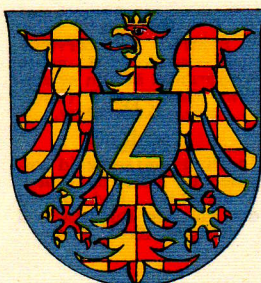
Káva Hag
akc. spol. 32 Kaffee Hag
A. - G.

Vyškov
Wischau

Káva Hag
akc. spol. 33 Kaffee Hag
A. - G.

Znojmo
Znaim

Káva Hag
akc. spol. 34 Kaffee Hag
A. - G.

MORAVA

- Čís. 28. STRÁŽNICE, 5225 ob. Zn.: V modrém poli červená jednopatrová budova, jejíž pravá strana bez oken pokryta jest zlatým lvem.
- Čís. 29. SVITAVY, 10.441 ob. Zn.: V modrém poli ozubená stříbrná hradba s otevřenou branou a zlatými vraty, nad ní mezi dvěma stříbrnými věžemi s kvádrovanou podezdívkou a špičatými střechami červená volská hlava.
- Čís. 30. ŠUMPERK, 15.701 ob. Zn.: V červeném poli na zeleném trojvrší zlatá otevřená brána z kvádrů s napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží a dvěma zlatými ozubenými věžemi, označenými černým písmenem F, mezi nimi půlený štít o zlatém poli s polovičnou černou orlicí a o modrém poli se stříbrným jelením parohem o sedmi koncích. Propůjčen r. 1562 cís. Ferdinandem I.
- Čís. 31. TŘEBÍČ, 13.295 ob. Zn.: V červeném poli stříbrné břevno, pokryté třemi černými mnišskými kuklemi. (Připomínka na bývalý benediktinský klášter Třebíč.)
- Čís. 32. MOR. TŘEBOVÁ, 8162 ob. Zn.: V modrém poli stříbrně a červeně kostkovaná korunovaná orlice se zlatou zbrojí (moravský zemský znak).
- Čís. 33. VYŠKOV, 5398 ob. Zn.: Ve stříbrném poli na zelené půdě červená hradba s dvěma průchody a okrouhlou, otevřenou věžní branou s napolo vyzdvíženou mříží, vše s cimbuřím.
- Čís. 34. ZNOJMO, 25.832 ob. Zn.: V modrém poli zlatě a červeně šachovaná orlice se zlatou zbrojí (starý moravský zemský znak) a s modrým srdečním štítkem, v němž zlaté písmeno Z (Znojmo).

MÄHREN

- Nr. 28. STRASSNITZ, 5225 E. W.: In Blau ein rotes einstöckiges Gebäude dessen fensterlose rechte Seite mit einem goldenen Löwen belegt ist.
- Nr. 29. ZWITTAU, 10.441 E. W.: In Blau eine gezinnte silberne Mauer mit offenem Tor und goldenen Torflügeln, darüber zwischen zwei silbernen Türmen mit gequadertem Unterbau und Spitzdächern ein roter Ochsenkopf.
- Nr. 30. MÄHRISCH SCHÖNBERG, 15.701 E. W.: In Rot auf grünem Dreieck ein goldenes, gequadrates, offenes Tor mit halb aufgezo- genem, goldenen Fallgitter, und zwei goldenen, gezinnten, mit dem schwarzen Buchstaben F bezeichneten Türmen, dazwischen ein von Gold mit einem halben schwarzen, an die Teilungslinie gelehnten Adler und von Blau mit einer silbernen Hirschstange von 7 Enden gespalte- ner Schild. Verliehen von K. Ferdinand I. 1562.
- Nr. 31. TREBITSCH, 13.295 E. W.: In Rot ein silberner, mit drei schwarzen Mönchskapuzen belegter Balken. (Anspielung auf das ehema- lige Benediktinerkloster Trebitsch.)
- Nr. 32. MÄHRISCH TRÜBAU, 8162 E. W.: In Blau ein silber-rot geschach- ter, gekrönter, goldgewaffneter Adler (das mährische Landes- wappen).
- Nr. 33. WISCHAU, 5398 E. W.: In Silber auf grünem Boden eine rote Mauer mit zwei Öffnungen und einem Torturm mit offenem Rund- tor und halb aufgezo- genem silbernen Fallgitter, alles gezinnt.
- Nr. 34. ZNAIM, 25.832 E. W.: In Blau ein gold-rot geschachter gekrön- ter, goldgewaffneter Adler (das alte mährische Landeswappen) mit einem blauen Brustschild, darin der goldene Buchstabe Z (Znaim).

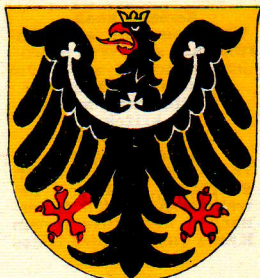
Bývalé vévodství, měří 4.420 km² a má 738.020 obyvatel, z nichž je 250.000 Němců (37%). Ve východním Slezsku žije vedle Čechů také 70.000 Poláků, k tomu přichází ještě Hlučínsko s 48.000 obyvateli, jež spojuje na severu východní Slezsko se západním a bylo mírem versailleským přiděleno Československu. Hlavním městem západního Slezska je Opava, východního pak Český Těšín. Zemským znakem je ve zlatém poli černá, do prava hledící korunovaná orlice o červené zbroji a se stříbrnou pružinou, která je zakončena jetelovým listem a ozdobena uprostřed křížkem. Zemské barvy jsou černá a žlutá, tak aby žlutá byla u špičky žerdi. Od 1. prosince 1928 je Slezsko administrativně sloučeno s Moravou v jednu zem.

Ehemals Herzogtum, hat 4.420 km² Fläche und 738.020 Einwohner, darunter 250.000 Deutsche (37%). In Ostschlesien wohnen neben den Tschechen auch 70 Tausend Polen, dazu kommt noch das Hultschiner Ländchen mit 48 Tausend Einwohnern, welches durch den Frieden von Versailles der Tschechoslovakischen Republik zugeschlagen wurde und Ost- mit Westschlesien im Norden miteinander verbindet. Hauptstadt Westschlesiens ist Troppau, Ostschlesiens Böhm. Teschen. Das Landeswappen ist in Gold ein schwarzer, rechtsschauender, rotbewehrter gekrönter Adler mit silberner Kleeblattspange, die in der Mitte in ein Kreuz ausgeht. Die Landesfarben sind schwarz und gelb, sodass gelb zur Fahnen Spitze kommt. Seit 1. Dezember 1928 ist Schlesien administrativ mit Mähren zu einem Lande vereinigt.

SLEZSKO

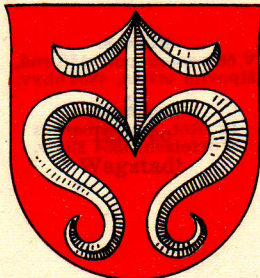
SCHLESIEN

Slezsko - Zemský znak
Schlesien - Landeswappen

Káva Hag 1 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Bilovec
Wagstadt

Káva Hag 2 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Benešov
Bennisch

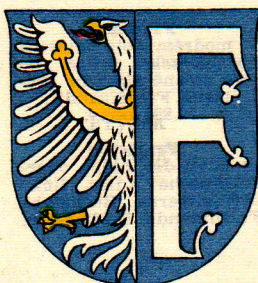
Káva Hag 3 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Bruntál
Freudenthal

Káva Hag 4 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Frydek
Friedek

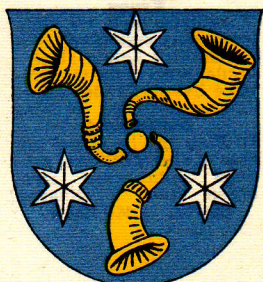
Káva Hag 5 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Fryvaldov
Freiwaldau

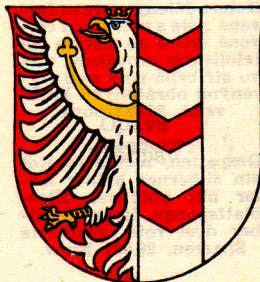
Káva Hag 6 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Krnov
Jägerndorf

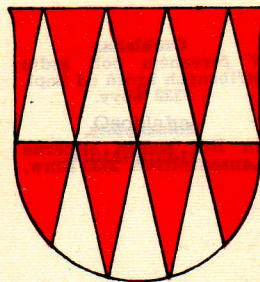
Káva Hag 7 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Opava
Troppau

Káva Hag 8 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Osoblaha
Hotzenplotz

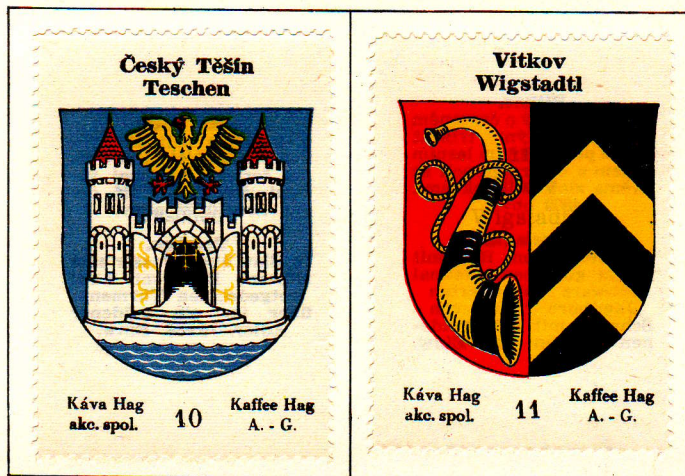
Káva Hag 9 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

SLEZSKO

- Čís. 1. *Zemský znak*: Ve zlatém poli černá korunovaná orlice se zlatou zbrojí a stříbrnou pružinou, která je zakončena jetelovým listem a uprostřed ozdobena křížkem.
- Čís. 2. BÍLOVEC, 4954 ob. Zn.: V červeném poli stříbrná zavínutá střela (znak držitelů, svobodných pánů Sedlnických z Choltic).
- Čís. 3. BENEŠOV, 3423 ob. Zn.: Půlený o zlatém poli s polovičnou černou orlicí o červené zbroji a s pružinou, ozdobenou uprostřed křížkem (východní Slezsko), a o červeném poli se dvěma šikmo dolů obrácenými, 5krát opeřenými střelami.
- Čís. 4. BRUNTÁL, 9676 ob. R. 1241 zničen od Mongolů. Zn.: V modrém poli na zelené půdě mezi dvěma stříbrnými skalami havíř, nesoucí na pravém rameni stříbrnou hornickou hůl. Propůjčen Přemyslem Otakarem II.
- Čís. 5. FRÝDEK, 11.893 ob. Zn.: V modrém poli polovičná stříbrná orlice se zlatou zbrojí a zlatou, jetelovitě zakončenou pružinou, po levé straně písmeno F, jehož zakončení tvoří opět jetelové lístky.
- Čís. 6. FRÝVALDOV, 8261 ob. Zn.: Ve zlatém poli na zelené půdě kráčeující černý medvěd, na jehož hřbetě stojí černá orlice se stříbrnou pružinou, zakončenou jetelovým listem a ozdobenou uprostřed křížkem. Propůjčen držitelem Janem šl. Turzem, knížetem-biskupem vratislavským.
- Čís. 7. KRNOV, 23.465 ob. Zn.: V modrém poli tři lesní rohy seskupené žentourovitě svými náustky kolem koule, vše zlaté, mezi nimi tři (1, 2) stříbrné hvězdy.
- Čís. 8. OPAVA, 36.083 ob. Bývalé hlavní město. Zn.: Půlený, vpravo v červeném poli poloviční stříbrná, zlatem korunovaná a ozbrojená orlice se zlatou pružinou, jetelovitě zakončenou, vlevo stříbrné pole opět půlené, na pravé polovici se třemi červenými obrácenými krokviemi, na levé polovici bez znamení. Od r. 1895.
- Čís. 9. OSOBLAHA, 2333. Již ve XII. století městem. Zn.: V červeném poli sedm (4, 3) stříbrných hrotů; propůjčen r. 1415 Václavem Králíkem, biskupem olomouckým.

SCHLESIEN

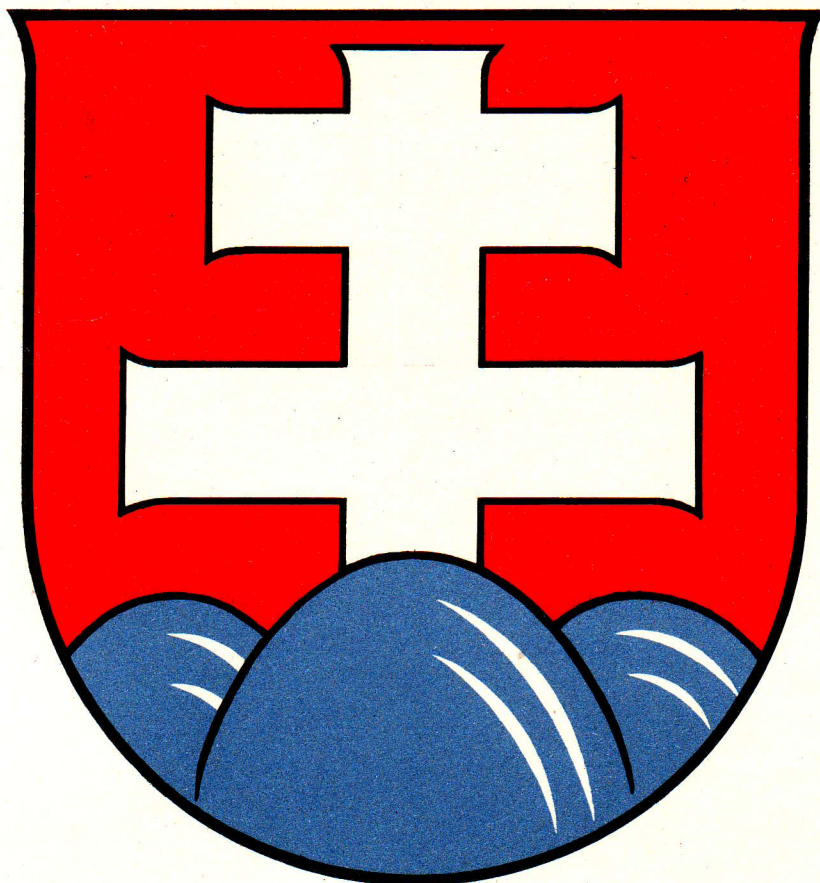
- Nr. 1. *Landeswappen*: In Gold ein schwarzer, gekrönter, rot bewehrter Adler mit silberner, in der Mitte in ein Kreuz ausgehender Kleeblattspange.
- Nr. 2. WAGSTADT, 4954 E. W.: In Rot ein silbernes Wurfeisen (Wappen der Grundherren, Freiherren Sedlnitzky v. Choltitz).
- Nr. 3. BENNISCH, 3423 E. W.: Gespalten von Gold mit einem halben, schwarzen, rot bewehrten Adler mit silberner, in der Mitte in ein Kreuz ausgehender Spange (Ostschlesien) und von Rot mit zwei schräglinken, abwärtsgekehrten, 5mal gefiederten Bolzen.
- Nr. 4. FREUDENTHAL, 9676 E. 1241 von den Mongolen zerstört. W.: In Blau auf grünem Boden zwischen 2 silbernen Felsen ein Bergmann, einen silbernen Bergmannstock über der rechten Schulter. Verliehen von Přemysl Otakar II.
- Nr. 5. FRIEDEK, 11.893 E. W.: In Blau ein halber silberner goldbewehrter Adler mit goldener Kleeblattspange, links beseitet von dem silbernen Buchstaben F, dessen Enden in Kleeblätter ausgehen.
- Nr. 6. FREIWALDAU, 8261 E. W.: In Gold auf grünem Boden ein schreitender schwarzer Bär, auf dessen Rücken ein schwarzer Adler mit in der Mitte in ein Kreuz ausgehender, silberner Kleeblattspange steht. Verliehen vom Grundherren Johannes Thurzo, Fürstbischof von Breslau.
- Nr. 7. JÄGERNDORF, 23.465 E. W.: In Blau drei im Göpel mit den Mundstücken um eine Kugel gestellte Jagdhörner, alles Gold, dazwischen drei (1, 2) silberne Sterne.
- Nr. 8. TROPFAU, 36.083 E. Ehemals Hauptstadt. W.: Gespalten, rechts in Rot ein silberner, gold gekrönter und bewehrter halber Adler mit goldener Kleeblattspange, an die Spaltlinie gelehnt, links Silber gespalten, von drei roten gestürzten Sparren und ohne Bild. Seit 1895.
- Nr. 9. HOTZENPLOTZ, 2333 E. Schon im XII. Jhdt. Stadt. W.: In Rot sieben (4, 3) silberne Lanzenspitzen, verliehen 1415 von Wenzel Kralik, Bischof von Olmütz.

- Čís. 10. ČESKÝ TĚŠÍN, 10.536 ob. Zn.: V modrém poli nad vodou (řeka Olše) stříbrný hrad s černou ozubenou branou, zlatým kováním na otevřených vratech a napolo vyzdvíženou zlatou padací mříží; po stranách kulaté ozubené věže s červenými špičatými střechami; nad branou zlatá orlice s červenou zbrojí (Těšínsko).
- Čís. 11. VÍTKOV, 4809 ob. Zn.: Půlený o červeném poli s obráceným, zlatým a třikrát černě pruhovaným lesním rohem na zlaté šňůře a o černém poli se dvěma zlatými krovkami.
- Nr. 10. TESCHEN, 10.536 E. W.: In Blau über Wasser (die Olsa) eine silberne Burg mit schwarz geöffnetem gezinnten Tor, goldenen Türbändern und halb aufgezogenem, goldenen Fallgitter, darüber zwei runde, gezinnte Türme mit spitzen roten Dächern, überhöht von einem goldenen, rot gewaffneten Adler (Teschner Land).
- Nr. 11. WIGSTADTL, 4809 E. W.: Gespalten von Rot mit einem goldenen, dreimal schwarz gebänderten, gestürzten Jagdhorn an goldener Schnur und von Schwarz mit zwei goldenen Sparren.

SLOVENSKO

SLOVAKEI

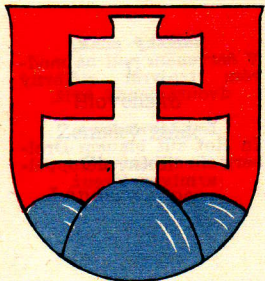
Tato hlavní země na východě republiky má na ploše 49.000 km² jen 3.330.885 obyvatelů. Hlavním městem je Bratislava. Z obyvatelů jsou 2 miliony Slováků, 1 milion připadá na ostatní národnosti, z nichž je 600.000 Maďarů a 140.000 Němců. Tato země, jež byla mírem versailleským přidělena Československu, má tento znak: V červeném poli na prostředním, vyšším pahorku modrého trojvrší stříbrný kříž patriarší.

Das östliche Hauptland der Republik hat bei einer Grösse von 49.000 km² nur 3.330.885 Einwohner. Hauptstadt ist Bratislava. Von den Bewohnern sind 2 Millionen Slovaken, 1 Million entfällt auf die anderen Nationen, darunter 600.000 Magyaren und 140.000 Deutsche. Das Land, welches im Frieden von Versailles der Tschechoslovakischen Republik zugeschlagen wurde, führt folgendes Wapen: In Rot auf dem mittleren, höheren Hügel eines blauen Dreibergs ein silbernes Patriarchenkreuz.

SLOVENSKO

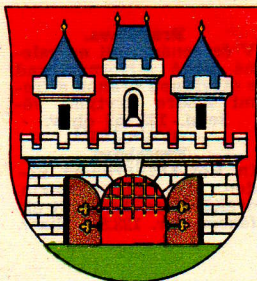
SLOVAKEI

Slovensko - Zemský znak
Slovakie - Landeswappen

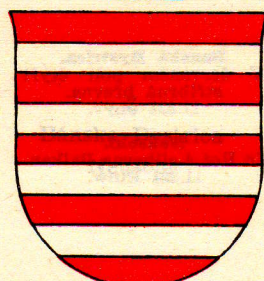
Káva Hag 1 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Bratislava
Pressburg

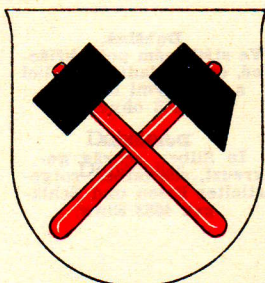
Káva Hag 2 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Banská Bistrica
Neusohl

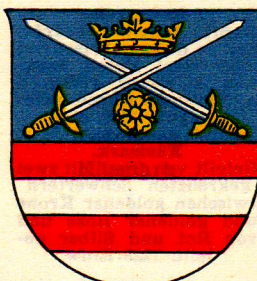
Káva Hag 3 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Dobšiná
Dobschau

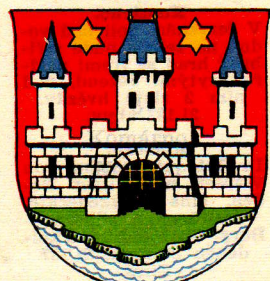
Káva Hag 4 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Kežmarok
Käsmark

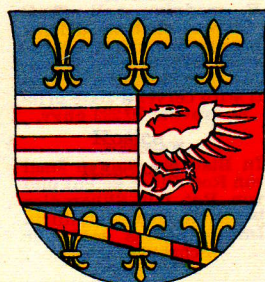
Káva Hag 5 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Komárno
Komorn

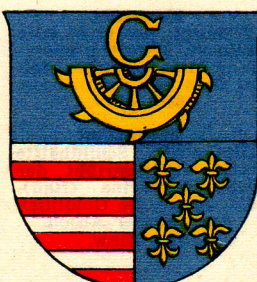
Káva Hag 6 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Košice
Kaschau

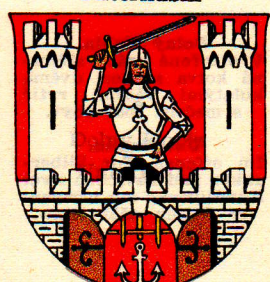
Káva Hag 7 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Kremnica
Kremnitz

Káva Hag 8 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

Dolný Kubín
Unterkubin

Káva Hag 9 Kaffee Hag
akc. spol. A. - G.

SLOVENSKO

- Čís. 1. *Zemský znak*: V červeném poli na prostředním, vyšším pahorku modrého trojvrší stříbrný kříž patriarší.
- Čís. 2. BRATISLAVA, 123.852 ob. Staré svobodné a korunovační město. Zn.: V červeném poli na zelené půdě ozubená městská brána s dřevěnými otevřenými vraty se zlatým kováním, napolo vyzdviženou zlatou padací mříží, nad branou tři stříbrné ozubené věže, zevní s modrými špičatými střechami, střední s modrou sedlovou střechou, všechny se zlatými makovicemi. Již v pečetí ze XIV. století.
- Čís. 3. BANSKÁ BYSTRICA, 11.321 ob. Staré svobodné a horní město. Zn.: V červeném poli čtyři stříbrná příčná břevna. Již v pečetí ze XIV. století.
- Čís. 4. DOBŠINÁ, 4683 ob. Staré horní město. Zn.: Ve stříbrném poli zkřížené černé kladivo s palicí o červených topůrkách.
- Čís. 5. KEŽMAROK, 7228 ob. Zn.: Napříč dělený, nahoře o modrém poli se dvěma zkříženými stříbrnými meči se zlatými rukojetěmi mezi zlatou korunou a zlatou růží, dole červenostříbrné pole třikrát dělené.
- Čís. 6. KOMÁRNO, 21.137 ob. Zn.: V červeném poli nad vodou na zelené půdě stříbrná, ozubená hradba s černou branou a napolo vyzdviženou zlatou padací mříží, nad tím tři ozubené stříbrné věže, obě zevní s modrými špičatými střechami, prostřední s modrou sedlovou střechou a zlatými makovicemi, mezi věžemi po zlaté hvězdě.
- Čís. 7. KOŠICE, 70.232 ob. Zn.: Dvakrát napříč dělený, prostřední pole půlené, pravá jeho polovice sedmkrát stříbrně a červeně dělená (Staré Uhry), levá polovice červená se stříbrnou polovičnou orlicí (Polsko); čelo a pata štítu modrá se třemi zlatými liliemi (Anjou), pokrytými v úpatí pokosným břevnem, sedmkrát zlaté a červeně kouskovaným.
- Čís. 8. KREMNICA, 5389 ob. Bývalé královské svobodné horní město. Zn.: Dělený a spodní pole půlené. 1. Modré pole s půlkou zlatého kola sv. Kateřiny, nad nímž zlaté písmeno C. 2. Stříbro-červené pole sedmkrát dělené. 3. Modré pole s pěti (2, 1, 2) zlatými liliemi.
- Čís. 9. DOLNÍ KUBÍN, 2551 ob. Zn.: V červeném poli stříbrná ozubená hradba s otevřenou branou, dřevěnými vraty a napolo spuštěnou zlatou padací mříží, v ní obrácená kotva (symbol plavby), za cimbuřím mezi dvěma kulatými, ozubenými věžemi rostoucí stříbrný rytíř, držící v pravici meč se zlatou rukojetí.

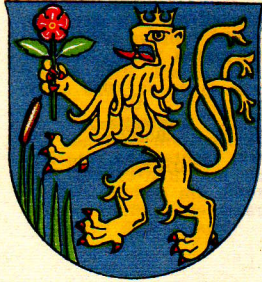
SLOVAKEI

- Nr. 1. *Landeswappen*: In Rot auf dem mittleren, höheren Hügel eines blauen Dreibergs ein silbernes Patriarchenkreuz.
- Nr. 2. PRESSBURG, 123.852 E. Alte Frei- und Krönungsstadt: W.: In Rot auf grünem Boden ein silbernes, geöffnetes, gezinntes Stadttor mit hölzernen, goldbeschlagenen Torflügeln und halb aufgezogenem, goldenen Fallgitter, darüber drei silberne gezinnte Türme, die zwei äusseren mit blauen Spitzdächern, der mittlere mit blauem Satteldach, alle Gold mit goldenen Knäufen. Bereits auf einem Siegel des XIV. Jhdts.
- Nr. 3. NEUSOHL, 11.321 E. Alte Frei- und Bergstadt. W.: In Rot vier silberne Querbalken. Bereits auf einem Siegel des XIV. Jhdts.
- Nr. 4. DOBSCHAU, 4683 E. Alte Bergstadt. W.: In Silber geschrägt, schwarzes, rot gestieltes Eisen und Schlägel.
- Nr. 5. KÄSMARK, 7228 E. W.: Geteilt von Blau mit zwei gekreuzten silbernen Schwertern mit goldenen Griffen zwischen einer goldenen Krone und einer goldenen Rose und von Rot und Silber dreimal geteilt.
- Nr. 6. KOMORN, 21.137 E. W.: In Rot über Wasser auf grünem Boden eine silberne gezinnte Mauer mit schwarz geöffnetem Tor und halbaufgezogenem goldenen Fallgitter, darüber drei gezinnte silberne Türme, die beiden äusseren mit blauen Spitzdächern, der mittlere, von zwei goldenen Sternen beseitet, mit blauem Satteldach und goldenen Knäufen.
- Nr. 7. KASCHAU, 70.232 E. W.: Unter blauem Haupt mit drei goldenen Lilien (Anjou) gespalten von Silber und Rot 7mal geteilt (Alt-Ungarn) und von Rot mit halbem, an die Spaltlinie gelehnten silbernen Adler (Polen), Schildfuss wie Haupt mit einem 7mal Gold und Rot gestückten rechten Schrägbalken.
- Nr. 8. KREMNITZ, 5389 E. Ehemals königliche freie Bergstadt. W.: Geteilt und unten gespalten. 1. In Blau halbes goldenes Katharinenrad überhöht von dem goldenen Buchstaben C. 2. Von Silber und Rot 7mal geteilt (Alt-Ungarn). 3. In Blau fünf (2, 1, 2) goldene Lilien.
- Nr. 9. UNTER KUBIN, 2551 E. W.: In Rot eine silberne gezinnte Mauer mit geöffnetem Tor, hölzernen Torflügeln und halb herabgelassenem, goldenen Fallgitter, darin ein silberner gestürzter Anker (Anspielung auf die Bedeutung des Ortes als Schiffahrtsstation), darüber zwischen zwei runden gezinnten Türmen ein wachsender silberner Ritter, in der Rechten ein Schwert mit goldenem Griff haltend.

SLOVENSKO

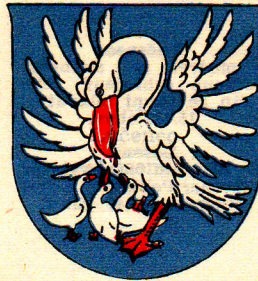
SLOVAKEI

Levoča
Leutschau

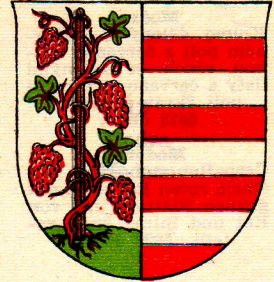
Káva Hag
akc. spol. 10 Kaffee Hag
A. - G.

Lučenec
Losenz

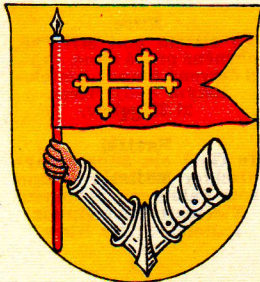
Káva Hag
akc. spol. 11 Kaffee Hag
A. - G.

Modra
Modern

Káva Hag
akc. spol. 12 Kaffee Hag
A. - G.

Nitra
Neutra

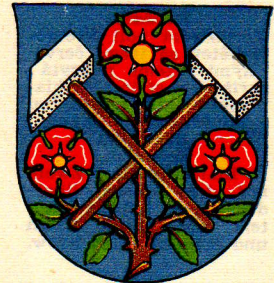
Káva Hag
akc. spol. 13 Kaffee Hag
A. - G.

Rimavská Sobota
Gross-Steffelsdorf

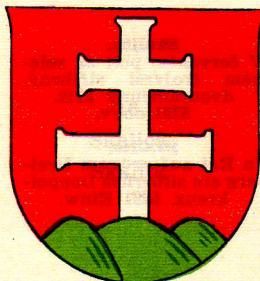
Káva Hag
akc. spol. 14 Kaffee Hag
A. - G.

Rožňava
Rosenau

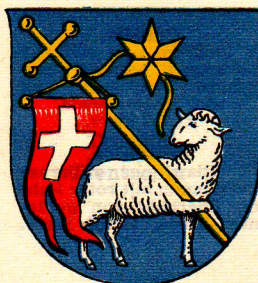
Káva Hag
akc. spol. 15 Kaffee Hag
A. - G.

Skalica
Skalitz

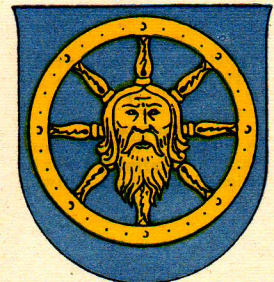
Káva Hag
akc. spol. 16 Kaffee Hag
A. - G.

Trenčín
Trentschin

Káva Hag
akc. spol. 17 Kaffee Hag
A. - G.

Trnava
Tyrnau

Káva Hag
akc. spol. 18 Kaffee Hag
A. - G.

SLOVENSKO

- Čís. 10. LEVOČA, 8935 ob. Zn.: V modrém poli zlatý korunovaný lev s červenými drápy, držící červenou růži se zlatým semenem a zelenými lupeny, po jehož pravé straně zelený rákosový trs s palicí orobince.
- Čís. 11. LUČENEC, 15.449 ob. Zn.: V modrém poli stříbrný, krvácející pelikán o červené zbroji se třemi mláďaty.
- Čís. 12. MODRÁ, 5623 ob. Zn.: Půlený o stříbrném poli, v němž na zelené půdě červená vinná réva se zelenými listy a čtyřmi červenými hrozny (symbol tamějšího vinařství), a o červeno-stříbrném poli 7krát děleném (Staré Uhry).
- Čís. 13. NITRA, 21.259 ob. Zn.: Ve zlatém poli stříbrné a obrněné pravé ramię, držící na červené žerdí se stříbrným hrotem červený prapor se zlatým dvojkřížem, jetelovitě zakončeným.
- Čís. 14. RIMAVSKÁ SOBOTA, 8026 ob. Zn.: Ve stříbrném poli černá orlice o zlaté zbroji s červenými drápy.
- Čís. 15. ROŽŇAVA, 6670 ob. Zn.: V modrém poli kvetoucí větev se třemi červenými růžemi o zlatém semeni, pokrytá zkříženým, stříbrným kladivem a palicí s hnědými topůrky.
- Čís. 16. SKALICA, 5291 ob. Zn.: V červeném poli na zelené půdě stříbrný kříž patriarší (Nové Uhry), podobný zemskému znaku Slovenska.
- Čís. 17. TRENČÍN, 11.796 ob. Bývalé král. svobodné město. Zn.: V modrém poli stříbrný beránek boží, držící pravou přední nohou červenou korouhev se stříbrným křížem na zlaté žerdí, zakončené křížkem s odlétající stuhou; nad beránkem zlatá hvězda.
- Čís. 18. TRNAVA, 23.971 ob. Staré svobodné město. Zn.: V modrém poli kolo s tváří Krista místo hlavice, vše zlaté.

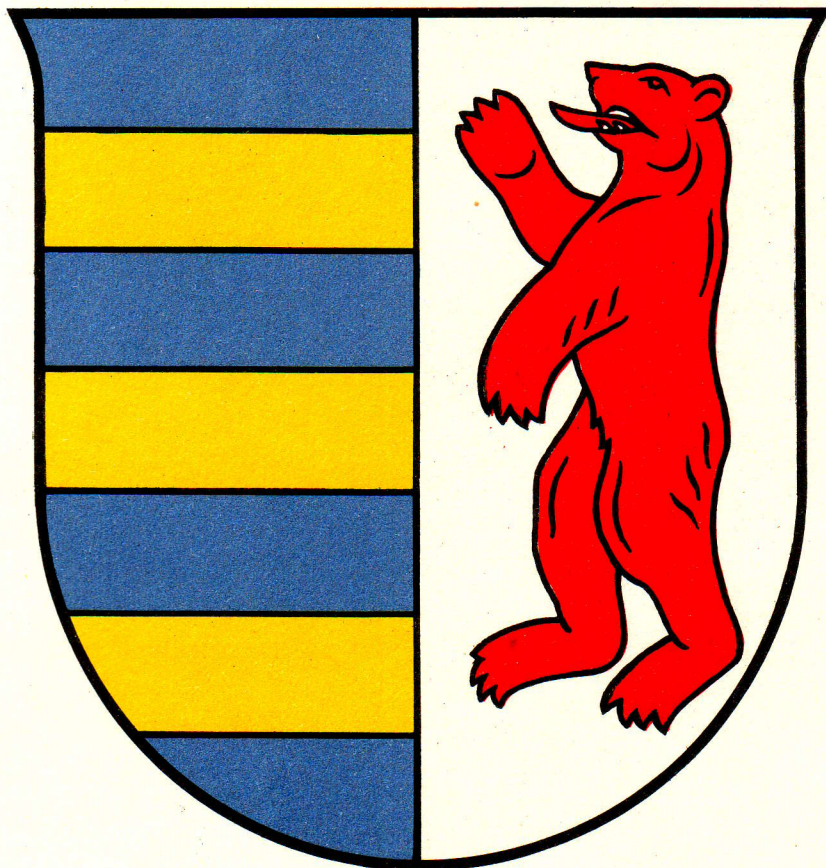
SLOVAKEI

- Nr. 10. LEUTSCHAU, 8935 E. W.: In Blau ein goldener, gekrönter, rotbeklauter Löwe, eine rote, goldbesamte, grün beblätterte Rose haltend, rechts beseitet von einem grünen Schilfbusch mit einem Kolben.
- Nr. 11. LOSENZ, 15.449 E. W.: In Blau ein silberner, rot bewehrter, bluttriefender Pelikan mit drei Jungen.
- Nr. 12. MODERN, 5623 E. W.: Gespalten von Silber mit einem roten, grün beblätterten Weinstock mit vier roten Trauben auf grünem Boden (Anspielung auf den dortigen Weinbau) und von Rot und Silber 7mal geteilt (Alt-Ungarn).
- Nr. 13. NEUTRA, 21.259 E. W.: In Gold ein silberner, geharnischter Rechtsarm, der eine rote Fahne mit einem goldenen Kleeblatt-Doppelkreuz an einer roten Stange mit silberner Spitze hält.
- Nr. 14. GROSS-STEFFELSDORF, 8026 E. W.: In Silber ein goldbewehrter, rot beklauter, schwarzer Adler.
- Nr. 15. ROSENAU, 6670 E. W.: In Blau ein mit drei roten, goldbesamten Rosen blühender Zweig, belegt mit geschrägtem silbernen Eisen und Schlägel an braunen Stielen.
- Nr. 16. SKALITZ, 5291 E. W.: In Rot auf grünem Boden ein silbernes doppelarmiges Kreuz (Neu-Ungarn), ähnlich dem Landeswappen der Slowakei.
- Nr. 17. TRENTSCHIN, 11.796 E. Ehemals königliche Freistadt. W.: In Blau ein silbernes Osterlamm, überhöht von einem goldenen Stern, mit dem rechten Vorderbein eine rote Fahne mit silbernem Kreuz an goldener Kreuzstange mit abfliegendem goldenen Band haltend.
- Nr. 18. TYRNAU, 23.971 E. Alte Freistadt. W.: In Blau ein Rad mit dem Haupte Christi an Stelle der Nabe, alles Gold.

Čís. 19. ZVOLEŇ, 11.217 ob. Zn.: V červeném poli na zeleném trojvrší zlatý kříž patriarší (podobný onomu Slovenska).

Nr. 19. ALTSOHL, 11.217 E. W.: In Rot auf grünem Dreißberg ein goldenes Patriarchenkreuz (ähnlich jenem der Slovakei).

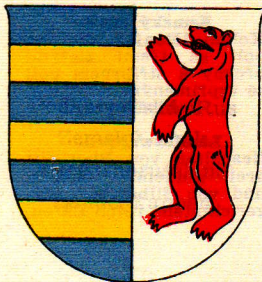

Byla mírem versailleským od Uher oddělena a republice přičleněna; má svou vlastní samosprávu s guvernérem v čele. Hlavním městem je Užhorod. Na ploše 12.700 km² žije zde 725.350 obyvatelů, z nichž je 62% Rusinů, zbytek tvoří pak Maďaři a Židé (16%). Zemský znak je tento: Půlený štít o modrém poli se třemi zlatými příčnými břevny a o stříbrném poli se vzpřímeným červeným medvědem.

Wurde durch den Friedensvertrag von Versailles von Ungarn abgetrennt und der ČSR einverleibt; es hat seine eigene Verwaltung mit einem Gouverneur an der Spitze. Hauptstadt ist Užhorod (Ungvár). Auf 12.700 km² leben hier 725.350 Einwohner, davon 62% Ruthenen, der Rest sind Magyaren und Juden (16%). Das Landeswappen ist folgendes: Gespalten von Blau mit drei goldenen Querbalen und von Silber mit einem aufrechten roten Bären.

Podkarpatská Rus - Zemský znak
Karpathorussland - Landeswappen

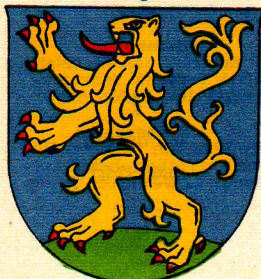

Káva Hag
akc. spol.

1

Kaffee Hag
A. - G.

Berehovo
Beregsas

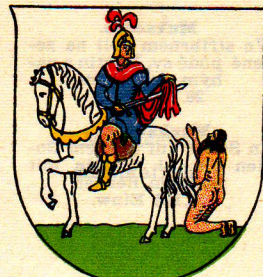

Káva Hag
akc. spol.

2

Kaffee Hag
A. - G.

Mukačevo
Munkatsch

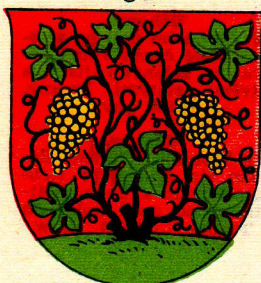

Káva Hag
akc. spol.

3

Kaffee Hag
A. - G.

Užhorod
Ungvár

Káva Hag
akc. spol.

4

Kaffee Hag
A. - G.

PODKARPATSKÁ RUS

- Čís. 1. *Zemský znak*: Půlený o modrém poli se třemi zlatými příčnými břevny a o stříbrném poli se vzpřímeným červeným medvědem.
- Čís. 2. BEREHOVO, 19.026 ob. Zn.: V modrém poli na zelené půdě zlatý lev s červenou zbrojí.
- Čís. 3. MUKAČEVO, 26.123 ob. Zn.: Ve stříbrném poli na zelené půdě sv. Martin na bělouši se zlatou uzdou, v rouše římského bojovníka, jenž mečem dělí svůj červený plášť; po levém boku nahý, klečící muž s dlouhým voussem, an vztahuje svou pravou ruku.
- Čís. 4. UŽHOROD, 26.669 ob. Zn.: V červeném poli na zelené půdě černá vinná réva se dvěma zlatými hrozny a šesti zelenými lupeny. Symbol tamějšího vinařství.

KARPATHORUSSLAND

- Nr. 1. *Landeswappen*: Gespalten von Blau mit drei goldenen Querbalken und von Silber mit einem aufrechten roten Bären.
- Nr. 2. BEREGSAS, 19.026 E. W.: In Blau auf grünem Boden ein rot bewehrter goldener Löwe.
- Nr. 3. MUNKATSCH, 26.123 E. W.: In Silber auf grünem Boden der hl. Martin auf einem goldgeäumten Schimmel im Gewande eines römischen Kriegers, der mit dem Schwerte seinen roten Mantel teilt, zur Linken ein nackter, knieender, langbärtiger Mann, der seinen rechten Arm emporstreckt.
- Nr. 4. UNGVAR, 26.669 E. W.: In Rot auf grünem Boden ein schwarzer Weinstock mit zwei goldenen Trauben und sechs grünen Blättern. Anspielung auf den dortigen Weinbau.

Co nutno znáti o

KÁVĚ HAG

Wissenswertes über

KAFFEE HAG

1. Kácení pralesa. Aby bylo možno založiti nové kávovníkové pole, musí se vykáceti část pralesa. Když byly pokácené kmeny odklizeny, spálí se ostatní drobné dříví a větve. Tím je ukončena nejobtížnější práce a velmi úrodná půda připravena k setbě.

1. Urwaldrodung. Um eine neue Kaffeepflanzung anzulegen, wird ein Streifen Urwald ausgerodet. Nachdem die Baumriesen gefällt und fortgeschafft sind, wird das Unterholz u. Astwerk verbrannt. Damit ist die mühevollste Arbeit beendet u. der sehr nahrhafte Urwaldboden kann für die Aussaat vorbereitet werden.

3. Bílá krása květů. Hvězdicové kávové květy trvají pouze několik dní. Květy jsou pohromadě v místech, kde se spojují listy a mají vůni podobnou jasmínu. Kdo viděl jednou kávovníkové pole v plném rozkvětu, tomu zůstane tento jedinečně krásný dojem nezapomenutelným.

3. Weisse Blütenpracht. Die sternförmigen Kaffeeflüten haben ein Dasein von nur wenigen Tagen. Die Blüten sitzen in Gruppen in den Blattwinkeln und haben einen Duft, der dem des Jasmin ähnlich ist. Wer je ein blühendes Kaffeefeld gesehen hat, dem wird dieser schöne Eindruck unvergänglich bleiben.

2. Cenná setba. K seti vybírají se pouze nejlepší zrna, která se pěstují na záhonech a jež se pak zasévají do nové půdy. Jakmile začnou plody pučeti, musí se malé a choulostivé rostlinky chrániti proti vlivům počasí dřevěným roštěm. Teprve po dlouholeté, úmorné péči kávovník rozkvete.

2. Kostbare Saat. Die besten Bohnen werden für die Saat ausgesucht, in Beeten gezogen und dem neuen Boden anvertraut. Sobald die jungen, empfindlichen Triebe aus der Erde kommen, werden sie durch einen Holzrost gegen Witterungseinflüsse geschützt. Erst nach jahrelanger, sorgsamer Pflege trägt der Kaffeestrauch die ersten Blüten.

4. V čase mezi květenou a sklizní odstraňuje se všechna tráva a plevel z kávovníkových polí. Kávovník se pak tak přistřihává, aby zůstal jen 2—3 m vysoký. U keřů, jež rostou příliš hustě, odstraňují se v příhodný čas větve, aby květy a plody měly dostatečného slunce.

4. Zwischen Blüte und Ernte wird auf den Kaffeefeldern alles Gras und Unkraut entfernt. Die Kaffeesträucher werden so beschnitten, daß sie 2—3 m hoch bleiben. Bei Sträuchern, die zu dicht gewachsen sind, werden (zu gegebener Zeit) Äste entfernt, damit die Blüten und Früchte genügend Sonne erhalten.

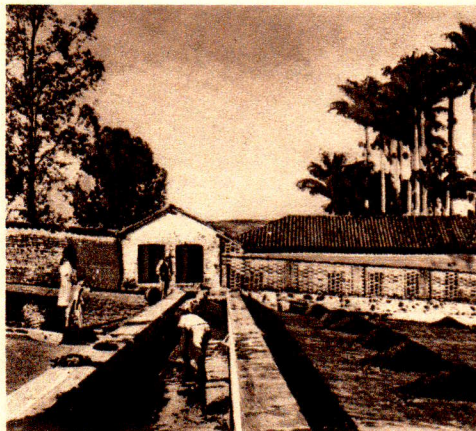
5. Zralé plody jsou zprvu zelené. Později se zbarví do tmavočervená a posléze do černofialova. Masitý obal plodů jest sladký a šťavnatý a pod ním nalézají se v pergamentovité bláně jedno až dvě semena. To jsou teprve známá nám „kávová zrnka“.

5. Reife Kaffeekirschen. Die Früchte sind zunächst grün. Später werden sie dunkelrot und schließlich schwarz-violett. Das Fleisch der Kaffeekirsche ist süß und saftig. Unter diesem Fruchtfleisch befinden sich in einer pergamentartigen Hülle ein bis zwei Samen. Das sind die bekannten „Kaffeebohnen“.

6. Sklizeň kávy. Aby byla docílena prvotřídní, aromatická káva, směji se trhati pouze plody úplně zralé a aby spadlé plody zůstaly čisté, rozprostírají se namnoze při sklizni pod kere šátky. Sklizeň, která trvá měsíce, odměňována jest v úkolu.

6. Kaffee-Ernte. Um einen erstklassigen, aromatischen Kaffee zu erhalten, dürfen nur gut ausgereifte Kaffeekirschen gepflückt werden. Vielfach werden bei der Ernte Tücher unter die Sträucher gebreitet, um die herunterfallenden Früchte rein zu halten. Die Erntearbeit, die monatelang dauert, wird meistens im Akkord entlohnt.

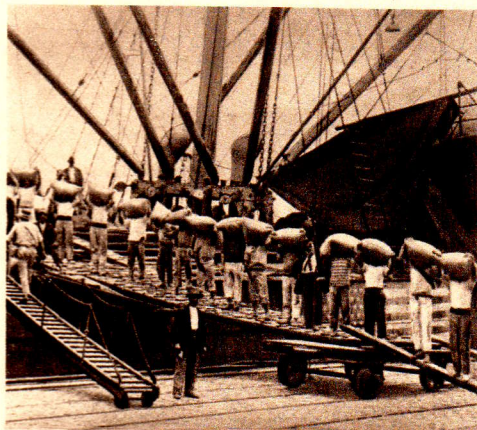
7. Eřžoviště kávy. Zvláštními stroji vymačkávají se z plodů kávová zrnka. Pak se dáva káva do vodních nádrží, kde se tak dlouho proplachuje, až jest úplně zbavena svého masitého obalu. Zrnka jsou však ještě v pergamentové bláně.

7. Kaffee-Wäscherei. Durch Entfleischungsmaschinen werden die Kaffeebohnen aus der Kaffeekirsche herausgepreßt. Dann kommt der Kaffee in Waschbassins, wo er so lange gespült wird, bis das Fruchtfleisch vollkommen entfernt ist. Die Bohnen sind noch mit einer pergamentartigen Hülle umgeben.

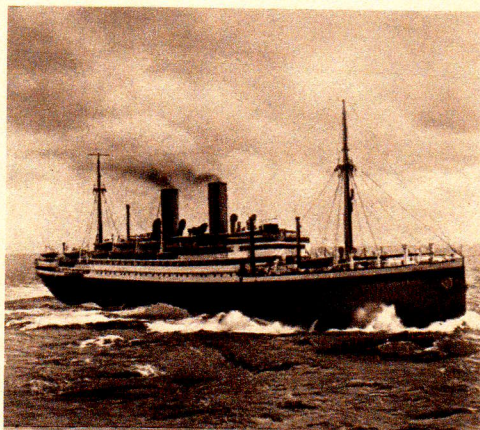
8. Sušení kávy děje se buď na slunci nebo v uměle zahřivaných sušárnách. Z dostatečně suché kávy odstraňují stroje pergamentovou blánu. Surová zrnka jsou pak pozorně přebírána, plněna do pytlů a připravena k odeslání.

8. Das Trocknen des Kaffees geschieht entweder durch Ausbreiten in der Sonne oder in künstlich erwärmten Trocken-Vorrichtungen. Ist der Kaffee trocken, wird das Pergamenthäutchen durch Maschinen entfernt. Die rohen Kaffeebohnen werden dann sortiert, in Säcke abgefüllt u. versandfertig gemacht.

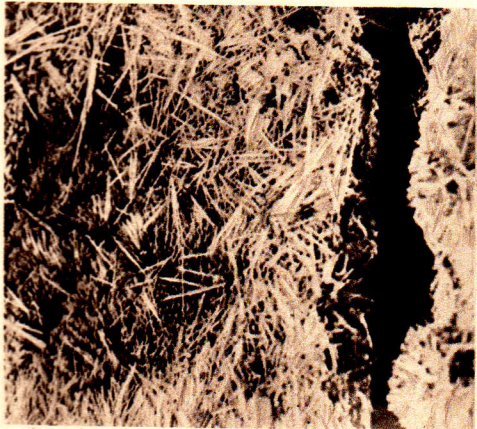
9. Nakládání do Evropy. V přístavních zemích kávu produkujících nakládá se tato na velké nákladní parníky, jež pojmou tisíce žoků kávy, které odtud putují do Evropy. Již čtvrt století přivázejí parníky surová zrnka kávová pro kávu Hag.

9. Verladung nach Europa. In den Häfen der Kaffeeproduktionsländer wird der Kaffee in große Frachtdampfer verladen. Der Schiffsraum faßt Tausende von Kaffeesäcken, die von hier aus den Weg nach Europa nehmen. Ein ¼ Jahrhundert schon bringen die Dampfer den Rohkaffee für Kaffee Hag.

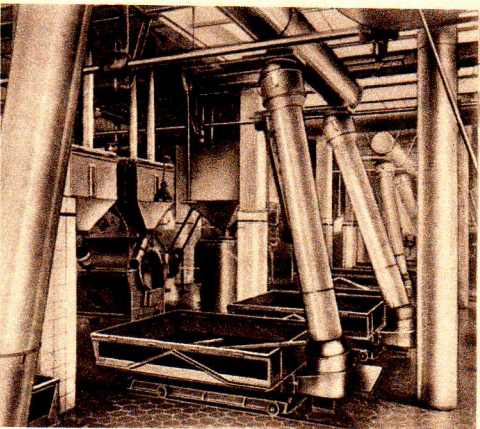
10. Směr do Hamburku. Po dlouhé plavbě oceánem dosahuje nákladní loď přístavu. Náklad kávy odebírají zde železniční vagony a dopravují jej do dílen kávy Hag. Tam se denně zpracuje velké množství surové kávy, která je pak jako káva Hag uváděna do prodeje.

10. Kurs auf Hamburg. Nach langer Ozeanfahrt erreicht der Frachtdampfer den Hafen. Die Kaffeeladung wird in Eisenbahnwaggons übernommen und zu den Kaffee Hag-Werken speditiert. Dort werden täglich große Mengen Rohkaffee bearbeitet und dann als Kaffee Hag in den Handel gebracht.

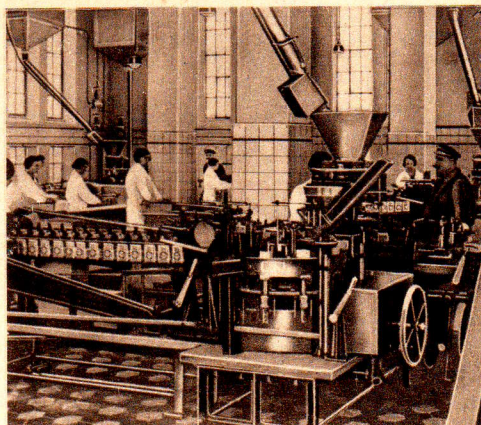
11. Surový kofeín. Mnoho lidí, zvláště lidé srdečně chorí, nervově chorí a trpící chorobami ledvinovými, nesmí pít kávu pro její obsah kofeínu. Káva Hag jest bez kofeínu a proto naprosto neškodná. Kofeín jest bez vůně a skoro bez chuti a nemá s požítkem kávy nic společného.

11. Rohkoffein. Viele Menschen, besonders Herz-, Nerven- u. Nierenkranke, dürfen Kaffee wegen seines Koffeingehaltes nicht trinken. Kaffee Hag ist koffeinfrei gemacht und ist deshalb vollkommen unschädlich. Koffein ist geruch- und fast geschmacklos und hat mit dem Genußwert des Kaffees nichts zu tun.

12. Pražení. Každá káva dostává teprve pražením svoje aromatické a chutové přednosti. Káva Hag docílila na základě výtečné jakosti a naproste neškodnosti světového jména a pije se dnes v 39 zemích; v Americe a Francii jest známa pod jménem „Sanka“.

12. Die Röstung. Jeder Bohnenkaffee erhält erst durch die Röstung seine aromatischen und geschmacklichen Vorzüge. Kaffee Hag hat sich infolge seiner hervorragenden Güte und Unschädlichkeit Weltruf erworben. Man trinkt Kaffee Hag heute in 39 Ländern; in Amerika und Frankreich ist er bekannt unter dem Namen „Sanka-Kaffee“.

13. Balení. Upražená káva dopravuje se automaticky k balícím strojům, jež jsou pravé divy techniky a jež vyřizují samočinně: úpravu dvojitého obalu balíčku Hag, vážení a plnění kávy, vkládání záruční známky, pak uzavření balíčku a přilepení nálepky.

13. Verpackung. Der geröstete Kaffee wird automatisch den Verpackungsmaschinen zugeleitet. Diese Maschinen, wahre Wunder der Technik, erledigen selbsttätig: Herstellung der doppelten Umhüllung des Hag-Päckchens, Einwiegen des Kaffees, Schließen des Päckchens und Aufkleben der Verschlussmarke.

14. Doprava. Káva Hag, již se denně vypravuje mnoho zásilek, jest vždy čerstvě pražená a proto aromatická. Od surové kávy až k hotovému balíčku kávy Hag nepřichází káva s nižádnou lidskou rukou do styku.

14. Versand. Der in vielen Kolli täglich verschickte Kaffee Hag ist ganz frisch geröstet und daher voll aromatisch. Vom Rohkaffee bis zum fertigen Hag-Paket kommt der Kaffee mit keines Menschen Hand in Berührung.

15. Příprava kávy Hag jest jako u každé zrnkové kávy obzvláště důležitá. Semletá káva se vaří vodou spaří. Odvar necháme 8 minut táhnouti, aby se kávová moučka usedla. Kávu umeleme vždy těsně před užitím, nikdy však ne do zásoby.

15. Die Zubereitung ist, wie bei jedem anderen Bohnenkaffee, so auch bei Kaffee Hag von besonderer Wichtigkeit. Der Kaffee wird aufgebrüht, indem man kochendes Wasser auf das feine Mahlgut gießt. Man vermeide, den Kaffee aufkochen zu lassen. Den Aufguß läßt man 8 Minuten ziehen, damit das Kaffeemehl sich absetzen kann. Kurz vor Gebrauch mahlen, niemals auf Vorrat.

16. Hodinka povídání. Jak nádherný jest požitek jemné a vonné kávy Hag! Jakou dlouhou cestu prodělává však kávové zrnko, kolik pracovních postupů musí projíti, než přichází jako káva Hag, zdravotně nezávadná zrnková káva nejlepší jakosti k Vám na stůl!

16. Plauderstunde. Wie herrlich ist der Genuß des feinen, duftenden Kaffee Hag! Welch weiten Weg aber legt die Kaffeebohne zurück, wie viele Arbeitsprozesse muß sie durchlaufen, bis sie als Kaffee Hag, als gesundheitlich einwandfreier Bohnenkaffee bester Qualität zu Ihnen auf den Tisch kommt!

KÁVA HAG ŠETŘÍ VAŠE SRDCE

KAFFEE HAG SCHONT IHR HERZ